

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmožen na
ciklostil. Od 5. do 17. se-
ptembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija«
pod Vojškim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.000 lir - Leto XLV. št. 252 (13.483)

Trst, četrtek, 2. novembra 1989

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I
Fax 040/772418
GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382-535723
ČEDAD
Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

primorski dnevnik

Vzroke napačnih volilnih rezultatov bo skušalo raziskati rimsko sodstvo Končni rezultati in preference bodo znani šele danes popoldne

Neorganiziranost rimskega volilnega aparata je skoraj hujša od poneverb - Nujna je temeljita reforma - Po neuradnih podatkih se bo spremenila tudi porazdelitev sedežev

RIM — Tretji dan po volitvah je vseh 80 rimskih občinskih sedežev še praznih. Preference bodo menda znane šele danes popoldne, po neuradnih podatkih pa se je spremenila tudi porazdelitev sedežev med posameznimi strankami. Skratka, ustvaril se je tak položaj, ki je marsikoga prisilil k razmišljanju, ali ne bi bilo bolje, ko bi res šlo za poneverbe, »saj so tega na rimskih voliščih že vajeni« - slednje je pikra pripomba tajnika PSDI Carie. Edina doslej zanesljiva vest je, da bo kašo, ki so jo skuhali z volilnimi rezultati, raznimi dodatki in ostanki, vzelo v roke sodstvo oziroma državno pravdnštvo. Preverilo bo, kako je prišlo do napačnega objavljavanja podatkov, preverilo pa bo tudi, ali so iz banke volilnih podatkov »uhajale« lažne številke, katerih namen je bil ustvariti zmedo. Predstavniki političnih strank, ki so se v prvih urah po izbruhu afere zgrajali, pa so včeraj dali nekaj tehtnih predlogov in opominov za bodoče volitve. Bianco (PSI) meni, da so za rimski škandal deloma krive tudi preštevne volilne liste ter vedno večje število belih in neveljavnih glasovnic. Altissimo (PLI) pa sprašuje, ali ni ne-

mara napočil čas za ustrezno in temeljito volilno reformo. Komunisti so bili tokrat konkretni: notranjemu ministru Gavi so izročili zajeten seznam nepravilnosti, ki so jih zasledili na mnogih voliščih.

Vprašanje, kako je lahko sploh prišlo do napake (40 tisoč »letečih« glasov ni ravno malo), pa še vedno spretava može v rimskih palačah. Svoj glas so včeraj dvignili tudi delavci, ki so v ponedeljek preživeli najbolj mučno noč življenja. Objavili so tiskovno sporočilo, v katerem naštevajo razne domneve, kot na primer, da je do pome lahko prišlo med narekovanjem podatkov preko telefona. Tehniki, ki so vzdrževali računalnike na posameznih sedežih pa so stvar izredno poenostavili rekoč, da je škandalu botrovala predvsem želja, da bi skrutinatorji čimprej opravili delo in je tako prišlo do napak pri prepisovanju števil. Ob vsem tem pa je izjava predstavnice občinskih delavcev, ki pripominja, da je na vsakem sedežu vpisanih približno tisoč volilcev in da je bilo treba zato »zbrati vso najboljšo voljo, da je lahko prišlo do pretoka kar 40 tisoč glasov.«

Senatna komisija odobrila finančni zakon za leto 1990

RIM — Senatna komisija je v »rekordnem« času odobrila finančni zakon za leto 1990. To je sicer le prvi korak na dolgi poti, ki sedaj čaka finančni zakon, minister za proračun Cirino Pomicino pa je kljub temu pohvalil delo in zanos senatne komisije, saj je »prvič, da je prišlo do odobritve, ne da bi vsebina zakona utrpela velike spremembe«. Dodati pa je treba, da je senatna komisija vzela v pretres le 300 amandmajev, medtem ko jih je v preteklih letih morala proučiti tudi po 3 tisoč.

V finančni zakon za leto 1990 dejansko niso bile vstavljene nove točke, ki bi lahko povzročile večje razlike v računski razpredelnici. Finančna sredstva, ki ne bodo neposredno bremenila davkoplačevalcev, se bodo z novim finančnim

zakonom stekala v pokojninski sklad, ki se bo v triletnem 90-92 dvignil s sedanjih 3.500 na 5.500 milijard. Več denarja bodo namenili boju proti mamilom, kmetijstvu, znanstveni raziskavi in zdravstvu. Na podlagi novega finančnega zakona pa se bo prihodnje leto povišal davek za cigarete in žgane pijače, kar bo v prihodnjem triletnem priložilo v državno blagajno nekaj več kot 300 milijard. Nekateri novi finančni ukrepi pa so tudi po mnenju ministra Cirina Pomicina še daleč od dejanskih potreb. Tako je na primer šolstvu namenjenih le 300 milijard, vzporedno s tem pa je na obzorju podaljšanje obveznega šolanja za dve leti ter uvedba telovadbe kot samostojnega predmeta tudi v osnovnih šolah.

Libijci sumijo da je v umor Ceccata vpleten neki Filipinec

PADOVA — Padovsko državno pravdnštvo je začelo preliminarno preiskavo v zvezi z ubojem italijanskega tehnika Roberta Ceccata v Tripolisu. Tako bodo v Padovi, kamor so prepeljali Ceccatovo truplo, opravili še eno obdukcijo, da bi tako morda ugotovili, kako je do uboja prišlo. Dodatna obdukcija naj bi pokazala, iz kakšne razdalje so bili izstreljeni strelji in kakšnega izvora so ožganine na truplu ubitega tehnika. Avtopsijo bodo opravili danes.

V okviru preiskave v Tripolisu pa se je zvedelo, da so libijske sodne oblasti priprle nekega Filipinca, ki je že več kot eno leto zaposlen kot električar pri podjetju Facco. Gre za 35-letnega Carlosa Gamboa, ki so ga libijski preiskovalci že tri dni zasliševali, iz njegovih odgovorov pa naj bi izšla nekatera protislovja, ki zadevajo gibanje Filipinca v času, ko je bil ubit Ceccato. Filipincevih izjav namreč ni potrdil njegov neposredno nadrejeni pri podjetju Facco Bianchi, na katerega se je med zaslišanji na policiji Gamboa skliceval.

Toda pod drobnogledom so tudi vsi italijanski državljani, zaposleni pri Faccu. Libijci preverjajo vsak njihov stik z zunanjim svetom, izredno natančno pa preverjajo tudi alibije in predvsem vse premike zunaj in znotraj podjetja prejšnjo sredo, ko je bil Roberto Ceccato ubit.

Po obisku SKGZ v Bruslju

Dejavnik stabilnosti

DUŠKO UDOVIČ

Interes je tisti realni motor, ki poganja velesili, da se zblizujeta in utrjujejo pogoje za mir v svetu. Interes sili države k solidarnosti zaradi ekoloških in energetskih problemov, interes je tudi sprožil v državah Vzhodne Evrope do včeraj neslutene pozitivne procese spreminjanja.

Vsi ti in še mnogi drugi procesi razvoja v sodobni družbi dajejo ljudem čuti, da postaja združena Evropa prav na podlagi konkretnih interesov vsak dan otipljivejši pojem. In to kljub temu, da ni samoumevna in prinaša tudi veliko negotovosti.

Ali bo reševanje nacionalnih problemov in problemov narodnih manjšin naletelo na ugodnejše pogoje v družbi, ki se spreminja, ali pa bodo neenakosti in krivice kot izraz teženj po prevladovanju močnejših nad šibkejšimi našle možnosti za preživetje tudi v novih pogojih?

Na to vprašanje je danes težko odgovoriti, toda prav to razmišljanje se človeku vsiljuje sredi evropske prestolnice, ki je navidez daleč od našega vsakodnevne dogajanja, a obenem nesluteno tesno povezano z njim.

Menda je vsakomur jasno, da se sosedja kljub prizadevanju in uglasenosti ne moreta do kraja pobotati, dokler obstajajo med njima odprta vprašanja. To bo držalo tako za banalen sporen mejnik na polju, kakor tudi za odnose med državami. Pot za rešitev problema gre iskati v vztrajnem zasledovanju medsebojnih interesov po sožitju in sodelovanju, ki postajajo v modernem svetu vse bolj neizbežni v politiki, gospodarstvu in kulturi. Integracija narodov v skupni evropski prostor bo zahtevala veliko strpnosti in odnosi ob mejah bodo še bolj kot doslej občutljivi pokazatelj stopnje demokratične zrelosti in politične modrosti.

35 let izkušenj ob naši meji je v tem pogledu zelo poučnih, kar je delegacija Slovenske kulturno-gospodarske zveze v Bruslju poskušala obrazložiti novinarjem in diplomatskim predstavnikom štirih držav podpisnic Londonskega sporazuma. To za nas pomembno obletnico smo na svojstven način priklicali v spomin ne zaradi želje po kakšni novi interpretaciji mednarodnih dogovorov, pač pa zaradi vsebine posebnega statuta, ki je za nas povsem aktualen problem.

Z Londonskim sporazumom so nam štiri države jamčile, da bomo kot narodnostna skupnost uživali pravice. Dejansko poseben statut ni bil uresničen vse do Osima, ki je več kot 20 let kasneje premaknil vprašanje v okvir dvostranskih odnosov med Italijo in Jugoslavijo. Toda poseben statut je ostal jasno

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Bush se bo tokrat prvič srečal z Gorbačovom kot ameriški predsednik

Sovjetski in ameriški voditelj se bosta sestala v vodah Malte

WASHINGTON, MOSKVA — Tako v ZDA kot v Moskvi so včeraj sporočili, da se bosta George Bush in Mihail Gorbačov 2. in 3. decembra srečala nekje v Sredozemlju v bližini Malte. Kot je sporočil glasnik Bele hiše Fitzwater, so z malteškimi oblastmi že dosegli ustrezen dogovor.

Nič pa še ni znanega, na katerih dveh ladjah se bosta oba predsednika pogovarjala. Ve se le, da bo šlo najbrž za manjši vojni ladij, ki bosta vsaka en dan gostili visoka gosta. O vzrokih za srečanje na morju je včeraj spregovoril ameriški predsednik Bush, ki je dejal, da se bosta na morju z Gorbačovom pogovarjala bolj v miru in brez odvečnih javnih nastopov.

Za Georgea Busha je to prvo vrhunsko srečanje z najvišjim sovjetskim voditeljem, odkar je postal predsednik ZDA. Z Gorbačovom se je sicer že srečal decembra lani, ko se je sovjetski predsednik prišel posloviti od Reagana, toda takrat Bush še ni prevzel predsedniške dolžnosti. Za sovjetskega voditelja Gorbačova pa je to že šesto tako srečanje.

Egon Krenz zaključil obisk v SZ

MOSKVA — Vzhodnonemški državni in partijski voditelj Egon Krenz je včeraj zaključil svoj dvodnevni »delovni« obisk v Moskvi, pred odhodom pa je na priložnostni tiskovni konferenci povedal, da sta s sovjetskim voditeljem imela enotne poglede na vsa najvažnejša vprašanja. Krenz (na sliki AP z Gorbačovom) je tudi izjavil, da mu je sovjetski voditelj podrobno pojasnil proces perestrojke, ki naj bi po Krenzovem mnenju služila za zgled tudi Nemški demokratični republiki pri bodočih reformah.

Novi voditelj NDR pa je spregovoril tudi o množičnem begu iz države in s tem v zvezi povedal, da bodo kmalu vsi državljani NDR lahko imeli potni list in svobodno potovali, kamor bodo želeli. Ob tem pa je Krenz še povedal, da ne pride v poštev združitev obeh Nemčij in da za zdaj še ni mogoče govoriti o podrtju berlinskega zidu.

V evropskih nogometnih pokalih Italijani vsi naprej

Drugo kolo v evropskih nogometnih pokalih je minilo v znamenju velikega slavlja italijanskega nogometa, saj se je vseh pet preostalih ekip uvrstilo v nadaljnjo fazo, radujeta pa se tudi beograjski moštvi Crvene zvezde in Partizana, ki še edini zastopata jugoslovanske barve.

Milan je v pokalu prvakov kljub porazu z 1:0 v Madridu v bistvu po igri nadigral tamkajšnji Real, vsem ostalim italijanskim ekipam, kljub končnemu uspehu, pa ni bilo lahko, niti Napoliju, ki je moral proti švicarskemu Wettingenu nadoknaditi gol zaostanka.

Tema dneva je vsekakor nov zaplet okrog Maradone, ki ga je društvo pred tekmo suspendiralo zaradi odsotnosti s treningov. Obeta se nova telenovela.

Na sliki: akcija pred golom s srečanja med Napolijem in Wettingenom.

Mitingaši na vodilnih mestih so se izkazali kot breme Miloševićovo vodstvo se maje pod pritiskom gospodarske krize

BEOGRAD — Tukajšnji tisk, radio in TV so polni dramatičnih vesti, demantijev, polemik in komentarjev o zadnjem radioaktivnem škandalu. V rudniku Bor naj bi topili jedrske odpadke iz jugoslovanskih reaktorjev, radioaktivne odpadke naj bi celo uvažali iz tujine. Radioaktivnost v okolici naj bi bila strahovito visoka, v Beogradu pa naj bi 21. avgusta dosegla višje stopnje kot v bližini Černobila. Vse te govorice je najprej uprava rudnika zanikala, nato jih je zanikala občina, v teh dneh pa se »prepucavajo« že v srbskem parlamentu.

To je tipičen primer nekega pojava, ki ga oblasti zanikajo, ljudje pa ne verjamejo, ker ni kontrole tiska, ker tisku preprosto ne verjamejo nič več. Celotna zadeva dobiva politično obeležje in bo imela politične posledice.

V soboto bo pred srbsko skupščino miting zelenih ekološko obarvan, izveden na Ul. Maršala Tita, kjer vsakega prvega v mesecu cesto zaprejo in spremenijo v promenado. Toda ta miting ima že politični, demokratični značaj, je uperjen proti trenutni volilni histeriji srbskega vodstva, ki hoče na hitro na vseh ravneh po starem vzorcu izvoliti svoje ljudi, na osnovi spiskov, ki so jih izdelali v partijskih komitejih. Po tolikem govorjenju in obljubah o demokraciji je novo srbsko vodstvo po osmi seji srbskega centralnega komiteja, ki je ustoličil Miloševića in njegovo skupino, na volitvah šlo po stari utrjeni boljševiški poti. Povrh naj bi na kandidatne liste vsilili predvsem mitingaše, ki pa se ne odlikujejo po inteligenci, sposobnosti in gre za golo oblast izraženo na najbolj brutalen način.

V srbskih krogih je zato prišlo do uporov in Beograd je poln govoric o zamenjavah, ki naj bi bile izvedene na najrazličnejših ravneh, o ljudeh, ki jih niso mogli vsiliti na liste. Tako govorijo o pravem in to uspešnem odporu v Nišu in še drugod.

Skratka prišlo naj bi do demokratičnega vretja, ki ga ni mogoče kar tako ustaviti, ko se sklicuješ na demokracijo in celo trdiš, da je srbski vzorec najbolj demokratičen, bolj demokratičen od slovenskega, ki uveljavlja neke prvine klasične demokracije, ki pa je buržuazna. S takimi pravljicami tudi v Srbiji ni več mogoče prepričati ljudi in zato toliko debat, polemik in na novo formiranih koalicij, ko ni več točno jasno, kdo je s kom, ali bolj kdo je proti komu. Od tod najbrž tudi resnično ozadje Miloševićevega molka, prerivanje drugih osebnosti na prve strani srbskih medijev.

V tem kontekstu je tudi napoved novega spopada med srbsko inteligenco in srbsko partijo. Dosedanji tihi, toda izredno trdni sporazum je temeljil na čistem nacionalizmu in reševanju kosovskega vprašanja. Toda postaja jasno, da se stvari na Kosovu slabšajo tudi iz srbskega zornega kota. Srbi se pospešeno izseljujejo. To celo prebivalci, ki so stoletja mirno živeli z Albanci. Ne priseljuje se nihče, razen redkih posameznikov-birokratov, katerim zagotovo takoj službo z višjo plačo, stanovanje in druge ugodnosti. Vse to pa je seveda nov povod za zaostrovanje.

Kosovo postaja za republiko strahotno breme, ki jo je porinilo v izolacijo. Na vseh mejah vidijo Srbi samo še sovražnike in to znotraj Jugoslavije, še zlasti pa izven. Sistem realnega socializma, z diktaturo proletariata, socialistično demokracijo, družbeno lastnino in represijo se ruši povsod. Zaveznika ni nikjer z izjemo romunskega Ceausesca in njegove žene. To je politična izolacija, o kateri se že javno govori.

To pa je tudi gospodarsko breme. Posojilo je propadlo, huje kot bi lahko napovedovali tudi največji pesimisti. Redka sredstva, ki so jih zbrali, pa naj bi po nekaterih vesteh porabili za delavce Rakovice, da niso odšli na miting pred srbsko skupščino. Draginja je strahotna in z njo narašča beda tudi v največjem mestu Jugoslavije.

BOGO SAMSA

Kakšno je stanje jugoslovanskih manjšin v sosednjih državah

BEOGRAD — Člani odbora za zunanjo politiko skupščine SFRJ niso zadovoljni s tem, kako je jugoslovanska zunanja politika doslej obravnavala položaj jugoslovanskih narodnih manjšin v sosednjih državah.

Osnova za razpravo je bil relativno kratek uvodni govor podsekretarja v zveznem sekretariatu za zunanje zadeve Vladimira Sultanovića in splošna ocena, da so jugoslovanski odnosi s sosedi v vzponu, ter da so razen z Albanijo stabilni in dinamični. Večina članov meni, da bi lahko takšno oceno dali le za državne odnose v

celoti, ne pa za tisti del, ki se tiče položaja in pravic jugoslovanskih manjšin, posebno v Romuniji, Bolgariji, Grčiji in Albaniji.

Na seji je član odbora Jože Šušmelj vprašal namestnika zveznega sekretarja za zunanje zadeve Milivoja Maksića, zakaj diplomatskim predstavnikom sedmih evropskih držav ni omogočeno neposredno spremljanje sojenja Azemu Vllasiju, in kaj misli o trditvi prvega sekretarja veleposlanstva ZRN Henricha Haupta, da je s tem porušena reciprociteta v meddr-

žavnih odnosih SFRJ in ZRN. Maksić je odgovoril, da je sodišče v Titovi Mitrovici obvestilo tuje predstavnike, da njihova navzočnost v sodni dvorani iz tehničnih razlogov ni mogoča in da je sprejete odločitve o tem zaradi načela neodvisnosti sodišč v izključni pristojnosti tega organa. Glede vprašanja reciprocitete je Maksić pojasnil, da bi ta princip veljal, če bi v konkretnem primeru šlo za državljana ZRN, ker pa obtoženi niso njihovi državljani, vprašanje reciprocitete ni upravičeno. (dn)

Dejavnik stabilnosti ob meji

Tiskovne konference v Bruslju so se udeležili (z leve proti desni) bivši evropski poslanec Kuipers, član TO SKGZ za videmsko pokrajino Ferruccio Clavara, predsednik SKGZ Klavdij Palčić in tajnik Duško Udovič (Foto Dann)

NADALJEVANJE S 1. STRANI

označen v Osimskih sporazumih, kot merilo, ki naj drži pri reševanju manjšinskega vprašanja.

Gre torej za vsebinski problem, ki ga tudi restriktivne interpretacije Osimskega sporazuma ne morejo umikati z dnevnega reda, dokler niso dosledno izpolnjene obveznosti do naše skupnosti. In žal je dejstvo, da se je Italija vse doslej spretno izmaknila takšnim odgovorom, ki bi upoštevali vsebino Osima in torej tudi posebnega statuta. Največkrat je bil razlog politična oportunist, potem spet in spet ocena, da razmere niso dovolj zrele za takšen korak. Spominjamo se tudi očitno izraženih skrb, da ne bi slovensko vprašanje zanetilo nov južno-tirolski primer, za katerega so pogajanja potekala v ozračju napetosti in vonja po smodniku. Takim političnim ocenam je bilo funkcionalno in ustrezno prikrojanje tudi tomlačenje mednarodnih obveznosti italijanske republike. V 35 letih je bilo poiskanih izgovorov za cel priročni taktiziranja in odlašanja z rezultatom, da se nam danes in skvarjenih lokalnih političnih razmerah pravice celo jemljejo.

To so dejstva, ki italijanski republiki gotovo ne prinašajo ugleda, pa ne samo

v naših očeh, ampak pri vseh tistih, ki gledajo na možnosti razvoja odnosov ob tej meji, kot normalni ljudje, katerim gre za današnje in jutrišnje splošne koristi tukajšnjega prebivalstva.

In ravno tu ob naši meji gre še zlasti danes za izredno pomembne stvari. Vzhodna Evropa se korenito spreminja z veliko naglico, kar prinaša spodbudne perspektive za demokratični razvoj, a tudi mnogo neznank in nerešenih vprašanj, med katerimi sili tudi v dramatičnih oblikah vedno bolj v ospredje narodno vprašanje. Naša skupnost je svojo vlogo jasno opredelila v teh 35 letih, čeprav za to ni dobila ustreznega priznanja. Najmanj, kar lahko rečemo, je to, da smo bili skupno z italijansko manjšino v Jugoslaviji faktor stabilnosti nekoč sporne meje in zblizovanja med sosedoma. Le kratkovidna politika more to spregledati in vztrajati pri tolmačenjih, ki so za demokratično družbo nevzdržna.

Z obiskom v Bruslju je bil potrjen namen, da se okrepi znanje in občutljivost do naših vprašanj v evropskem prostoru, kjer ima naša skupnost gotovo več pomembnih zaveznikov, kot si lahko predstavljamo. Bruselj smo namreč zapustili z jasnimi vtisom, da nam bo ta povezava tudi v bodočnosti vse bolj dragocena.

CK ZKJ o procesih v vzhodnih državah

BEOGRAD — Predsedstvo CK ZKJ je ocenilo, da so reformski procesi v nekaterih socialističnih državah globoki, daljnosežni in večpomenski. ZKJ je naklonjena vsem tistim prizadevanjem drugih držav in partij, ki želijo dati socializmu nove kvalitete, da bi postal pripriljiva alternativa za izzive današnjega časa, poudarjajo v sporočilu.

Ocenjujoč, da gre za globoke in daljnosežne procese z več pomeni, je predsedstvo CK ZKJ potrdilo načelno stališča, da je pravica vsake države in partije, da o teh procesih sprejemajo odločitve v skladu s posebnostmi družbenega položaja in vsaki posamezni državi ter da je nesprejemljivo kakršnokoli vmešavanje, razglasjanje univerzalnih modelov in drugih postopkov, ki bi omejevali avtonomijo ljudstva in delavskega razreda v odločanju o lastni prihodnosti. ZKJ se je tudi sama opredelila za gradnjo bolj demokratičnega, ekonomsko učinkovitejšega in politično bolj aktivnega socializma. Zato je naklonjena vsem tistim prizadevanjem drugih držav in partij, ki se trudijo dati socializmu nove kvalitete, da bi postal pripriljiva alternativa za izzive današnjega dne.

Nobene pomilostitve za Azema Vllasija

BEOGRAD — Predsedstvo SFRJ na torkovi seji z glasovanjem ni sprejelo predloga za pomilostitev Azema Vllasija in drugih obtoženih v sodnem procesu na okrožnem sodišču v Titovi Mitrovici. Uradno sporočilo se glasi takole: Na sestanku predsedstva SFRJ, ki mu je predsedoval predsednik predsedstva dr. Janez Drnovšek, so razpravljali o predlogih za pomilostitev Azema Vllasija in drugih obtoženih na okrožnem sodišču v Titovi Mitrovici. Na sestanku so sodelovali tudi posamezni funkcionarji federacije in predsednika predsedstva SR Srbije in SAP Kosovo. Po vsestranski razpravi in glasovanju predloga za pomilostitev niso sprejeli.

Ob robu procesa proti Azemu Vllasiju Priština se pogreza v pasivni odpor

BEOGRAD — »Sej'm bil je živ«, ob torkih je v Prištini sejem. To ni običajni sejem, na trg pripeljejo krave, perutnino in ostale kmečke izdelke, to je neka vrsta Ponteros-a, na katerem prodajajo tudi obleke in obutev, vse seveda izredno poceni in tudi skrajno nizke, bedne kvalitete. Na tem sejmu razstavljen izdelek na tržaskih stojnicah gotovo ne bi našel kupca. Sejem je za nogometnim igriščem, od Grand hotela (onega s petimi zvezdicami, razbitimi vrati, dvema telefonoma) je oddaljen kakih petsto metrov. Na levo je orjaška stavba doma tiska, na desni športna palača, pot je blatna, ob njej kupi gnjiočih smeti, po katerih brskajo klateški psi. Še nekaj metrov po vijugastem blatnem gričku in tu je prištinski sejem. Okrog stojnic se vrtijo kupci, živahno se pogovarjajo, skoro izključno v albanščini.

Ta sejem je glavni vir obleke in obutve za domače prebivalstvo, ostale trgovine so prazne. Slovenski novinar, ki je že nekaj mesecev pozoren opazovalec kosovskega stanja, je kategoričen. Večina ljudi živi tako, da pomaka kruh v skledo, v kateri so cvrli papirko in vrgli košček sira. Koliko je sira, odvisi od njihove premoženjske ravni. To je edina hrana dan za dnem. Skoro neužitna. V trgovini je videl kupca, ki je hotel vnovčiti ček za 200 tisoč dinarjev, pa tega prodajalka ni mogla narediti, preprosto v blagajni ni bilo toliko denarja. Cel dan ni iztržila niti za petdeset tisoč lir.

Tako je ozračje, takšni so življenjski pogoji v mestu, ki dobesedno razpada in v katerem se je vse še poslabšalo od letošnje pomladi, ko ga je v roke prevzela srbska birokracija. Rezultat je na dlani: Srbi gospodarijo, diferenciacija in represija je njihovo glavno orožje, Albanci pa se tiho upirajo, ne delajo, ne sodelujejo, posledice pa so v zmanjšanju še tako nizke proizvodnje in v razpadu celotnega sistema.

V Titovi Mitrovici je še slabše, če je to sploh možno opisati. To je rudarsko mesto, z visokimi kupi jalovine, zrak je zastrupljen s plini, umazanija, razbitine, neurejenost morda še za las grozljivejša.

V takem ozračju zapuščenosti se je pričel proces proti Vllasiju in njegovim tovarišem. V torek je bilo nekaj ur zatišja, kasneje pa so se kopičile vesti iz vseh krajev, da po vsej pokrajini ponovno vre in prihaja do odpora.

Kdaj se bo proces nadaljeval, nihče točne ne ve. Uradno so sporočili, da bodo uradno sporočili datum dva-tri dni prej in da morajo odgovoriti v Prištini dve sodišči in najbrž tudi jugoslovansko vrhovno sodišče. To pa pomeni, da so odvetniki s svojim odločnim nastopom zadeli v živo.

Zagovornikov je devetnajst. Glavno besedo ima dekan branilcev petdesetletni krepak in odločen Rajko Danilović po očetu Srb po materi Črnogorec, na kar je ponosen. V čast si šteje, da brani obtožence, zato ker je to njegov poklic odvetnika in ker pripada srbskim, liberalcem in demokratom. Izredno je prodoren, vse pozna, bil je v vrhu srbske in jugoslovanske partije, pa so ga nasilno zamenjali, ko je pred petnajstimi leti padla srbska demokratična garnitura z Nikežićem na čelu. Postal je izredno uspešen odvetnik. Dobro pozna Trst, Slovenijo.

Po njegovem mnenju se doberšen del jugoslovanske demokratične bitke vodi prav okrog Vllasija in njegovega procesa. Odmev v Beogradu je različen, ni pa več nobene enotnosti, histerija se utišuje. Proces je povsem montiran, stalinis-

tični politični proces, ko je neka partijska frakcija porazila drugo in se sedaj maščuje.

Kako je s pretepanjem? Vllasija in ostalih štirinajst niso pretepali. Toda maltretirali so jih na najrazličnejše načine. Niso jim pustili spati, bili so izolirani. Vsi so smrtno blede. Pretepajo, zverinsko pretepajo, vse ostale, priče in obsojence drugih procesov na Kosovu.

Na isto vprašanje pa mi slovenski odvetnik odgovori: »Pred tremi tedni je slovenski miličnik na Ljubljano pretepel mojega klienta. Nekaj je morda švercal. Odpeljal ga je na postajo in z gumijevko premlatil. Vložil sem sodno prijavo opremljeno s pričevanjem dveh zdravnikov. Pred dvema tednoma - izredno hitro - sem prejel odgovor, da je moja prijava točna, da je miličnik pretepel mojega klienta in da je policija vložila kazensko prijavo, miličnik je suspendiran in v zaporu.«

V golfu, rent-a-car niške registracije, last slovenskega Kompas-a zmanjkujeta nafte. Te pa na črpal-kah ni. Na veliki črpaliki blizu sodišča mi ljubeznivo povedo, da je dva kilometra dalje. Na tej črpaliki surovo povedo: »Nafta ni.« Pa vendar se razgovor zaplete in sledi že običajno vprašanje: »Si Slovenec?« in nato kratek nasvet: »Počakaj.« Za Slovenca se je nafta našla.

Jugoslovanski tisk in novinarji so okrog procesa povsem razdeljeni. Na eni strani srbski in črnogorski novinarji, na drugi pa vsi ostali. Vsako vest, informacijo ali dogodek vidijo iz povsem različnega zornega kota. Za srbski tisk je največje junaštvo vdor posebnega odreda milice v rudnik, o katerem objavljajo cele strani z raznimi podrobnostmi razen najvažnejše: je bila uporabljena sila proti rudarjem, so ranjeni, ali morda celo mrtvi? So uporabili strelno orožje? Uradno se o tem molči, neuradno pa so menda trije rudarji v bolnišnici.

Iz vsega povedanega veje ozračje skrajne bede, neperspektivnost nadaljnega zaostrovanja in postopnega drsenja v državljansko vojno. Na poti tik pred mejo s Srbijo se ob cesti igra skupinica alban-skih otrok. Rajko Danilović me opozori: »Poglej, zakrinkani so, kot njihovi nekaj let starejši vrstniki v Podujevu. Zbralo se jih je sto in zakrinkani so metali kamenje na miličnike. To sta njihov vzgled in šola.«

Kolega iz Tanjuga pa mi pravi, da mu še nikoli ni bilo tako tesno, kot v Prištini. Policist je njihov avto nagnal v labirint ozkih uličic. Imeli so avto beograjske registracije. Takrat pa jih je obkolila skupina okrog sto zakrinkanih alban-skih mladincev. Razbili so šipo, kamen ga je zadel v vrat. Pojavil se je starejši, bolje oblečen, Albanec, mladinci so ga ubogali na migljajo-roke, zaustavili jih je in ko je izvedel, da so novinarji, jih je mirno spustil naprej.

Po zadnjih vesteh se bo sojenje nadaljevalo v isti dvorani ob koncu prihodnjega tedna, da se omogoči predčasni kongres kosovske partije. Tudi za ta kongres pričakujejo izgrede in sabotaže, ne želijo pa imeti dve žarišči izgrediv istočasno.

Srbska politika je na Kosovu izolirana, proti je vse albansko prebivalstvo, srbsko pa deljeno: staroselci so za miren dogovor, večina novo naseljenih pa za nadaljnjo diferenciacijo in za zaostreno represijo. Vse to ogromno stane, politično in ekonomsko. Kako na vse to reagira Beograd? To pa je že druga zgodba.

BOGO SAMSA

Lončarjevi prijateljski pogovori v Sovjetski zvezi

MOSKVA — Odnosi z Jugoslavijo so za Sovjetsko zvezo ena od prioritiet v zunanji politiki, je izjavil sovjetski voditelj Mihail Gorbačov v pogovoru z zveznim sekretarjem za zunanje zadeve Budimirom Lončarjem.

Jugoslovanski krogi so enourni pogovor ocenili kot odprt, prijateljski in intenziven. Gorbačov je Lončarja sprejel med zasедanjem sekretariata politburoja CK KP SZ, na katerem so uskladjali odločitve o srečanju Gorbačova in ameriškega predsednika Busha. Tako je bil jugoslovanski minister prvi tuji diplomat, ki je izvedel za to odločitev.

Sovjetski voditelj se je povsem strinjal z ocenami Lončarja in Ševardnadzeja o značaju odnosov med državama. Obojes-transko so ugotovili, da je deklaracija, ki so jo sprejeli ob obisku Gorbačova v Jugoslaviji marca lani, močno pospešila razvoj odnosov na znanih načelih. (dd)

Sovpadel bo s 35-letnico delovanja organizacije

V sredini decembra občni zbor SKGZ

Obsodba neofašističnega napada na prof. Sama Pahorja

TRST — Občni zbor, ki bo letos sovpadel s 35-letnico delovanja organizacije, je bil osrednja tema v razpravi na zadnji seji izvršnega odbora Slovenske kulturno-gospodarske zveze, ki se je sestal v ponedeljek v Trstu. Izvršni odbor je po tehtanju raznih možnosti in rešitev sklenil, da bo glavnemu odboru, ki je pristojen za sklicanje občnega zbora, predlagal kot datum občnega zbora nedeljo, 17. decembra. Če bo glavni odbor s tem soglašal, bo občni zbor SKGZ letos v Čedadu.

V zvezi z občnim zborom je izvršni odbor razčlenil vrsto vprašanj organizacijskega značaja in naloge, ki ga še čakajo in jih mora opraviti do konca mandata. Med temi nalogami naj omenimo srečanja s predstavniki članic in vrsto javnih razprav o vprašanju tiska s posebnim poudarkom Primorskega dnevnika, ki jih bosta skupaj organizirala odbor za sredstva množičnega obveščanja in uredništvo časopisa.

V zvezi s sredstvi množičnega obveščanja je IO razpravljala tudi o problemih družbe Telecapodistria, ki je bila ustanovljena, da bi presegla povzročene motnje glede položaja koprške televizije in zagotovila nadaljnjo prisotnost in učinkovitost te postaje v Italiji na področju komuniciranja, programskih uspešnosti in ekonomskih rezultatov. IO SKGZ bo skupaj z odgovornimi dejavniki Unije Italijanov budno spremljal nadaljnji razvoj odnosov med Telecapodistria, TV Koper-Capodistria in RTV Ljubljana v duhu skupne izjave, s katero sta obe organizaciji pozdravili in podprli ustanovitev družbe Telecapodistria. Ob tem je IO še zlasti poudaril nujnost, da pride v najkrajšem času do konkretnega uresničevanja sprejetih dogovorov.

Izvršni odbor se je nadalje seznanil z rezultatom tiskovne konference, ki so jo predsednik Klavdij Palčič, tajnik Dušan Udovič in Ferruccio Clavara, ki je zadolžen za stike z evropsko stvarnostjo, priredili v Bruslju ob 35-letnici Londonskega sporazuma. Tako tiskovna konferenca kot tudi obiski pri veleposlaništvih štirih držav podpisnic dogovora sta dokazala, da je to bila odmevna mednarodna akcija, ki je dosegla svoj cilj: opozoriti na težaven položaj slovenske narodnostne skupnosti v Italiji in na dejstvo, da italijanska država še ni izpolnila svojih obvez.

Med pomembnimi vprašanji na dnevnem redu je bila tudi razprava o dogodkih na Trgu Unità ob 26. oktobru, ko je skupina pripadnikov neofašistične stranke napadla prof. Sama Pahorja in skupino, ki je skupaj z njim protestirala zaradi neizpolnjevanja obveznosti italijanske države do slovenske narodnostne skupnosti. IO je s tem v zvezi ugotovil, da je skupina dobila od kvesture dovoljenje za svojo protestno akcijo in da so fašistični skrajneži s svojim napadom nanjo skušali krniti neodtujljivo demokratično pravico vsakega državljanca, da izrazi svoje prepričanje in tudi protest. Gre za načelno vprašanje, ki presega vsebino manifestacije same. Zaradi tega SKGZ najodločneje obsoja akcijo fašističnih skrajnežev pa tudi vse poskuse, da bi resnično izkrižili in prikazali dogodke na Trgu Unità v Trstu kot obračunavanje nasprotujočih si ekstremistov. Na eni strani so bili Slovenci, ki so izvajali svojo pravico do manifestiranja in so za to imeli tudi ustrezno dovoljenje pristojnih organov, na drugi pa neofašistični pripadniki, ki so napadli manifestante in tako okrnili njihovo z zakonom zajamčeno pravico. Teh dejstev ni mogoče prezreti.

Med pomembnimi vprašanji na dnevnem redu je bila tudi

MANJŠINSKI MOZAIK

Razgledi po manjšinski teoriji in praksi

Piše: Pavel Stranj

RIŠKA DEKLARACIJA

Pred leotm in pol, tečneje od 25. do 28. aprila 1988, je bilo v kraju Riis, na Nizozemskem, mednarodno srečanje na temo: Manj razširjeni jeziki v osnovnošolski vzgoji. Kongresa se je udeležilo preko sto delegatov, ki so zastopali 35 jezikovnih manjšin, med njimi tudi Slovence v Italiji. Ob koncu posveta, ki je slonel na podrobnih poročilih o razmerah za vsako skupnost, so delegati soglasno izglasovali pomembno izjavo:

Delegati na posvetu v Riisu, upoštevajoč priporočila, ki jih vsebuje resoluciji Evropskega parlamenta z dne 16. oktobra 1981 in 30. oktobra 1987 in drugi akti,

upoštevajoč posledice leta 1992 za evropske jezike,

upoštevajoč pojme evropske integracije v luči Evropskega enotnega akta in načela svobodnega kroženja delovne sile,

upoštevajoč razvoj politike Evropske skupnosti glede na poučevanje jezikov,

trdijo, da manjšine, kljub svoji raznolikosti, lahko dajo pomemben prispevek evropski integraciji,

menijo, da so predpogoji za spremembe naslednje: pozitiven odnos, politična volja na ravni izvrševanja in nosilno ogrodje, ki omogoča izvajanje sprememb,

priporočajo, naj Skupnost izrazi direktivo v smislu zajamčenja manjšinam take vzgoje, ki bo izboljšala položaj njihovega jezika in naj Skupnost to direktivo formalno sporoči vsem šolskim oblastem,

sprašujejo naj se v celi Skupnosti sprejmejo in priznajo šolski naslovi in izidi izpitov, ki so vezani na učni jezik, ki je v rabi v več kot eni sami državni skupnosti, zlasti v primeru manj razširjenih (to je manjšinskih) jezikov,

trdijo, da Evropska skupnost mora še dalje širiti svojo dejavnost na področju pilotskih in eksperimentalnih pobud na osnovnošolski ravni,

izpostavljajo nujnost, da se uvede intenzivni program obveščanja, namenjen ne samo staršem šolobveznih otrok, ampak na splošno tudi govornikom večinskega jezika,

pozivajo Komisijo, naj nadaljuje z začetnim delom in po pregledu stanja manjšinskih jezikov na ravni vrtcev in osnovnih šol, naj razvije podobne študije za srednjo, višjo in univerzitetno stopnjo; naj se začne s pedagoškim raziskovanjem v tej smeri in naj se začne tudi z ažurniranjem že opravljenih ali začetih študij.

Delegati nadalje sprašujejo države članice, dežele in krajevne uprave, naj dajo na razpolago:

primerno zakonodajo, ki naj postavlja šolanje manjšinskih otrok na raven uradnosti, kjer jim ta še ni priznana,

finančne prispevke iz vladnih fondov za vzgojo v manjšinskih jezikih, ki so vsekakor primernejši od zasebnih ali občasnih podpor,

neprekinjeno trajanje vzgoje v manjšinskem jeziku za celo obdobje trajanja osnovne šole, naj zajamčijo:

da en sektor nadzorniške službe dobi odgovornost za vzgojo v manjšinskem jeziku s točno določenimi pristojnostmi,

da imajo šolniki dostop do Sveta izvedencev ter da se lahko poslužujejo nadzorniške ali drugih posebnih posvetovalnih organov, ki morajo biti dobro opremljeni. V kolikor take službe ne obstajajo, bi bilo treba spodbuditi njih nastanek,

da tečajji za poklicno vzgojo učiteljskega kadra nudijo poučevanje manjšinskega jezika ter didaktično enojezične in večjezične vzgoje. Učitelji vsekakor morajo imeti na razpolago celotne programe poklicnega usposabljanja,

šolniki ki poučujejo v šolah z manjšinskim učnim jezikom morajo razpolagati z ustreznim študijskim naslovom, ki je formalno priznan v manjšinskem jeziku,

da se spodbuja načrte za izdelavo učnega gradiva, ki je primerno za posebne kulturne in jezikovne razmere,

da se spodbuja sodelovanje med šolniki tudi preko meja posameznih jezikovnih skupnosti,

da si didaktični sistem postavi kot cilj zveznost jezikovne vzgoje manjšin od predšolske stopnje, preko osnovne, nižje in višje srednje do univerzitetne, vključno z vzgojo odraslih in s specializirano vzgojo. Ta vzgoja mora upoštevati manjšinski jezik kot predmet in sredstvo vzgoje,

da vsaka manjšina razpolaga vsaj z enim samim zavodom ali oddelkom, ki se ukvarja s študijem manjšinskega jezika in jezikovne vzgoje.

Udeleženci, končno, sprašujejo, naj se ustanovi tajništvo, pod okriljem Evropskega urada za manj razširjene jezike, ki bo olajšalo in povezovalo prizadevanja za uresničitev ukrepov, ki jih vsebuje ta izjava.

Otroci slovenskega vrtca iz Milj na obisku v Špetru

TRST — Otroci iz slovenskega vrtca iz Miljah so bili preteklo nedeljo s svojima vzgojiteljicama Rosano in Tamaro, s starši, pa tudi z učenci prvega razreda, v Špetru v Beneški Sloveniji.

V tem kraju so otroci iz Milj že znani, a vedno dobrodošli gostje, saj jih vežejo za otroci tamkajšnjega vrtca in dvojezične šole trdni, prijateljski stiki, ki so se ustvarjali med medsebojnimi obiski, ob koncu poteklega šolskega leta pa še s skupnim sodelovanjem pri lepi igrici »Konko in umazani svet«. S to igrico, ki govori o dinozavru Konku, pa o onesnaženju sveta in želji otrok po čisti, lepi okolici, so otroci vrtca v slovenskem centru v Miljah zaključili, s sodelovanjem otrok iz Beneške Slovenije, lansko šolsko leto.

Ze julija bi bili morali igrico ponoviti v Špetru za beneške otroke. Pa je slabo vreme vsem preprežalo načrte. In tako je dinozaver Konko sam ostal v Benečiji in počakal na nedeljsko srečanje, ki pa tudi ni potekalo v lepem vremenu.

Ce že ni bilo vreme lepo, je pa bilo srečanje in vzdušje na njem enkratno, sta nam povedali vzgojiteljici Tamara in Rosana. Otroci se med seboj sedaj že poznajo; postali so prijatelji in tako so seveda tudi z velikim navdušenjem skupno nastopili v igrici, kjer ni manjkalo glasbe.

»Saj nismo šli z lahkim srcem na pot,« sta nam povedali. »Vreme je bilo kislo, meglava gosta. Pa smo se, skupno s starši odločili, da kljub vsemu, opravimo to gostovanje; in ni nam bilo žal.« Srečanje je bilo res prijetno. Otroci so imeli skupno kosilo, medtem ko so se starši udeležili kosila, ki so jih tisto nedeljo pripravili nekateri beneški gostinski obrati. Sledil je nastop, nato pa so se vsi gostje (med temi je bila tudi Nerina Švab, ki koordinira stike med miljskim vrtcem in Benečijo) podali na praznik kostanja, ki naj bi potekal na dvorišču tamkajšnje učiteljice. Slabo vreme pa je preprečilo, da bi se bil ta del srečanja še nadaljeval.

Tako pa so si gostje in gostitelji obljubili da se bodo še srečali in med seboj sodelovali. Otrokom iz Milj sta vzgojiteljici obljubili, da bi v prihodnje pripravili kaseto na kateri bi posneli pravljico z glasbeno spremljavo. Vsi si sedaj seveda želijo, da bi ta zamisel uspela. Otroci iz Benečije s svojima vzgojiteljicama Vilmo in Antonello pa so izrazili željo, da bi se takšni stiki in srečanja še nadaljevali.

NEVA LUKES

Prodoren uspeh socialistov na volitvah v Manzanu

MANZANO — Manzano je ena gospodarsko najpomembnejših občin v videmski pokrajini. Tu je središče znane trikotnice stolice, v katerega sodita še San Giovanni al Natisone in Buttrio. V tem trikotniku je več sto tovarn in obrtnih delavnic v katerih izdelajo tri četrtine v Italiji izdelanih stolic. Dobra polovica izdelkov gre v izvoz. V tem sektorju je zaposlenih skoraj 10 tisoč ljudi. Ta industrijska in obrtna dejavnost je v te kraje prinesla blagostanje. Še pred nekaj desetletji so ti kraji bili vezani na izključno kmetijsko proizvodnjo. Tudi zaradi tega so tu do pred časom absolutno večino glasov imeli demokristjani. V zadnjih petnajstih letih se je veliko ljudi iz drugih krajev Furlanije priselilo v te kraje. Med priseljenci so tudi slovenski ljudje iz Benečije. Nekateri ljudje iz Nediških dolin so se vključili v tamkajšnjo stvarnost in bili tudi na kandidatnih listah raznih strank.

Občino Manzano so demokristjani sami ali z zavezniki upravljali vso povojno dobo. Pred slabim letom so socialisti izstopili iz koalicije. Spor je nastal zaradi lokalnih vprašanj, socialisti v Manzanu pa so imeli vso podporo njihove videmske federacije, ki se je tudi na tak način hotela maščevati zaradi demokristjanskega zavezništva s komunisti v nekaterih občinah na Videmskem in na Goriškem.

Socialisti v Manzanu so sklenili zavezništvo s komunisti in republikanci. Dva socialdemokratska svetovalca sta

zapustila to stranko in šla k socialistom. Prvič so demokristjani ostali v opoziciji. Županovalec je socialist inž. Giorgio Pozzetto.

Zaradi težav v upravljanju, kar je bilo posledica številčnih razmerij v občinskem svetu, je bil občinski svet razpuščen. Razpisane so bile predčasne volitve.

Rezultati so prekucnili dosedanja razmerja sil. Zmagovalci so socialisti z županom Pozzettom. Dobili so 1.800 glasov in 34 odstotkov ter 8 svetovalcev. Na prejšnjih občinskih volitvah so imeli le 16,2 odstotka glasov in 3 svetovalce. Demokristjani so še vedno

V torek zasedanje deželne skupščine

TRST — Deželni svet Furlanije-Juljske krajine se bo ponovno sestel v torek. Skupščina bo zasedala tudi v sredo (dopolodne in popoldne) in v četrtek. Prvi del svoje 50. seje v tej mandatni dobi bo deželni svet, kot običajno, posvetil odgovorom odbornikov na vprašanja in interpelacije svetovalskih skupin. Sledila bo razprava o dveh resolucijah KD in KPL, ki govorita o nasilju nad mladolletniki in o predlogih za odpravo tega pojava.

Kriška dekleta gostujejo v Schiu

Zbor Vesna na reviji Alpe-Jadran

VICENZA — V Schiu bo jutri in pojutrišnjem četrti zborovska prireditev pevskih zborov dežel Alpe-Jadran pod naslovom "La montanara", na kateri bodo letos nastopili pevski zbori iz Italije, Avstrije in Madžarske, pri tej pobudi pa so prejšnja leta nastopile tudi pevske skupine iz Nemčije in Jugoslavije. Slovenski in jugoslovanski prostor bo na letošnji prireditvi zastopal dekliski zbor Vesna iz Križa (na sliki), ki ga vodi dirigent Bogdan Kralj. Zbori bodo nastopili v krajevnem gledališču in tudi po šolah, celotna prireditev pa je namenjena ljubzenskih pesmim. Kriška dekleta se bodo predstavila s skladbami Merkušja, Vrabca, Marolta, Vremšaka, Di Piazza, Leskovarja in Vodopivca. Naj omenimo, da so prireditelji natiskali večjezični plakat, na katerem je našla mesto tudi slovenščina.

PRISPEVAJTE ZA BOLNICO FRANJO

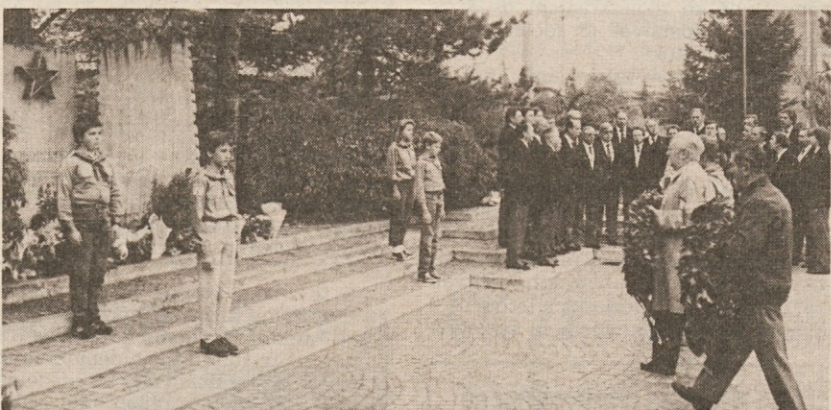
Ob dnevu mrtvih desetine svečanosti po vsej pokrajini Venci, cvetje in tiha zbranost tudi ob najskromnejšem pomniku

Na pokopališčih, pred partizanskimi spomeniki in drugimi obeležji na Tržaškem je bila včeraj vrsta spominskih svečanosti ali le preprostih polaganj vencev in cvetja. Ob dnevu mrtvih spomin živih roma k tistim, ki jih ni več, k svojcem, prijateljem, znancem, k padlim za svobodo in k žrtvam vsakršnega nasilja. Z drobnimi gestami ali pomembnejšimi komemoracijami počastimo spomin nanje, a se hkrati zazremo vase: dan mrtvih ni samo njihov, ampak je še bolj pomemben za žive. Ponuja priložnost za postanek in premislek, za to, da sebe in svoja dejanja prevrednotimo v dimenziji, ki gre čez prag trajanja človekovega življenja. Smrt daje smisel življenju in oporo človekovi moralni dimenziji, zato ni naključje, da je danes sredi frenetičnega porabniškega načina življenja čuti naraščajočo potrebo po vračanju k tradiciji in po novem približevanju k trajnejšim vrednotam življenja.

Za nas je trenutek spomina na mrtve poleg intimnega poklona pokojnim svojcem tudi priložnost, da si priključimo v zavest velik krvni davek svojega naroda. Brez njega bi danes le težko slišali slovensko besedo v teh krajih, še danes ovirano in prezirano, a vendar živo in kljubujočo. Tistim, ki so zaradi svoje vere v svobodo in v prihodnost majhnega naroda med Alpami in Jadrantom izgubili najdragocenejše, kar človek premore, je šla včeraj naša hvaležnost z moralno obvezo, da bomo znali spoštovati in ohraniti njihov zgled.

Na desetine in desetine je bilo v zadnjih dveh dneh komemoracij in poklonov ob spomenikih in obeležjih padlim na Tržaškem. Uradne delegacije organizacij in ustanov, združenja bivših borcev in preganjancev, šolarji in posamični občani so obiskali tudi zadnji, najskromnejši pomnik v naši pokrajini, položili nanj venec ali cvetje, prižgali svečo in se za trenutek poglabili v svoje misli. Ponekod so se oddolžili spomenu padlih tudi s priložnostnim programom, z recitacijo in slovensko pesnijo. Povsod slovesno in in doživeto, v dokaz, da se nismo odrekli svoji preteklosti in njenemu nauku za prihodnost.

Na slikah (foto Magajna): prvi posnetek od zgoraj je s komemoracije organizacij VZPI-ANPI in ANED v Rižarni, drugi prikazuje predstavniške generalnega konzulata SFRJ v Trstu med poklonom padlim borcem jugoslovanske armade na vojaškem pokopališču, na tretjem pa so prebivalci Domja ob odhodu k domačemu spomeniku padlim. Zadnji posnetek spodaj (foto Križmančič) pa prikazuje spominsko svečanost, ki je bila včeraj pri spomeniku padlim ob Narodni ulici na Opčinah in na kateri je sodeloval domači moški zbor Tabor, medtem ko so mladi taborniki poskrbeli za častno stražo.

Pogovor z miljsko svetovalko Damiano Colarich »V novem občinskem svetu me čaka res veliko dela«

V novoizvoljenem miljskem občinskem svetu bosta sedeli dve Slovenki in sicer Damiana Colarich in Slavica Barut. Obe sta bili izvoljeni na Listi Frausin (prva je prejela 85 preferenc, druga 77) in obe tudi precej nepričakovano, posebno če upoštevamo, da nista imeli za sabo tradicionalnega usmerjanja preferenc, ki očitno tudi v vrstah KPI kaže na določene znake krize. Damiana Colarich je stara 23 let in je doma od Korošcev, končala je učiteljsko A. M. Slomšek, v pričakovanju stalnega delovnega mesta pa je trenutno zaposlena v neki zadrugi. Že več let je aktivna v Društvu Slovencev miljske občine in prav njegov predsednik Kiljan Ferluga jo je prepričal, da sprejme kandidaturu, »da bo na listi čimveč Slovencev«, za katere ponavlja že vnaprej veš, da ne bo nikoli prodrla. V tem primeru pa so se stvari zasukale drugače. »Aktivnost v slovenskem društvu sem vedno prepletala z aktivnostjo v KPI,« nam je povedala Colaricheva, »zato mislim, da sem večji del preferenc prejela iz vrst komunističnih volilcev, tudi zato, ker so slovenski volilci raje podprli slovenske kandidate. Zaradi znanih dogodkov in polemik so se slovenski glasovi močno razpršili, tudi v Listi Frausin, kot dokazuje dejstvo, da ni bil izvoljen glavni kandidat društva.

Kandidatura me ni preveč navduševala, tudi izvolitev v začetku ne, tako da sem celo za hip pomislila, da bi takoj odstopila, če bi bil prvi neizvoljen Slovenec ali Slovenka. Ker ni tako pa bom ostala v občinskem svetu. Naša sogovornica je mnenja, da delo v novoizvoljenem občinskem skupščini ne bo lahko, ker so se politične razmere po volitvah v miljski stvarnosti korenito spremenile. »Ko bi bila izvoljena pred desetimi leti, bi se znašla v popolnoma drugačnih razmerah. Lista Frausin je imela takrat absolutno večino, vzdušje tudi v odnosu do naše manjšine je bilo zelo dobro. Naše društvo je bilo enakopraven sogovornik občinske uprave, na občinskih sejah so naši izvoljeni predstavniki lahko govorili brez težav slovensko. Kaj nas čaka sedaj, nihče ne ve, gotovo se nahajamo pred težkimi preizkušnjami, kot komunisti in kot Slovenci.« Colaricheva se torej jasno zaveda, da bo njena vloga v novem miljskem občinskem svetu polna odgovornosti in njena pot gotovo ne posuta z rožicami. Prvenstveno se bo, kot njeni predhodniki v občinskem svetu, ukvarjala z manjšinsko problematiko, veliko pozornost pa bo skušala nameniti tudi mladinski problematiki (»v Miljah se soočamo s kočljivim vprašanjem mladinske brezposelnosti«), športu in kulturi, to je problemom, ki so bili do sedaj v občinskem svetu na splošno precej zanemarjeni.

Med mnogimi, posebno starejšimi člani KPI, je volilni poraz Liste Frausin, ustvaril veliko razočaranje, v nekaterih tudi nemoč pred razvojem povolilnih dogajanj, kot da bi bilo listi

Damiana Colarich

od sedaj naprej v bistvu zgodovinsko usojena opozicija, kot je bilo morda štirideset povojnih let usojena »reč« občinska uprava. Tako pesimistično ozračje je takoj po volitvah vladalo in deloma še vlada v krajevem ljudskem domu, v Verdiju, kot ga imenujejo in poznajo vsi Miljčani. Mladi pa niso tega mnenja. Poraz so tudi zaradi razumljivih anagrafskih razlik sprejeli popolnoma drugače od starejših, ne samo, da se je moralo to prejšnje središče, ampak tudi zato, ker to sodi v normalno politično in demokratično dialektiko. Tudi Damiana ne dela dram in tragedij. »Volilno nazadovanje seveda ni za nikogar lepa zadeva. Miljskim komunistom pa bo lahko tudi koristilo, da se z novim zanosom lotijo upravnega in političnega dela ter da preverijo, kje so pravzaprav zgrešili in na kakšnih področjih so razočarali volilce. Tudi sami občani pa naj preverijo, ali bo morebitna petstrankarska koalicija, kot napoveduje, rešila vsa odprta vprašanja naše občine.« S. T.

Prva pogajanja za oblikovanje nove miljske občinske uprave se bodo verjetno začela prihodnji teden. Socialisti in demokratizirani so imeli posebno na pokrajinski ravni že vrsto neformalnih sestankov, konkretnega pa ni bilo še ničesar. Pokrajinsko tajništvo PSI je dalo že vedeti, da se morajo za sedaj pogajanja odvijati na ravni miljskih sekcij, KD pa ne vidi z velikim navdušenjem to možnost in pravi, da bi morala biti pri pogovorih direktno sodelujoča pokrajinska vodstva petstrankarske koalicije. Po volitvah so, kot znano, tako eni kot drugi zahtevali župana. Lista Frausin ni še izdelala točne povolilne strategije. Ni izključeno, da bo KPI v tem okviru skušala navezati stike s PSI.

Ob znanih dogodkih na Trgu Unità Pozabljeni Voltaire

»Ne soglašam s teboj, kljub temu pa se bom do svoje zadnje kaplje krvi boril, da bi lahko tudi ti svobodno izražal svoje mnenje.« S tem svojim načelom je francoski pisatelj in filozof Voltaire v strnjeni, vendar zelo nazorni obliki izrazil bistvo demokracije, intelektualne svobode in spoštovanja do človeka kot mislečega in razumnega bitja. Na to načelo se je v zgodovini in tudi v sodobnem času marsikdo skliceval, redki pa ga uresničujejo, saj zahteva od vsakogar res velik napor, da se demokratično bori za uveljavitev lastnih pogledov, istočasno pa se prav tako odločno zavzema tudi za pravico nasprotnika, da lahko svobodno izraža svoja mnenja in se z isto pravico bori za uveljavitev lastnih idej.

Še zlasti je Voltairovo načelo pozabljeno v Trstu, kjer postaja soočanje mnenj in stališč, še posebej ko gre za nacionalno vprašanje, zelo problematično. Zadnji dokaz je dogodek, ki se je pripetil prejšnji teden na Trgu Unità, kjer je skupina Slovencev s prof. Samom Pahorjem na čelu hotela izraziti svoj protest, ker Italija že 35 let ne spoštuje obvez, ki jih je sprejela do slovenske narodnostne skupnosti. Neofašistični skrajneži so napadli groč demonstrantov in jim iztrgali transparente, s katerimi so opozarjali na neizpolnjene italijanske obljube. Pri tem velja poudariti tudi, da je skupina slovenskih

demonstrantov, kot je v pogovoru z novinarji poudaril šef Digos Petrosino, imela dovoljenje za svojo manifestacijo.

V javnost pa je dogodek, vsaj po naslovih nekaterih krajevnih listov sodeč, prišel povsem drugače in izkrivljeno, kot spopad med nasprotujočimi si ekstremisti. In to ne glede na dejstvo, da je bila na eni strani groča ljudi, ki je na demokratičen način in z dovoljenjem pristojnih oblasti mirno izražala svoja stališča, na drugi pa so bili skrajneži - med katerimi sta bila dva povrh še občinska svetovalca - ki so skušali svobodnim državljanom s silo odvzeti to pravico.

In tudi odmevi na dogajanje so bili dokaj dvoumni. Če izzamemo obsodbe nasilnega nastopa neofašistov, o katerem smo poročali v dnevniku, ni bilo zlasti iz italijanskih krogov nobenega odmeva na dogajanje. In vendar je šlo tudi v tem primeru predvsem za načelno vprašanje svobode državljanov, da na miren in demokratičen način izrazi svoje mnenje in svoje poglede. In pri tem ni bistveno, ali se kdo s prof. Samom Pahorjem strinja ali ne, če ocenjuje njegove pobude kot politično oportune ali ne. Bistveno je načelo svobode demokratičnega manifestiranja.

Vse kaže, da se ta zvest še ni zakoreninila v mestu in v dobrem delu tržaške družbe, predvsem ko je v razpravi narodnostna problematika.

Pomanjkanje prostorov za delavnice otežkoča delo na zavodu J. Stefan

Poklicni zavod za industrijo in obrt Jožef Stefan je naša »najmlajša« višja srednja šola, saj se je rodila šele pred desetimi leti (kot oddelek italijanskega zavoda Galvani pa je delovala že od leta 1970). Trenutno je razdeljena v tri smeri: elektronsko, kemijsko-biološko in mehansko. Po trieniju velika večina dijakov nadaljuje študij še v 4. in 5. razredu ter si tako pridobi naslov tehnika električnih in elektronskih industrij, tehnika kemičnih industrij ali tehnika mehanskih industrij. Tudi po petletnem študiju pa se marsikateri dijak vpiše na univerzo in prav letos se pripravljajo na univerzitetno diplomski študij na Stefanu.

Po obisku na liceju Prešeren in na trgovskem zavodu Zois (o čemer smo v našem dnevniku poročali v nedeljo) nas je zanimalo, kako se na Stefanu borijo z birokratskimi težavami, prostorsko stisko in drugimi problemi, še posebno pa smo želeli zvedeti, ali je tudi njihovo delovanje oteženo zaradi pasivnosti pokrajinske uprave, ki po splošni oceni kaže daleč premalo poslušala za problematiko šolskega sveta.

Poslopje paviljona B bivše psihiatrične bolnice, v katerem ima zavod Stefan svoj sedež, kaže na zunaj sicer znake časa, njegova lega sredi košatih kostanjev in daleč od prometnega hrupa pa je zavajljiva. Dejstvo, da se v bližini sprehajajo redki gostje psihiatričnih struktur, nikogar ne moti in tudi na šoli niso nikoli imeli z njimi problemov. Kvečjemu se ti lahko zgodi, da te kdo prosi za cigareto.

Resnični problemi pridejo na dan v pogovoru z ravnateljem Pinom Rudežem, in glavni je prav birokratskega

značaja. Šola je namreč, kar se tiče prostorov, odvisna od Občine Trst, vendar pa je poslopje, v katerem deluje, last Pokrajine. Kdor se količak spozna na birokracijo, bo takoj domel, da ta dvojnost ne dela v prid pravočasnosti in učinkovitosti posegov. Glede opreme in neučnega osebjem pa je Stefan odvisen direktno od države oz. od šolskega skrbništva in iz tega vidika ima manj težav od drugih šol, ki so tudi v tem pogledu odvisne od pokrajinske uprave.

Ena glavnih značilnosti Stefana, kot tudi drugih izrazito poklicno usmerjenih šol, je, da potrebuje veliko laboratorijev in delavnic. Na Stefanu jih imajo kar precej, nekateri laboratoriji so moderno opremljeni in v primerno velikih prostorih, drugi so utesnjeni v premajhnih sobah, nekaterih pa še vedno ni. Že pred časom so od pristojnih oblasti zahtevali, da bi dobili nove

delavnice, po možnosti v istem poslopju. Največji problem predstavljajo mehanske delavnice, ki so šoli še kako potrebne, a jih enostavno nima. In tako se morajo dijaki kar trikrat tedensko »preseliti« v delavnice italijanskega zavoda Volta, dvakrat tedensko pa na šolo Galvani v Ul. Campanelle. Letos pa so delavnice Volte zaprte zaradi popravil, kar povečuje težave. V pričakovanju, da bodo ureditvena dela končana (Pokrajina je obljubila, da bo to sredi januarja) se morajo v večji meri posluževati manj ustreznih delavnic v Ul. Campanelle, delno pa se morajo zadovoljiti z zgolj teoretskim poukom. Zahteva, da bi Stefan dobil svoje mehanske delavnice, je doslej ostala brez odziva, čeprav je šolsko skrbništvo še pred časom nakazalo možnost, da bi Stefanu v ta namen »odstopili« dva pritlična prostora na bližnji šoli Ciril in Metod.

Problem je tudi pomanjkanje telovadnice. Stefanovi dijaki se poslužujejo Borovega balona na Stadionu 1. maj, absolutno potrebno pa bi bilo zgraditi novo telovadnico, ki bi služila ne samo slovenskim šolam pri Sv. Ivanu, ampak tudi na splošno potrebam rajona. In končno bi seveda tudi na Stefanu potrebovali marsikatera obnove vitvena dela, morali bi zamenjati okna, potrebni pa bi bili tudi nekateri koreniti posegi za splošno izboljšanje strožjih varnostnih predpisov. Notranje stopnišče je na primer odločno preozko za sedanje visoko število dijakov (v poslopju ima svojo podružnico tudi trgovski zavod Žiga Zois), zato bi bilo treba zgraditi dodatno zunanje stopnišče. Toda pristojnim oblastem se tudi v tem primeru nikakor ne mudi. T. M.

Pogovor s predsednikom Kraške gorske skupnosti ob odobritvi statuta Marino Pečenik: »15 let po ustanovitvi bo KGS končno polnopravno zaživel«

Deželni odbor je pred nekaj dnevi odobril statut Kraške gorske skupnosti. Brez pretiravanja bi lahko rekli, da je to bil »zgodovinski« dogodek, saj je KGS nanj čakala skoraj 13 let. Prvi osnutek statuta je njena skupščina namreč odobrila 7. decembra 1976. Odlej se je zvrstilo nič koliko sej in sestankov, uradnih in neuradnih, na katerih je bilo to vprašanje na dnevnem redu. Skupščina KGS je medtem tudi znatno spremenila prvotni osnutek, zlasti 4. februarja 1988, ko je sprejela novo besedilo, tisto, ki ga je zdaj z nekaterimi spremembami deželna uprava končno potrdila.

Predsednik Pečenik, kje je treba iskati vzroke za tako mučno rojevanje temeljnega dokumenta vaše ustanove?

»Vseskozi je bil glavni problem status slovenskega jezika oziroma njegova parifikacija z italijanščino, za katero se je skupščina KGS stalno zavzemala. Deželni pravni urad je — seveda s privoljenjem vodstva deželne uprave — redno zavračal osnutke, ki so parifikacijo predvidevali, češ da je status našega jezika vprašanje, za rešitev katerega je pristojna država in ne dežela.«

Koliko vas zadovoljujejo določila o slovenskem jeziku in sploh o slovenski problematiki, ki jih prinaša pravkar odobreni statut?

»Kar se tiče ocen, bi statut razdelil na dva dela. Po splošnem prepričanju je ta dokument naravnost vzorno izde-

Marino Pečenik

lan v tistih določilih, ki govorijo o splošnih ciljih, pristojnostih in upravnem ustroju, tako da bo KGS mogoče vzpostaviti vsaki drugi zgodovinski uveljavljeni javni upravi. Le delno pa smo zadovoljni s tistimi določili, ki govorijo o rabi slovenskega jezika. Tu si je deželni odbor dovolil tudi pomemben popravek. Naš zadnji osnutek je namreč določal, da je slovenščina v delovanju KGS enakovredna ita-

lijanščini, Dežela pa ga je potem žal spremenila v smislu, da je raba slovenskega jezika dopuščena. To je, kar smo zdaj dosegli, povedati pa želim, da si bomo v bodoče še prizadevali, da bi statut izpopolnili.«

Kaj bo odobritev statuta pravzaprav konkretnega spremenila v delovanju KGS?

»Doslej smo delovali formalno okrnjeno, vedno smo se morali zanašati na neko "pravno toleranco" nadrejenih organov. Zdaj bomo polnopravni, imeli bomo torej večje oziroma polnejše pristojnosti, kar pa nam bo tudi nalagalo večje odgovornosti. Svojih morebitnih pomanjkljivosti ne bomo mogli več pripisovati pravni neurejenosti. Bistveni novosti pa bosta vsekakor ti, da bomo smeli neposredno najemati posojila in da bomo končno lahko uredili stalež osebja. Pomislite, naše uslužbenke smo doslej morali iz leta v leto potrjevati in nikoli nismo bili gotovi, kako se bodo stvari obrnile. Lahko bi se tudi čez noč znašli brez uslužbenecv — in uslužbenci brez dela.«

Do odobritve statuta prihaja v času, ko ste pravkar izdelali razvojni načrt KGS, se pravi svoj večletni programski dokument, pa tudi v času, ko si boste končno priskrbeli primerne prostore v preurejeni zgradbi v Sesslanu. Spričo vsega tega lahko pričakujemo kvalitetni skok v delovanju vaše ustanove?

»Upam, da bo tako, da bo naše delovanje odlej učinkovitejše in kvalitetnejše. V najkrajšem času bomo izdelali nekatere izvršilne načrte, za katere imamo zagotovljeno finančno kritje, tudi v pričakovanju velikih posegov, ki so predvideni na našem teritoriju, kot sta npr. namestitev sinhrotrona in razvoj Sesslanskega zaliva. Glede Sesslana bomo izdelali študijo o gospodarskih možnostih, ki bi se odpirale z razvojem načrtovanega turističnega kompleksa, tako da bodo imeli naši ljudje v okolici možnost, da bi se odločili za nove gospodarske pobude.«

Katere druge načrte imate za bližnjo bodočnost?

»Zelo kmalu nameravamo s sodelovanjem priznanih izvedencev prirediti posvet o zaščiti kraškega teritorija. Obravnavali bomo seveda večkrat omenjeni predlog, da bi ustanovili kraški park. Že zdaj pa bi poudaril, da smo odločno proti zamisli o državnem kraškem parku, kar menimo, da Kras ni primeren za takšne rešitve, ki med drugim predvidevajo posege od zgoraj oziroma od zunaj. Izkušnje kažejo, da samo domačin, ki ljubi svojo zemljo, lahko ohrani na njej naravno ravnotežje in zanj skrbi. Pristaviti pa moram, da imamo še odprte račune z deželno in tržaško pokrajinsko upravo, bodisi kar zadeva vprašanje načrtovanja parka kot tudi vprašanje njegovega morebitnega bodočega upravljanja.« (mb)

Pomembnejša določila statuta Kraške gorske skupnosti

Statut Kraške gorske skupnosti obsega 25 členov. Prvi govorijo o njeni ustanovitvi in ciljih, naslednji člani pa o njenih pristojnostih, delovanju, telesih, osebju in o premoženju. V naslednjem bomo navedli oziroma prikazali le nekatera določila, ki se nam iz enega ali drugega razloga zdijo pomembnejša ali vsaj zanimivejša.

Člen 1 pravi, da je KGS bila ustanovljena 16. januarja 1974 z odlokom predsednika deželnega odbora številka 145. Vključuje občine Doberdob, Devin-Nabrežina, Fojan, Redipuglia, Tržič, Repentabor, Ronke, Zagraj, Dolina, Zgonik, Sovodnje, Trst, njen sedež pa je v občini Devin-Nabrežina.

Člen 2 določa, da KGS deluje kot teritorialna enota gospodarskega načrtovanja in da ima za cilj to, da bi v okviru državnega in deželnega načrtovanja izvajala programe in načrte, ki bi s politiko vzpostavljanja prostorskega in gospodarskega ravnesja ovrednotili kraško območje. »S tem namerava prispevati,« pravi statut, »ob popolnem spoštovanju pravic slovenske manjšine, k izboljšanju življenjskih pogojev zainteresiranega prebivalstva, kateremu se priznava prednostna vloga pri varstvu kraškega okolja, njegovih naravnih danosti ter njegovega kulturnega, jezikovnega, zgodovinskega in arhitektonskega bogastva.«

Člen 2 nato prisoja KGS razne pristojnosti na področju urbanističnega načrtovanja ter v izvajanju javnih posegov za pospeševanje javnih in zasebnih

dejavnosti, pa tudi pomembno povezovalno vlogo med periferijo in centrom. Zaključuje pa se takole: »KGS prispeva, v okviru svoje dejavnosti, k jamčenju popolnega spoštovanja posebnih pravic slovenske manjšine, glede na njene etnične, zgodovinske, kulturne, jezikovne in gospodarske značilnosti, v skladu z republiško ustavo, z deželnim statutom in z Osimskimi sporazumi. V okviru dejavnosti KGS je dovoljena raba slovenskega jezika.«

Člen 3 govori o operativnih sredstvih KGS, ki so predvsem večletni družbeno-gospodarski razvojni načrti, enoletni programi, izredni programi, vsakoletni proračuni in urbanistični načrti. Člena 4 in 5 natančneje govorita o izvajanju družbeno-gospodarskih načrtov in ustanovnih ciljev, člen 6 pa pravi, da KGS lahko prevzema funkcije občin in dežele, pod pogojem, da od ustreznih uprav dobi izrecna pooblastila.

Člen 7 govori o Tehničnem posvetovalnem odboru, ki bi moral predstavljati eno izmed najpomembnejših sredstev, s pomočjo katerih bi KGS usklajevala svoje delovanje z drugimi upravami ter z gospodarskimi, družbenimi in kulturnimi organizacijami, ki delujejo na njenem ozemlju. O sodelužbi zunanjih dejavnikov in o odnosih z drugimi ustanovami govorita tudi člena 8 in 9.

Členi od 10 do 16 podrobno opredeljujejo organe KGS, njihove naloge in pristojnosti. Najvišji odločitveni organ je glavna skupščina, ki sprejema politič-

ne in upravne smernice skupnosti. Skupščina izvoli iz svoje srede predsednika in upravni svet, katerega sestavljajo sam predsednik in osem drugih članov. Oba ta organa imata poleg predstavniških ter izvršilnih nalog in funkcij tudi precejšnje odločitvene pristojnosti, zlasti na področju rednega upravljanja. Predsednik imenuje podpredsednika, ki nadomešča predsednika ob njegovi odsotnosti.

Veliko truda in besedi je pri sestavljanju statuta zahteval člen 17, ki govori o osebju in službah: »V seznamu službenih mest KGS,« je v njem rečeno, »bo predvideno mesto za prevajalca-tolmača; za osvojitve tega mesta bo kandidat moral opraviti med drugim pisni in ustni izpit iz slovenščine in iz italijanščine. Pravilnik o službenih mestih KGS bo lahko za nekatera mesta določal, da bo za njihovo zasedbo potrebno opraviti izpit iz slovenskega jezika s koristnim točkovanjem za sestavljanje lestvic.« Člen 17 nadalje določa, da KGS lahko v posebnih primerih vzame začasno v službo strokovnjake oziroma zahteva, naj mu začasno dodelijo osebe občine, pokrajini Trst in Gorica ter Dežela Furlanija-Juljska krajina.

Členi od 18 do 22 govorijo o finančnem poslovanju KGS, o pristojnostih blagajnika in preglednikov računov, o sestavljanju proračunov in obračunov ter o premoženju in vračanju stroškov. Členi 23, 24 in 25 prinašajo časna in končna določila, ki so v glavnem tehnične narave. (mb)

Občina »pozablja« na slovenščino

V Križu novi smerokazi brez slovenskih napisov

Tržaška občinska uprava je pred kratkim postavila sredi Križa vrsto novih smerokazov, ki bodo pomagali avtomobilistom, da se lažje znajdejo v starem delu vasi in da lažje in hitreje pridejo na pokrajinsko cesto Prosek-Nabrežina oziroma na obalno cesto. Posebno ob nedeljah in praznikih je namreč pogostoma prihajalo do zastojev, ki so ustvarjali negotovanje med avtomobilisti in tudi med vaščani. Občina je postavila smerokaze na zahtevo zahodnokraškega rajonskega sveta, v pismu občinski upravi pa je predsednik Renato Buseti svojčas izrecno zahteval tudi, naj bodo nove table dvojezične, kar pa se ni zgodilo, saj so napisi samo v italijanščini. Prejšnjo noč so neznanci izmaknili eno izmed tabel, o katerih je tekla beseda na torkovi seji rajonskega sveta. Svetovalec KPI Angel Tence je po eni strani pozdravil, da je Občina končno postavila prepotrebne table, obžaloval pa je, da je uprava tudi tokrat popolnoma spregledala zahtevo po dvojezičnosti. Predsednik Buseti (PSI) se je zato znova obvezal, da bo glede tega spet posegel pri županu Richettiju in pri pristojnih občinskih odbornikih.

V zvezi s postavitvijo novih tabel pa je kriška sekcija KPI »Josip Verginella« objavila sporočilo, v katerem z zadovoljstvom ugotavlja, da je uprava po tolikem času vendarle postavila smerokaze, ki so jih vaščani in njihove organizacije tolikokrat zaman zahtevali. »Z ogorčenostjo pa kriški komunisti obžalujemo, da nove table niso dvojezične, zato se vaščani upravičeno sprašujejo, kdaj bodo želje slovenskega prebivalstva sploh izpolnjene. Preteklo noč so neznanci izmaknili eno izmed tabel. To dejanje je na vsak način obsodbe vredno, tudi zato, ker ne krepí (prav nasprotno) našega omikanega in odločnega protesta pri pristojnih občinskih telesih, ki nam kratijo pravico do dvojezičnosti.«

Zahodnokraški rajonski svet se je na svoji zadnji seji ukvarjal tudi z revizijo podrobnostnih urbanističnih načrtov za Križ, Prosek in Kontovel. Občinska uprava načrtuje nekatere popravke in oblikuje nekatera dopolnila, posebno v zvezi s tako imenovanimi produktivnimi področji za kmetijsko in za ostale gospodarske pobude. O tem je že tekla beseda na nedavnem sestanku, ki ga je na Proseku priredila Kmečka zveza in na katerem je poleg zastopnikov rajonskega sveta in krajevnih organizacij in strank sodeloval tudi občinski odbornik za urbanistiko Cecchini. Zahodnokraški rajonski svet pa bo informativno srečanje o teh vprašanjih priredil v Križu sredi tega meseca.

Delovati bo začel 1. decembra

Tudi v Trstu telefon za pomoč mladoletnim

Na pobudo skupine prostovoljcev so tudi v Trstu ustanovili združenje »Linea azzurra«, katerega namen je, da bo na osnovi telefonskih pozivov ponujalo pomoč v primeru nasilja nad mladoletniki. Združenje, ki bo začelo delovati 1. decembra, se je rodilo po vzoru bolonjskega »sinjega telefona« (Telefono azzurro), vendar - po besedah predsednice Marie Stelle Tolentino - za razliko od njega v Trstu ne bodo delovali poklicni »telefonisti«. Tržaško združenje sestavljajo namreč starši, učitelji in navadni občani, ki bodo svoje delo opravljali prostovoljno in v sodelovanju s socialnimi delavkami Pokrajine Trst. Kakršnokoli obliko nasilja nad mladoletniki bo mogoče naznaniti po telefonu na štev. 306666, s predklicno štev. 040 za klice izven tržaške pokrajine. »Mislimo namreč,« je dodala predsednica novega združenja, »da mora tako kot sinji telefon, ki je pristojen za vse državno ozemlje, tudi naša linija veljati za ves teritorij Furlanije-Juljske krajine.« »Linea azzurra« ali »sinja linija« bo delovala ob ponedeljkih in sredo od 15. do 18. ure in ob petkih od 19. do 22. ure. Pred začetkom delovanja, ki bo kot rečeno steklo 1. decembra, pa bodo novo združenje - katerega podpredsednik je Tullio Varni, blagajnik pa Gennaro Castellano - predstavili javnosti na tiskovni konferenci, ki bo 24. t. m. na sedežu agencije ANSA.

Na tržaškem velesejmu zanimiva razstava knjig

V nedeljo bodo v prostorih Tržaškega velesejma odprli zanimivo knjižno razstavo »Librografica«, ki bo trajala do 10. t. m. Na njej bodo razstavljale svoje »proizvode« tudi nekatere založniške hiše iz Furlanije-Juljske krajine, pridružile pa se jim bodo založbe deželne skupnosti Alpe-Jadran. Posebnost razstave pa bo v tem, da bodo obiskovalcem nazorno prikazali pot knjige od nastanka do bralca. Predvidevajo tudi vrsto srečanj med predstavniki založniških hiš in kulturnimi delavci. Srečanja naj bi naglasila perspektivo, da bi knjigam odprli meje in jim tako avtomatično razširili tržišče. Vprašanje je vsekakor zelo aktualno, saj je knjiga bistvena kulturna dobrina in je brez nje vsakršna kulturna izmenjava močno okrnjena. Upati je torej, da bodo meje kmalu padle in da bo knjiga skupno kulturno, a tudi tržno blago.

Za boljšo informacijo

Pojav alg v knjigi Dežele FJK

Deželno ravnatelstvo za okolje je v teh dneh izdalo publikacijo z naslovom »Primeri umazanega morja v Jadranu od leta 1929 do naših dni«. Namen te založniške poteze je bil prispevati k poznanju pojave algaste sluzi v srednjem in gornjem Jadranu, katerega povzročitelja sta cvetenje in razširjanje tako imenovanih mikro alg.

V knjigi so zbrani dokumenti in reprodukcije besedil, po katerih je mogoče rekonstruirati pojave, ko so se v Jadranskem morju pojavili elementi, ki so povsem tuji normalnemu utripu življenja v morju. Deželni odbornik za okolje Armando Angeli v predgovoru publikacije ponazarja organsko angaziranost Dežele na področju problemov morskega okolja, ki se je konkretizirala predvsem s študijami in raziskavami o zaščiti vodnega bogastva in še zlasti o zdravstvenem stanju jadranskih voda. Angeli pri tem navaja konvencije, ki jih je Dežela že od leta 1974 sklepala z laboratoriji za higieno in profilakso, in to z namenom zbiranja vseh informacij in podatkov o vodah, ki oblivajo obale v naši deželi. Računajo, da je bilo do danes zbranih že okrog 150 tisoč analitičnih podatkov, ki so kodificirani in memorizirani v teritorialni banki podatkov, ustanovljeni pri deželnem ravnatelstvu za okolje. Gre za morda edinstveno informativno bogastvo v Italiji, na osnovi katerega je naša Dežela lahko zasnovala splošni načrt za sanacijo voda, kot tudi sanacijske načrte za posamične bazene. Na tak način je bilo mogoče ugotoviti tako imenovana kritična območja morskoga okolja, med katere sodijo Miljski zaliv ter laguni v Gradežu in Maranu. Medtem so bili na teh območjih že izvedeni pomembni sanacijski posegi, kot na primer morski odtoki v Trstu, Gradežu in Lignanu, ki radikalno izboljšujejo higieno-zdravstveni položaj voda.

Glede pojave prekomernega razmnoževanja alg in še posebno njihove sluzi pa odbornik Angeli pravi, da je le-ta dosegel take razsežnosti, ki zahtevajo prizadevanja vseh obdarnskih držav, v prvi vrsti Italije in Jugoslavije. Furlanija-Juljska krajina je že dolgo aktivna na tej fronti, od leta 1984 pa sodeluje tudi pri Observatoriju za Zgornji Jadran, ki ga sestavljajo dežele skupnosti Alpe-Jadran. Observatorij je prvo poročilo o kakovosti kopaliskih voda objavil pred dvema letoma, sedaj pa je pred izdajo drugega raporta, ki poleg navzočnosti bakterij analizira tudi količino kisika v morski vodi in njeno prozornost.

Pojav alg v začetku letošnjega leta je seveda posebej pritegnil pozornost strokovnjakov Observatorija, ki so ugotovili, da gre za izvirno naravni pojav, povezan z vremensko-klimatskimi razmerami. V potrditev te postavke prinaša knjiga dokumente, ki dokazujejo, da se je algasta sluz pojavljala skozi vsa pretekla stoletja.

Svojo publikacijo bo deželno ravnatelstvo za okolje v prihodnjih dneh poslalo zainteresiranim ministrstvom, deželam, občinam, zavodom in ustanovam po vsej Italiji.

2. 11. 1979 2. 11. 1989
Ob deseti obletnici smrti drage mame in none

Olge Prelc - Roncelli

se je z ljubeznijo spominjajo
sin Rino z Anico, Erika in Aleš
Trst, 2. novembra 1989

2. 11. 1988 2. 11. 1989
Ob prvi obletnici smrti našega draga

Stanota Ravbarja

se ga z ljubeznijo spominjajo
sin Branko ter hčerki
Marija in Nadja z družinami
Repen, 2. novembra 1989

Pomemben kulturni jubilej Bernarda Slavca iz Doline

Pol stoletja predanosti glasbi

Letošnja kulturna sezona je že krepko v razmahu. Količina naših preprostih in delovnih ljudi se tiho in vztrajno razdaja, zato da lahko dan za dnem beležimo o prireditvah, nastopih, kulturnih večerih. Zato se tega zapisa lotevamo s še posebnim veseljem, saj želimo v njem spregovoriti o častitljivem kulturnem jubileju človeka, ki je že pol stoletja eden najtrdnjših stebrov Pihalnega orkestra Breg iz Doline.

Bernard Slavec, Nardo za Dolinčane, obhaja letos petdeseto obletnico glasbenega udejstvovanja, petdeseto obletnico navdušene predanosti glasbi in zgledne zvestobe dolinski godbi.

Bernard Slavec se je rodil v Dolini 17. decembra 1921. leta. Svoje nagnjenje za glasbo je v sebi odkril, ko mu je bilo petnajst let. Takrat so namreč dolinski godbeniki sklenili pomladiti in številčno okrepiti svoj ansambel. Nardo je takrat delal kot trgovski pomočnik v Škedenju. Dolg urnik in naporen delovni dan pa mu nista preprečila, da se ne bi v poznih večernih urah sestajal s svojim prvim učiteljem, sedaj že pokojnim Ivanom Prašljem, domačinom, ki je bil tudi kapelnik, skladatelj in prireditelj številnih partitur. Nardo se je z vso vno spoprijel z durovimi in molovimi lestvicami, višaji in nižaji in tri leta pridno vadil krilovko (korneto). Krstni nastop je doživel za velikonočno vstajenje aprila 1939 in odtlej je pri dolinski godbi postal nepogrešljiv ne le kot instrumentalist, temveč tudi kot organizator in tudi sam učitelj. Dobrišen del zgodovine Pihalnega orkestra Breg se prekriva z življenjsko potjo Bernarda Slavca. Dolga, zanimiva in bogata je njegova pripoved o najrazličnejših obdobjih, od časa fašizma pa do današnjih dni, in o nešteti vtisih, žalostnih in igrivih dogodkih, zapletih in razpletih znotraj ansambla samega in v okoljih, v katerih so nastopali, koncertirali ali igrali za ples. Ni ga kraja na Tržaškem, pa tudi v daljni okolici ne, kjer bi Nardo ne nastopal. O vsem tem bi lahko napisali zanimivo pričevanje v nadaljevanjih, vsekakor pa moramo nekatere posebnosti omeniti. Na primer, ko so dolinski godci hodili na Boko. Šli so peš preko Dagle in ko so prišli na vrh hriba, so zaigrali koračnico, da so se ob lepem vremenu zvoki razlegli od Doline do Beke. Vojni čas je Nardo preživel na Sardiniji in Korziki; domov se je vrnil 2. novembra 1945 in takoj naslednji večer so prišli godci ponj in je moral z njimi nastopiti v rojstni vasi.

Najdražji spomin ga veže na sina Viljama, katerega je sam izučil in je nato od leta 1975 do 1982 vodil dolinsko godbo, a je aktivno udejstvovanje žal opustil.

Posebno pa so Bernardu Slavcu v ponos leta od 1979 do 1988, ko je učil večjo skupino mladih fantov in deklet in jih tako vestno izuril, da so tudi samostojno nastopali, še preden so se vključili v orkester. Ker pa godba ni imela lastnih prostorov, je Nardo svoje gojence dve leti zaporedoma vadil na svojem domu, žena Dori pa jim je cvrla »supe«. Sploh se je Nardo vedno rad razdal mladim, znal se jim je približati in imel je vedno posluh za njihove želje, pa tudi dovolj potrpljenja za njihove muhe. »Delo z njimi mi je bilo v velik užitek in imel sem jih srčno rad. Škoda le, da so v orkestru med posameznimi člani tako velike razlike v letih in mnogi od mlajšega rodu ne nastopajo več...«

Od leta 1969 je Nardo arhivar Pihalnega orkestra Breg in skrben zapisovalec najvažnejših dogodkov. Pa ne samo to; doma hrani med drugim tudi dragocen dnevnik iz leta 1946, ko se je udeležil mednarodne delovne brigade na progi Brčko-Banovići.

Mladosten in poletaven še vedno vestno zahaja na vaje in na nastope in s svojim umirjenim, a odločnim značajem skrbi za dobro vzdušje in poganja organizacijsko kolo Pihalnega orkestra Breg, kateremu je zvest pet dolgih, a v vseh pogledih izjemnih desetletij. (ris)

Na arhivski sliki iz leta 1983 Bernard Slavec prejema zlato Gallusovo značko iz rok predstavnika Zveze kulturnih organizacij Slovenije Marka Studena.

gledališča

ROSSETTI

Gledališka sezona 1989-90 - Tržaški Teatro Stabile sporoča, da so v teku vpisovanja novih abonmajev in potrjevanja starih pri osrednji blagajni v Pasaži Protti.

Nocoj ob 20.30 (red prost) bo Il Piccolo Teatro iz Milana uprizorilo delo N. Ginzburg INTERVJU. Režija Carlo Battistoni. V abonmaju odrezek št. 2. Prodaja vstopnic in rezervacije pri osrednji blagajni v Pasaži Protti. Ponovitve do 5. novembra.

Od 7. do 12. novembra bo na sporedu predstava Arthurja Millerja ERANO TUTTI FIGLI MIEI. Režija Mario Massirol, nastopa Gastone Moschin. V abonmaju: odrezek št. 3A. Predprodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasaži Protti.

VERDI

Simfonična sezona gledališča Verdi 1989-90 - Pri blagajni gledališča so v teku vpisovanja novih in potrjevanja starih abonmajev.

V torek, 7. novembra, ob 21. uri koncert v korist Rdečega križa. Na sporedu: Dario De Rosa in Maureen Jones (klavir štiroročno) Trio di Trieste (Dario De Rosa - klavir, Renato Zanettovich - violina, Amedeo Baldovino - violončelo). Izvajali bodo Schubertove, Brahmsove in Ravelove skladbe. Prodaja vstopnic pri blagajni gledališča.

V četrtek, 9., in v petek, 10. novembra, ob 20.30 (red A in B) ter v soboto, 11. novembra, ob 17.30 (red S) na sporedu Lisztova FAUST SYMPHONIE v treh delih za tenor, moški zbor in orkester. Prva izvedba v gledališču Verdi. Dirigent Zoltan Pesko, tenorist Paolo Zizich.

TEATRO CRISTALLO - LA CONTRADA

Nocoj ob 20.30 ponovitev dela CO IERIMO PUTELO, variete Carpinterija in Faragune.

Gledališka sezona 1989-90 - Pri osrednji blagajni v Pasaži Protti in pri blagajni gledališča so v teku vpisovanja novih in potrditve starih abonmajev.

čestitke

Ljuba nona in teta DANICA! Koš 45 vročih poljubov polnih želja ti pošiljajo tvoje male pupice Sonja, Erika in Eliza.

Draga MAMA! Ob tvojem današnjem rojstnem dnevu ti iz srca zaželimo obilo zdravja in sreče vse te dni tvoji Franka, Kristina, Katja z Jožkom ter mama Justina in oče Pepi.

izleti

Bi šel rad 23., 24., 25. in 26. novembra v Rim? Cena izleta 230.000 lir. Za informacije in vpisovanje tel. na št. 200150 od 19.00 do 20.30.

SPDT vabi na tradicionalni avtobusni izlet vezan z martinovanjem, ki bo v nedeljo, 12. t. m., v Trnovem pri Lokvah. Cena izleta 15.000 lir, vpisovanje pri ZSSDI. Dodatne informacije nudi Aleksij Civardi (tel. 415336). Odhod avtobusa ob 7.45 izpred sodne palače.

Sindikat upokojencev SPI - CGIL Domjo priredi 11. novembra izlet - martinovanje v Vipavski dolini. Obisk vinske kleti v Vipavi z zakusko, kosilo z glasbo in plesom v Vitovljah na kmetiji. Vpisovanje v soboto, 4. t. m., od 9. do 12. ure v Partizanskem klubu v Boljuncu.

razna obvestila

Osnovna šola Karel Širok sporoča, da bo tudi letos TEČAJ TELOVADBE za odrasle v šolski telovadnici vsako sredo od 20. ure dalje. V pripravi je tudi tečaj slovenščine za odrasle. Prijave sprejemajo v šoli, tel. 391529.

SKD Tabor - Opčine - Prosvetni dom. Novembra se prične ure SODOBNEGA IZRAZNEGA PLESA pod vodstvom Milojke Garzarolli za mlade od 9. do 15. leta. Vpisovanje po tel. 213945 do ponedeljka, 6. novembra, ob 15. uri, ko bo v Prosvetnem domu sestanek s starši, gojenci in učiteljico.

SKD Tabor - Opčine - Prosvetni dom. Vsak četrtek ob 20. uri srečanje za dekleta in žene OB PLETENJU ŠE KAJ. Vljudno vabljeni.

SKD Vigred obvešča, da bo PRVA VAJA otroškega pevskega zbora danes, 2. novembra, ob 16.15 v društvenih prostorih. Dobrodošli novi pevci.

Tečaj modernih in standardnih plesov. V četrtek, 9. novembra, se bo v telovadnici ŠD Polet začel TEČAJ MODERNIH IN STANDARDNIH PLESOV, ki ga bo vodil evropski znani baletni in plesni mojster ter koreograf Claudio Steiner. Podrobnejše informacije in vpisovanja v baru Prosvetnega doma na Opčinah med 9. in 20. uri. Tečaj je namenjen mladim in odraslim od 14. do 90. leta starosti.

Mladinski odbor SKGZ vabi na 13. KONGRES ZSMS v nedeljo, 5. novembra, v Kulturni dom - Mala dvorana. Ob 17.30 bo konferenca na temo: KONGRES ZSMS IN REFORMIZEM NA VZHODU. Sodelujejo člani predsedstva ZSMS in delegati mladinskih organizacij na Vzhodu; Velika dvorana ob 20. uri: PLESNI TEATER LJUBLJANA

TPPZ Pinko Tomažič prireja v soboto, 25. novembra, v Lipici DRUŽABNI VEČER s kulturnim programom in plesom. Za vse informacije tel. na št. 226446 ali 226133 - Stanko Vodopivec.

KD Rdeča zvezda obvešča, da se nadaljuje VPISOVANJE ČLANOV mladinske folklorne skupine. Vsem tistim, ki je vseh ples in petje naj telefonirajo na tel. št. 200878.

kino

ARISTON - 17.00, 22.15 L'attimo fuggente, i. R. Williams.

EXCELSIOR - 15.00, 22.00 Batman, i. Jack Nicholson, Kim Basinger.

EXCELSIOR AZZURRA - Festival festivalov: 16.30, 21.45 Che ora è, r. Ettore Scola, i. Marcello Mastroianni, Massimo Troisi.

NAZIONALE I - 16.30, 22.15 Furia cieca, i. Rutger Hauer.

NAZIONALE II - 16.30, 22.15 Ho sposato un'aliena, i. Kim Basinger, Don Aykroyd.

NAZIONALE III - 16.30, 22.15 Soprannaturale, i. Ben Cross, □

NAZIONALE IV - 16.30, 22.00 La più bella del reame, i. Carol Alt, □

GRATTACIELO - 17.30, 22.00 Indiana Jones - L'ultima crociata, i. Harrison Ford, Sean Connery.

MIGNON - 16.30, 22.15 Turner e il casinaro, i. Tom Hanks.

EDEN - 15.30, 22.00 Giochi di fanciulla, porn., □□

CAPITOL - 17.30, 22.00 Le avventure del Barone di Munchausen, fant., i. Oliver Reed, Valentina Cortese.

LUMIERE FICE - 16.30, 22.15 Donne sull'orlo di una crisi di nervi, r. Pedro Almodovar, i. Carmen Maura.

ALCIONE - 16.00, 22.00 Nuovo cinema Paradiso, r. Giuseppe Tornatore, i. Philippe Noiret.

RADIO - 15.30, 21.30 Le delizie di Sodoma, porn., □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

mali oglasi

PRODAM akacijeva in hrastova drva. Tel. (0481) 884161 ob večernih urah.

PRODAM citroen visà 650, letnik 1983, prevoženih 50.000 km. Tel. 566858.

PRODAM majhno hišo: soba, kuhinja, kopalnica in vrt. Tel. 228390.

PRODAM fiat 500, letnik 1971, v dobrem stanju. Tel. 228333.

PRODAM leseno otroško posteljo (z blazino) po ugodni ceni. Tel. 226196 ob uri kosila.

SLUŽBA V RIMU: odvnetnik išče odgovorno gospo/dično z vsaj delnim znanjem italijanskega jezika za nego in oskrbo njegove 80-letne stare mame. Preskrbljena soba in hrana, začetna plača 1.000.000 lir. Pismene ponudbe poslati na upravo Palace Hotela, Korzo Italia 63, 34170 Gorica.

SPREJMEM otroka v varstvo na svojem domu. Pismene ponudbe na upravo Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst, pod šifro "Otrok".

SPREJMEM kakršnokoli delo na domu: šivanje, krojenje, pletenje, sestavljanje igračk in podobno. Pismene ponudbe poslati na upravo Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst, pod šifro "Delo".

IŠČEM varstvo za 9-mesečnega otroka od 1. marca 1990 dalje. Pokličite na tel. št. 226317 - Jelka.

IŠČEM trgovsko pomočnico za pekarno. Tel. 308682.

IŠČEM službo kot hišna pomočnica. Tel. 200550.

IZGUBIL sem na poti iz Mačkolj v Boršt kardan plave barve za traktor s prikolic. Poštenega najditelja prosim, da naj tel. št. 231857.

SUHA drva za kurjavo prodajamo. Tel. 421508 po 20. uri.

včeraj-danes

Danes, ČETRTEK, 2. novembra 1989 DAN MRTVIH

Sonce vzide ob 6.46 in zatone ob 16.51 - Dolžina dneva 10.05 - Luna vzide ob 10.49 in zatone ob 18.47.

Jutri, PETEK, 3. novembra 1989 BOGOMIR

PLIMOVANJE DANES: ob 4.01 najnižje -8 cm, ob 10.00 najvišje 44 cm, ob 17.15 najnižje -51 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 16,2 stopinje, zračni tlak 1023,6 mb raste, veter 5 km na jug, vlaga 65-odstotna, nebo oblačno s slabo vidljivostjo, morje rahlo razgibano, temperatura morja 17 stopinj.

DNEVNA IN NOČNA SLUŽBA LEKARN

Od ponedeljka, 30. oktobra, do sobote, 4. novembra 1989

Dnevna služba - od 8.30 do 19.30

Korzo Italia 14, Ul. Giulia 14, Erta S. Anna 10 (Kolonkovec), Lonjerska cesta 172, Lungomare Venezia 3 (Milje).

OPČINE - Proseška 3 (tel. 422923) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Dnevna služba - od 19.30 do 20.30

Korzo Italia 14, Ul. Giulia 14, Erta S. Anna 10 (Kolonkovec), Lonjerska cesta 172, Largo Sonnino 4, Trg Libertà 6, Lungomare Venezia 3 (Milje).

OPČINE - Proseška 3 (tel. 422923) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba - od 20.30 do 8.30

Largo Sonnino 4, Trg Libertà 6, Lungomare Venezia 3 (Milje).

OPČINE - Proseška 3 (tel. 422923) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Petek, 3. novembra 1989

Dnevna služba - od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 20.30

Korzo Italia 14, Ul. Giulia 14, Erta S. Anna 10 (Kolonkovec), Lonjerska cesta 172, Largo Sonnino 4, Trg Libertà 6.

Dnevna služba - od 13.00 do 16.00

Korzo Italia 14, Ul. Giulia 14, Erta S. Anna 10 (Kolonkovec), Lonjerska cesta 172.

Nočna služba - od 20.30 do 8.30

Largo Sonnino 4, Trg Libertà 6.

OPČINE - Proseška 3 (tel. 422923) - od 8.30 do 13.00 in od 13. ure dalje samo po telefonu za najnujnejše primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba ob 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

razne prireditve

Društvo slovenskih izobražencev v Trstu vabi v ponedeljek, 6. novembra, na predavanje DOGAJANJE V SLOVENIJI V LUČI JUGOSLOVANSKE KRIZE. Predaval bo komentator ljubljanskega Dela Danilo Slivnik. Predavanje bo v Peterlinovi dvorani s pričetkom ob 20.30.

prispevki

Namesto cvetja na grob Marija Petarosa daruje družina Petaros (Borst 68) 20.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB iz Boršta in Zabrčca.

Ob 80-letnici smrti daruje Slava Šemerl - Košta 30.000 lir za Društvo slovenskih upokojencev.

V počastitev spomina Anice Milič darujejo Nello, Vilma, Christian in Samanta 40.000 lir za Kulturni dom - spomenik padlim v NOB v Briščkih.

Za postavitev spomenika na pokopališču v Postojni, umrlih članov slovenskih čet na Sardinji, Korziki in drugod, med drugo svetovno vojno, darujejo: Bernard Slavec (Dolina 88) 30.000 lir, Alfredo Brajnik (Domjo) 40.000 lir, Marjo Smotlak (Mačkolje) 30.000 lir, Bazilijo Corbatti (Ricmanje) 50.000 lir, Franc Krmeč (Dolina) 15.000 lir, Stanislav Strain (Dolina) 35.000 lir, Radivoj Lovriha (Dolina) 40.000 lir, Mario Koradin (Dolina) 40.000 lir, Milan Grahonja (Dolina) 30.000 lir in Pepi Pancrazi (Dolina) 20.000 lir.

Ob dnevu mrtvih daruje E. K. 70.000 lir za vzdrževanje spomenika padlih v NOB na Opčinah.

V spomin na Cvetko Čač-Zerjal daruje Marica in Mirko Čok 30.000 lir za KD Lonjer-Katinara.

V spomin na Vido Čok-Simčič in na Franca Abrama daruje družina Zerjal 20.000 lir za Skupnost družina Opčine.

Zmaga Petaros (Borst 46) daruje 25.000 lir za sekcijo VZPI-ANPI Boršt-Zabrežec.

V spomin na Marija Petarosa daruje Slavko in Slava Zerjal (Borst 20) 15.000 lir za sekcijo VZPI-ANPI Boršt-Zabrežec.

Anton Ražem iz Doline daruje 20.000 lir za popravilo spomenika padlim v NOB iz Boršta in Zabrčca.

V spomin na sestro Nado in na Ljubo Sanci daruje Lado Družina 50.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB iz Boršta in Zabrčca.

V spomin na pok. Pepija Zerjula daruje 100.000 lir za bolnico Franjo.

V spomin na bratranca in vasčane, umrle daleč od svojega rojstnega Križa: Edija Košute (umrlega v Adelaideju v Avstraliji), Metoda Svaba (umrlega v Ljubljani) in Viktorja Tenceja (umrlega na Sardiniji) daruje Vlasta z možem 100.000 lir za bolnico Franjo.

V spomin na ljubše in vse sorodnike darujeta Vlasta in Armido 100.000 lir za Mladinski pevski zbor v Križu.

V spomin na prijatelja Piera Sanno darujeta Oskar in Vilma Vodopivec 20.000 lir za Godbo na pihala iz Ricmanj.

Ob plačilu članarine darujeta Alma Pertot 4.000 lir ter Danica Martelanc 15.000 lir za Društvo slovenskih upokojencev.

razstave

V TK Galeriji, Ul. sv. Frančiška 20, razstavlja svoja dela AZAD KARIM in HAMID TAHIR. Razstava bo odprta do 8. novembra.

V pritličnih prostorih Tržaške kreditne banke - Ul. Filzi 10 - so na ogled dela avstrijskih slikarjev FRANCA BERGERJA in ROBERTA PRIMIGA.

V Kraški galeriji v Repnu razstavlja svoja dela slikar DEMETRIJ CEJ. Razstava je odprta vsak dan od 11.00 do 12.30 in od 14.00 do 18.00.

V galeriji Bassanese - Trg Giotti 8 - bo do 12. novembra razstavljal JEAN-MICHEL FOLON. Razstava je odprta vsak delavnik od 17. do 20. ure.

V galeriji Cartesius razstavlja slikar FOLCO IACOBI. Razstava bo na ogled do 9. novembra po običajnem urniku.

V galeriji Torbandena razstavlja svoja dela VITTORIO BOLAFFIO.

V galeriji Il Tribbio bo do 17. novembra odprta razstava slikarja MARINA SORMANJA.

V galeriji Studio PHI - Ul. S. Michele 8/1 - bodo v soboto, 4. novembra, ob 18.00 odprli fotografsko razstavo VITTORIA GRAZIANA z naslovom RUA.

koncerti

VERDI

V ponedeljek, 6. novembra, ob 20.30 (red B) bo na sporedu koncert Simfoničnega orkestra Slovenske Filharmonije iz Ljubljane. Dirigent Milan Horvat, violončelist Miloš Mlejnik. Izvajali bodo skladbe: Uroš Krek - Rapsodični ples (prva izvedba v Trstu), R. Schumann - Koncert v a-molu za violončelo in orkester op. 129, L. van Beethoven - simfonia št. 7 v A-duru opus 92.

GLEDALIŠČE ROSSETTI

Pri osrednji blagajni v Pasaži Protti je v teku predprodaja vstopnic za prvi koncert turnee GINA PAOLIIA, ki bo na sporedu v sredo, 15. novembra, ob 21. uri.

Società dei concerti - Tržaško koncertno društvo - V ponedeljek, 6. novembra, ob 20.30 bo v gledališču Rossetti nastopil FREIBURGER VOKALENSEMBLE.

BAZILIKA SV. SILVESTRA V TRSTU

V soboto, 4. t. m., ob 20.30 bo na sporedu koncert vseh nagajencev V. mednarodnega natječaja Sergio Lorenzi.

Sanremski festival brez organizatorja

Do slavnega in vedno obrekovanega sanremškega festivala manjka točno štiri mesece, prireditev pa je ta trenutek zaradi sklepa deželnega sodišča, vsaj iz strogo formalnega vidika, brez organizatorja. Ligurski TAR je namreč razveljavil sklep sanremške občine, ki je Adrianu Aragozziniju poverila organizacijo festivala za dobo 1989-90.

Vse se je pravzaprav začelo lani ob Aragozzinijevem imenovanju. Za isto mesto se je namreč potegoval tudi Franco Catullé, ki je že dvajset let manager Mikea Bongiora. Občina je lani očitno »spregledala« Catulléjev načrt za festival, vzrok za priziv na sodišču pa je nudila hujša pomanjkljivost: občina namreč ni posredovala utemeljitve, zakaj ni sprejela njegovega načrta. Priziv je sprožil postopek in sedanjo razsodbo. Dejanski razlog pa so jo kasneje uresničili le z malenkostnimi spremembami, ne da bi mu to kakorkoli priznali.

Stvari so še posebno komplicirane glede na to, da je Aragozzini že izdelal in tudi sporočil javnosti načrt za letošnji jubilejni festival, ki se naglo bliža. Lani se je hvalil, da je organizi-

ral festival v 35 dneh, zato mu Catullé že navrgel, da ima letos kar precej časa več. Birokratski iter pa terja drugačne ritme. Prav v teh dneh bi morala občina odobriti pravilnik, odbornštvo za turizem pa bi moralo sprejeti sklep, da se festival seli iz gledališča Ariston na cvetlično tržnico, kjer bi parter lahko sprejel 6000 gledalcev, oder pa bi bil dovolj velik za predvideni orkester in pevce.

V duhu polemike se lanski organizator Aragozzini seveda odločno brani, saj je deželno sodišče v bistvu samo potrdilo, da občina ni nudila Catulléu predvidene utemeljitve. Župan in odborniki bodo vložili priziv na državni svet, nesporno pa je, da je festival trenutno brez organizatorja in da je letošnja izvedba v resnici v božjih rokah, kljub temu da je bilo marsikaj že zasnovano in dogovorjeno. Stanja ne izboljšuje ugotovitev, da festival letos še nima uradnega sponzorja. Lanska Barilla namreč ne namerava podpreti te kljub vsemu navažnejše lahkoglasbene prireditve in Italiji. Optizem, s katerim je Aragozzini pretekli teden poročal o jubilejni izvedbi in njenih ambicijah, so nadomestile polemike, ki prav gotovo ne bodo prispevale nič h kvaliteti festivala.

Pollini navdušil z Beethovnom

Maurizio Pollini, ta trenutek najuglednejši pianist v Italiji in istočasno eden najbolj cenjenih izvajalcev na svetu, je v torek zvečer v Ferrari ponovno doživel izjemen uspeh.

Občinsko gledališče v Ferrari je bilo zaprti zadnji dve leti zaradi popravil in je letošnjo sezono zasnovalo še posebno skrbno. Posebno dobrodošla je bila tako odločitev The Chamber Orchestra of Europe, ki si je izbral Ferraro za stalni sedež. Sicer je bila premišljena tudi Pollinijeva odločitev, da nastopa v Ferrari, saj se zadnje čase sorazmerno malo pojavlja na italijanskih odrih in je vsak njegov nastop postal izjemna prilžnost, ki je ne velja zamuditi. Občinstvu je ponudil tri med najbolj znanimi sonatami Ludviga Van Beethovna: Opus 10 št. 3 v D-duru, Opus 13 v c-molu ali Patetica in Opus 106 v B-duru ali Hammerklavier. Beethovne skladbe so že nekaj let stalnica v Pollinijevem repertoarju, prav pred kratkim pa je posnel zadnjih pet sonat, ki jih sedaj »ponuja« tudi v živo. Njegove izvedbe teh klasičkov klavirske literature so vedno zelo stroge, nikoli se ne oddaljijo od skladateljevih napotkov, do katerih je Pollini vedno zelo pozoren, saj ne preze niti najmanjšega odtenka.

sklad mitje čuka

jelka cvelbar

Revije kot vzgojno sredstvo

Pred nami sta zadnji dve številki revije Otroci in družina. V septembrski nas pritegnejo naslovi: *Prilagodimo vrtec in šola otrokom*, *Skok čez plot ni nobena katastrofa*, *Otroci in nova ljubezen*. Vsebinska je torej vseskozi razgibana.

O vrtcu in šoli, ki sta za otroke prilagojena, piše znana strokovnjakinja Marja Strojina. Ta svari predvsem pred prezgodnjim prikazovanjem abstrahiranja. Po njenem mnenju s to metodo, ki je za otroke pretežavna, malčke predvsem odbijamo in jih ne spodbujamo k učenju. Tak način učenja, ki sloni na besednem področju, poudarja tudi socialno diferenciacijo učencev in na marsikaterega usodno vpliva v procesu izobraževanja.

Avtorica se zgraža tudi nad preseñtljivo indiferentnostjo družbe ob akutnem problemu ogroženosti današnje generacije učencev in dijakov, katerih velik del životari na meji telesnega in duševnega zdravja; del, ki uspeva, pa se vzgaja v nezrele, moralno vprašljive osebnosti z nezdravo ambicioznostjo.

Besede, v katere se je vredno zamisliti tudi tokraj meje.

Iz rubrike Vprašanja in odgovori si lahko ustvarimo pogled na to, kako naj pristopimo v zvezi z otrokom na vprašanje pornografije, ki nas čedalje bolj obkroža. O temi piše dr. Martina Tomori.

O neuspešnosti prej marljivega otroka, ki je dobil novo učiteljico, se ukvarja psihologinja Marja Strojina.

Prof. Slavica Pogačnik-Toličič odgovarja na vprašanje o sožitju zdravih in prizadetih sorojencev. Zaradi teme, ki nam je najbližja, naj izpišemo glavni nasvet, ki ga strokovnjakinja daje staršem. Glavna potreba je potreba po ohranitvi duševnega zdravja! Duševno prizadet otrok je lahko ob razumevanju in ljubeči vzgoji v družini tudi duševno zdrav otrok. Če od duševno prizadetega otroka zahtevamo več, kot je za to sposoben, ga močno »znevrotiziramo«.

Globoko človeški je tudi zapis Tjane Holy Kovačič: Moj otrok ni prizadet.

(foto Magajna)

Anica Kos piše o *Psihosocialnih obremenitvah in stresih pri delu z ljudmi*. Razvija misli o obremenitvi v družbenih službah, kot so šolstvo, zdravstvo in socialna služba.

Dolgotrajne in ponavljajoče se čustvene obremenitve v takih poklicih povzročajo taka psihološka dogajanja, ki so lahko predvsem škodljiva za pripadnike teh poklicev, lahko pa tudi za porabnike teh služb. Za te psihološke procese se danes uporablja beseda izogrevanje. Ta prizadeva osebo dobro počutje pripadnikov teh poklicev in dobro počutje ljudi, s katerimi imajo opravka. Kaj nam je storiti proti takemu »izogrevanju«? Preberimo v prispevku.

Ceprav je zanimivih zapisov še veliko, nam prostor dopušta, da opozorimo le še na enega. Azra Kristančič piše o Komunikaciji in dogovarjanju. Članek je praktično uporaben tako za medsebojne verbalne stike v domačem krogu kot v javnosti.

Oktoberška številka revije Otroci in družina prinaša na naslovnici teme: nadarjeni otroci, če ni otroka in težka odločitev.

Dr. Anica Kos se v prvem članku sprašuje, zakaj je šolski uspeh mnogih nadarjenih otrok in mladostnikov pod ravniyo njihovih sposobnosti?

Med drugim v obsežnem članku ugotavlja, kako je obstoječa šolska stvarnost za nadarjenega otroka nespodbudna in svetuje, kako izboljšati situacijo.

Tesno se navezuje na ta članek tudi izvajanje dr. Milice Bergant *Ocenjevanje v osnovni šoli*.

O pomembnem dogodku - vstopu v šolo beremo v prispevku *Naš ciciban je že postal šolar*, izpod peresa profesorice pedagogije Jane Božič-Siraj.

O ženskem alkoholizmu kot o posebnem pojavu piše specialistka klinične psihologije Slavica Česnik. Ker tak tip alkoholizma posredno ali celo neposredno najbolj prizadeva otroke, se je vredno poučiti tudi o mehanizmi, ki sprožijo ta pojav.

Obe številki seveda dopolnjujejo že vpeljane rubrike od otroške priloge, ki je vedno dovolj zanimiva in pestra, do *Vprašanj in odgovorov*, *Nosečnost in prvi dnevi z novorojenčkom* in drugih.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1 7.00 Aktualno: Uno mattina 9.40 Nanizanka: Santa Barbara 10.30 Jutranji dnevnik 10.40 Variete: Ci vediamo 11.55 Vreme in dnevnik 12.05 Nanizanki: Cuori senza età, 12.30 La signora in giallo 13.30 Dnevnik - tri minute 14.00 Rubrika: Fantastico Bis 14.10 Dok.: Kvarkov svet 15.00 Aktualno: Primissima 15.30 Italijanske kronike 16.00 Mladinska oddaja: Big! 17.55 Iz parlamenta - vesti 18.05 Nanizanki: Santa Barbara, 19.10 E proibito ballare 19.40 Almanah, vreme in dnevnik 20.30 Film: Un uomo, una donna e un bambino (dram., ZDA 1983, r. Dick Richards, i. Martin Sheen, Blythe Danner) 22.10 Dnevnik 22.20 Proza: I giganti della montagna (Pirandello, r. Mauro Bolognini, i. Irene Papas, Flavio Bucci) 24.00 Dnevnik in Rubrika opolnoči 0.35 Tenis - Open de la Ville	RAI 2 7.00 Risanke 7.50 Film: L'idolo del ring (dram., Fr. 1948, r. Alexandre Esway, i. Yves Montand) 9.30 Renesančna Italija 10.00 Varieteja: Aspettando mezzogiorno, 12.00 Mezzogiorno è 13.00 Dnevnik - gospodarstvo 14.15 Nanizanke: Capitol, 15.00 Tutti frutti, 15.45 Lassie 16.15 Iz parlamenta - vesti 16.20 Film: Ernesto il ribelle (kom., Fr. 1937, r. Christian Jaque, i. Fernandel) 17.55 Videocomic in sport 18.30 Nanizanka: Miami Vice 19.30 Rubrika: Rosso di sera 19.45 Dnevnik, sport, vreme 20.30 TV film: Una donna tutta sbagliata (biog., It. 1988, r. M. Severino, i. Ombretta Colli, 3. del) 22.05 Dnevnik - nocoj 22.15 Aktualno: Fino all'ultima idea 23.00 Zabavna oddaja: Improvvisando '89 23.45 Dnevnik, horoskop 0.15 Film: Pookie (dram., ZDA 1969, r. Alan Pakula, i. Liza Minnelli)	RAI 3 12.00 Dokumentarna oddaja: Meridiana - L'articolo genuino, Il bel mangiare, Vita degli animali 14.00 Deželne vesti 14.30 Šport: biljard - turnir Grand Prix in tenis - Open de la Ville 17.00 Risanke: Blob 17.15 Nanizanki: I mostri - La corsa dei Dragsters, 17.45 Vita da strega - Compagni di giochi 18.15 Dokumentarna oddaja: Geo 18.45 Športna oddaja: Derby (ured. Aldo Biscardi) 19.00 Dnevnik in vreme 19.30 Deželne vesti 19.45 Risanke: Blob 20.00 Variete: Blob - Di tutto di più 20.25 Aktualno: Una cartolina spedita da Andrea Barbato 20.30 Dokumentarna oddaja: Samarcanda (ured. Giovanni Mantovani in Michele Santoro) 21.55 Dnevnik nocoj 23.00 Variete: Fuori orario 23.50 Filmske novosti 24.00 Nočni dnevnik 0.20 Dok.: Pred 20 leti	RTV Ljubljana 1 10.10 Mozaik. Šolska TV: Slovar arhitekture, 10.40 Uporabna umetnost, 11.10 izobraževalna oddaja Drobnogospodarstvo - Veliki in mali 16.20 Video strani 16.30 Dnevnik in poslovne informacije 16.50 Mozaik. Šolska TV (pon.): Slovar arhitekture, 17.20 Uporabna umetnost, 17.50 Drobnogospodarstvo - Veliki in mali (2. del) 18.20 Spored za otroke in mlade: Ciciban, dober dan, 18.40 ameriška nanizanka Pravljica (zadnji del) 19.05 Risanke 19.15 TV Okno 19.20 Dobro je vedeti 19.30 Dnevnik in vreme 20.05 Tednik 21.00 Nadaljevanje: Domovina (E. Reitz, r. Edagr Reitz, i. Marita Breuer, Dieter Schaad, 1. del) 23.00 Dnevnik in vreme 23.15 Komedija na slovenskem odru: Zgrabite Sganarello (Moliere, SLG Celje, 2. del)	TV Koper 13.30 TVD Novice 13.45 Nogomet - prvenstvo VB (ponovitev) 15.30 TVD Novice 15.45 Nočni boks (pon.) 16.30 Bezbol - prvenstvo Major League (pon.) 18.00 Rubrika: Pillole 18.15 Wrestling 18.50 TVD Novice 19.00 Odprta meja 19.30 TVD Stičiče 20.00 Športna oddaja: Juke Box 20.30 Rubrika: Mon-gol-fiera 21.45 TVD Novice 21.55 Nogomet - argentinsko prvenstvo (posnetki) 23.45 Nočni boks 24.30 Rubrika: Fish Eye	RADIO TRST A 7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Pot v svet; 8.40 Revival; 9.00 Črnske duhovne pesmi; 9.25 Beleška; 9.30 Zvočne kulise; 10.00 Pregled tiska; 10.10 Z opernega repertoarja; 11.30 Protestne pesmi; 12.00 Po sledovih Inkov; 12.25 Melodije; 12.40 Madrigali in moteti Jacoba Gallusa; 13.20 V žarišču; 13.30 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Dvignjena zavesa; 15.00 Medigra; 15.10 Četrtno srečanja: Jugoslavija 1918-1941; 15.40 Lahka glasba; 16.00 Mi in glasba; 17.10 Roman: Pod svobodnim soncem; 17.25 Novembrski večer; 19.20 Zaključek.
CANALE 5 7.00 Nanizanki: Fantasilandia, 8.00 Hotel 9.00 Aktualni oddaji: Agenzia matrimoniale, 9.30 Cerco e offro 10.00 Zdravniški pregled 10.30 Kvizi: Casa mia, 12.00 Bis, 12.40 Il pranzo è servito, 13.30 Cari genitori, 14.15 Il gioco delle coppie 15.00 Aktualni oddaji: Agenzia matrimoniale, 15.30 Cerco e offro 16.00 Zdravniški pregled 16.30 Canale 5 za vas 17.00 Kvizi: Doppio slalom, 17.30 Babilonia, 18.00 O.K. Il prezzo è giusto, 19.00 Il gioco dei 9, 19.45 Tra moglie e marito, 20.30 Telemike 23.00 Variete: Maurizio Costanzo Show 0.50 Variete: Sogni d'oro 1.00 Nanizanki: Petrolcelli, 2.00 Lou Grant	ITALIA 1 7.00 Risanke 8.30 Nanizanke: Cannon, 9.30 Operazione ladro, 10.30 Agenzia Rockford, 11.30 Simon & Simon 12.30 Italijanske smešnice 12.35 Nanizanki: T.J. Hooker, 13.30 Magnum P.I. 14.30 Variete: Smile 14.35 DeeJay Television 15.25 Italijanske smešnice 15.35 Aktualno: So to Speak 16.00 Otroška oddaja 18.00 Nanizanka: Arnold 18.35 Nanizanki: A-Team, 19.30 I Robinson 20.00 Risanke 20.30 Film: Karate Kid (pust., ZDA 1984, r. John G. Avildsen, i. Pat Morita, Ralph Macchio) 22.50 Variete: Telegiugu 23.50 Sport: Grand Prix 1.10 Nanizanka: L'uomo da sei milioni di dollari 2.10 DeeJay Television	TMC 9.30 Nadaljevanje: Adamo contro Eva 10.15 Nanizanka: Il giudice 10.45 Nad.: Terre sconfinite 11.30 Rubrika: Ženska TV 12.30 Nadaljevanje: Tris di cuore (i. Nay Latorraca, 1. del) 13.30 Vesti in sport 14.30 Glasba: Clip clip 15.30 Kviz: Girogiromondo 16.00 Film: Il viaggio nel passato (fant., ZDA 1979, r. George Fenady, i. Ray Milland) 18.00 Rubrika: Ženska TV 19.15 Ogledalo življenja 20.00 Vesti: TMC News 20.30 Film: Lo schiaccianoci (krim., VB 1982, r. A. Ka-	TELEFRIULI 12.00 Rubrika: Il salotto di Franca 12.30 Medicinska rubrika 13.00 Dnevnik 13.30 Nanizanka: Gente di Hollywood 15.00 Music Box 17.15 Nad.: I ragazzi di celluloid, 18.00 Cristal 19.00 Dnevnik 19.30 Rubrika: Dan za dnem 20.00 Rubrika o zdravstvu 20.30 Nadaljevanje: La piovra II (3. del) 22.00 Nanizanki: La famiglia Smith, 23.00 Il grande teatro del West 23.30 Dnevnik, 1.30 News	RADIO KOPER (slovenski program) 13.30, 14.30, 16.30 19.00 Poročila; 6.00 Glasba za dobro jutro; 6.05 Na današnji dan; 6.10 Vremenska napoved in prometni servis; 6.30 Jutranjik in jutranja kronika; 7.30 Dnevni pregled tiska; 8.00 Prenos Vala 202; 13.00 Oddaja v živo: Od enih do treh; 15.30 Aktualno: Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 17.00 Črna na belem; 17.30 Primorski dnevnik, Aktualna tema; 18.00 Mladim poslušalcem; 19.00 Prenos Radia Ljubljana.	
RETE 4 8.30 Nanizanka: La grande vallata - Il vecchio cowboy 9.30 Nadaljevanje: Una vita da vivere, 10.30 Aspet-	ODEON 10.30 Nadaljevanje: Signore e padrone 11.30 Igra: la spesa in vacanza 12.15 Nad.: Marcia nuziale 13.00 Variete: Sugar 15.00 Nad.: Anche i ricchi piangono, 16.00 Pasio-	TELE 4 (Se povezuje s sporedi Italia 1) Lastne oddaje: 20.00 Dogodki in odmevi	RADIO OPČINE 7.30, 13.30, 17.30 Poročila; 10.00 Dobro jutro; 15.00 Oddaja o modi: C'est la vie; 18.00 Vedeževalka; 19.00 V svetu knjige; 20.00 Klasična glasba; 21.00 Radijski bazar, nato Nočna glasba.		

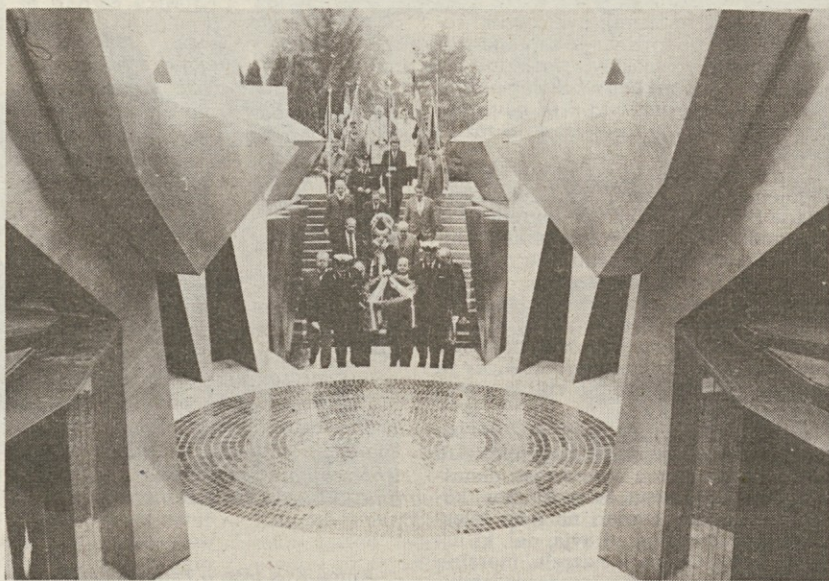
Spominske slovesnosti ob dnevu mrtvih na Goriškem

Lz spomina na polpretekle dogodke črpati nauk za bodočnost

V številnih krajih na Goriškem so bile včeraj spominske slovesnosti ob dnevu mrtvih. Razmeroma ugodno vreme je omogočilo obisk na grobovih pokojnih sorodnikov, obisk izseljenec v domačem kraju, potrdilo vsebinsko praznik, ki nas navaja k razmišljanju o duhovni povezanosti med generacijami, o stalno se ponavljajočih vprašanjih posameznika in človeštva. Ob dnevu mrtvih smo se poleg svojih umrlih družinskih članov spomnili tudi vseh, ki so zavestno dali svoje življenje za ideale svobode, za zmago pravice nad tiranijo, vseh, ki so umrli kot žrtve preganjanja, vseh, ki so umrli za posledicami nesmiselnih vojn.

Osnovna slovesnost je bila tudi letos na glavnem goriškem pokopališču, kjer so delegacije Generalnega konzulata SFRJ v Trstu, Slovenske kulturno-gospodarske zveze, družbeno-političnih organizacij iz Nove Gorice s predsednikom Skupščine Občine Bevilacqua na čelu, pokrajinskega odbora združenja borcev VZPI-ANPI in ANED položile vence k grobnici padlih partizanov ter spomeniku, ki spominja na 26 padlih jugoslovanskih borcev.

Ob tej priložnosti sta po nastopu godbe na pihala iz Nove Gorice ter članov Gledališke skupine Gorica Laure Furlan in Iva Coticča spregovorila Rudi Pavšič za SKGZ in Milovan Bressan za ANED. Pavšič je opozoril na pomen ohranjanja in negovanja spomina na dogodke iz naše polpretekle zgodovine in iz njih črpati nauke za bodočnost. Milovan Bressan pa se je spomnil na grozote in številne žrtve, ki so značilnost vseh vojn, še posebno pa druge svetovne.

Ob spomeniku padlih jugoslovanskih borcev je po nagovoru predstavnika iz Nove Gorice in nastopu recitatorjev in godbe spregovoril še predstavnik VZPI-ANPI Silvino Poletto, ki je med drugim obžaloval odsotnost predstavnikov goriške Občine.

Včeraj zjutraj je bila spominska slovesnost tudi v Gonarsu. Pred polaganjem vencev na grobnico padlih borcev s strani Generalnega konzulata SFRJ v Trstu, Občine Gonars, družbeno-političnih organizacij iz Nove Gorice, Pirana, Kopra, Izole in Vrhnike ter Slovenske kulturno-gospodarske zveze, je nekaj žalostink izvedla novogoriška godba na pihala, kulturni spored pa sta obogatila še recitatorja.

Slovesnosti s polaganjem vencev so bile včeraj malodane v vseh krajih na Goriškem. Tako v Števerjanu, Podgori, Štandrežu.

V Podgori je bila krajevna sekcija VZPI, skupaj z rajonskim svetom in društvi pobudnik lepe slovesnosti, na kateri so z recitalom nastopili osnovnošolski otroci ter člani moškega pevskega zbora Andrej Paglavac.

V Štandrežu so domačini, na pobudo sekcije VZPI in s sodelovanjem KD O. Župančič položili venec pred spominsko ploščo v domu A. Budala, nato pa je bila komemoracija pred spomenikom na glavnem trgu.

V sovođenski občini se je spored slovesnosti pričel s polaganjem ven-

cev v Rupi. Sledile so slovesnosti na Peči, v Sovodnjah, v Gabrjah in na Vrhu. Na Peči so zapeli pevci KD Skala, ki so zatem peli tudi v Sovodnjah in Gabrjah, skupaj s Sovodenskim dekletom, medtem ko so na Vrhu za priložnostno pesem poskrbeli domačini. Povsod so pred spomenike položili vence občinske uprave, zveze borcev in društev. Taborniki so poskrbeli za častno stražo. V Sovodnjah, Gabrjah in na Vrhu se je spominu padlih poklonila tudi delegacija generalnega konzulata SFRJ, na Vrhu pa tudi delegacija Slovenske skupnosti.

Spominske slovesnosti v vaseh doberdobske občine so se pričele s komemoracijo padlih avstrijskih in itali-

janskih vojakov, na pokopališču v Jamljah, oziroma pred obeležjem pri Bonetih, nadaljevale pa v Dolu, na Poljanah in v Doberdobi ter Jamljah. Slovesnosti je pripravila občinska uprava v sodelovanju z združenjem VZPI-ANPI ter kulturnimi društvi in organizacijami. V Doberdobi in Jamljah je venec pred spomenik v narodnoosvobodilni vojni padlim krajanom položil tudi vicekonzul SFRJ v Trstu Benko.

V nekaterih drugih krajih na Goriškem in na Trziškem so bile komemoracije že v ponedeljek in torek.

Na slikah: včerajšnja slovesnost v Gonarsu (foto Pavšič) in na goriškem glavnem pokopališču (foto Čubej).

Interna mobilnost za osebje razlog zmede med svetovalci

Občinski svetovalci so na ponedeljkovi seji vzeli v pretes dokaj zapleteno vprašanje in šele po daljši razpravi osvojili predlog odbora. Občinski odbor je namreč predlagal spremembo, oziroma dopolnitev kriterijev za izvajanje tako imenovane interne mobilnosti v smislu čl. št. 10, ki jo predvideva predzadnja kolektivna delovna pogodba. Interna mobilnost pomeni, da lahko Občina ali druga ustanova brez

razpisa javnega natečaja zapolni prosta delovna mesta s prerazporeditvijo osebja. Čemu je bilo potrebno menjati kriterije? Pred nedavnim so na ta način imenovali glavnega inženirja, glavnega računovodjo in ravnatelja doma za ostarele A. Culot pri Ločniku. Interna mobilnost je na podlagi prejšnjega sklepa veljala le za vodilne funkcionarje, po novem pa bodo tak način reševanja personala raztegnili na vsa delovna mesta. Predlog je med svetovalci povzročil precejšnjo zmedo. Večina svetovalcev je le proti koncu daljše razprave in številnih posegov razumela do potankosti bistvo vprašanja.

V nadaljevanju se je bil zatem govor o posegih za odpravo in preprečevanje škode, ki jo povzroča hudournik Koren. S sklepom se je Občina odpovedala izvedbi del za sanacijo struge v spodnjem toku hudournika in zadevo prepustila Deželi. Večina svetovalcev (komunisti, liberalci in predstavniki zelenih so bili proti) je podprla predlog. Utrditev bregov je v bližini izliva v Sočo postala nujno potrebna zaradi pogostih poplav.

Koren je pred petimi leti (v noči med 16. in 17. oktobrom) povzročil nemalo škode v severnem delu mesta. Ponovna poplava je nastopila leta 1987, nekoliko manjša pa še avgusta lani. V vseh teh letih ni goriška občinska uprava poskrbela za ureditev in razširitev struge. V razpravi o tej problematiki sta med drugimi sodelovala zeleni Fiorelli in komunist Busolini, ki sta očitala upraviteljem, da v štirih letih niso uporabili poldruge milijarde lir, ki jo je dala na razpolago Dežela.

Deželna odbornica Lambertijeva na obisku na Občini v Sovodnjah

Deželna odbornica za socialno skrbstvo, Paolina Mattioli Lambert, ki pripada socialistični stranki, je v torek bila na obisku pri upraviteljih sovođenske občine, kjer jo je sprejel župan Vid Primožič s sodelavci. Predstavnici deželne vlade so sovođenski upravitelji orisali načrt za gradnjo večnamenskega socialnega centra in prosili za pomoč Dežele pri reševanju finančne konstrukcije za omenjeni načrt. Varčevalni ukrepi vlade so namreč prav te dni povzročili zamrzitev, do nadaljnjega, izdajanje posojil s strani Zavoda Cassa depositi e prestiti v Rimu.

Lambertijeva, ki jo je spremljal glavni ravnatelj odborništv dr. Palmieri, je obljubila, da bodo nekaj sred-

stev skušali zagotoviti s proračunom prihodnjega leta, ali najkasneje leta 1991. Pri razporeditvi sredstev morajo namreč, spričo predvidenega krčenja dohodkov Dežele, upoštevati prednostno lestvico posegov.

Srečanje s predstavnicami deželne vlade so upravitelji sovođenske občine izkoristili nadalje za izmenjavo mnenj glede začetka izvajanja reorganizacije socialne pomoči in glede reševanja nekaterih zelo konkretnih vprašanj, ki se postavljajo z vsoto nujno, saj se predvideva da bodo dejavnosti že po novem letu organizirane v smislu deželne načrta.

Na sliki (foto Čubej) deželna odbornica Lambertijeva v pogovoru z upravitelji v Sovodnjah.

»Camille Claudel« za uvod v novo sezono Kinoateljeja

S francoskim filmom »Camille Claudel« režiserja Bruna Nuyttena se bo drevi ob 20.30 v goriškem Kulturnem domu začela letošnja sezona Kinoateljeja, ki se obeta dokaj bogata in zanimiva s filmskimi predstavami. Teh bo namreč petindvajest in bodo v glavnem predstavljale izbor najboljših del, ki so bila predstavljena na festivalih v Berlinu, Benetkah in Cannesu.

včeraj danes

Iz goriškega matičnega urada v tednu od 22. do 28. oktobra 1989.

Rodili so se: Philip Baudains, Manuel Totolo, Stefania Marcolini, Alexander William Cocco, Luca Argano.

Umrli so: 90-letna upokojenka Maria Cristina Reja vdova Marini, 82-letni upokojenc Giuseppe Bizaj, 86-letna upokojenka Matilde Corsi vdova Marostica, 83-letni upokojenec Mario Krohnje, 87-letna upokojenka Rosalia Ogrić vdova Dornik, 80-letna upokojenka Maria Krpan, 66-letni upokojenec Lorenzo Menichino, 66-letni upokojenec Bruno Frandini, 90-letna upokojenka Irma Samer vdova Berardi, 80-letni upokojenec Matteo Casalotti, 72-letni upokojenec Gino Morretti, 79-letni upokojenec Edoardo Creati, 77-letni upokojenec Callisto Fonziari, 81-letna upokojenka Zelmira Maurencig, 80-letna upokojenka Pia Devetta, 81-letna upokojenka Amelia Cristin vdova Furlan, 69-letni upokojenec Luigi Vidon, 76-letna upokojenka Stefania Petrevic vdova Princi, 64-letna upokojenka Erminia Perco vdova Cosmini, 61-letni upokojenec Luciano Ersetig, 86-letna upokojenka Marija Mikulus vdova Gravner.

Oklici: karabinjer Roberto Cozzutto in delavka Rita Dragonetto.

Poroke: karabinjer Nicola Spada in psihologinja Graciela Colosia, gostinec Paolo Colovatti in blaginčarka Sandra Bello, trgovec Maurizio Quattrocchi in farmacistka Annarosa Palmerini.

kino

Gorica

CORSO Danes zaprto. Jutri 17.30-22.00 »Black rain« (Pioggia sporca).

VERDI 17.15-22.00 »Batman«.

VITTORIA Danes zaprto. Jutri 17.30-22.00 »Colpo di sesso«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Tržič

EXCELSIOR 17.30-22.00 »Indiana Jones e l'ultima crociata«.

TEATRO COMUNALE - OBČINSKO GLEDALIŠČE 18.00-22.00 »Che ho fatto io per meritare questo?«

Nova Gorica

SOČA - Nova Gorica 18.00 »Ljubezen v Minusu«. Ob 20. uri »Cesarstvo sonca«. SVOBODA - Šempeter 20.00 »Rambo III«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

Občinska lekarna v Štandrežu — Ul. sv. Mihaela — tel. 21074.

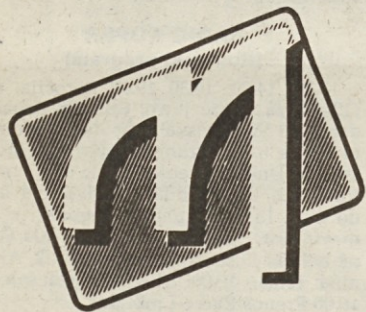
DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

Alla salute — Ul. C. Cosulich 117 — tel. 711315.

Novi prispevki za spomenik deportirancem

Združenje bivših političnih deportirancev v nacističnih taboriščih nam je te dni posredovalo nov seznam darovalcev za Sklad za postavitev spomenika deportirancem, ki se gradi pred železniško postajo v Gorici in ki ga bodo predvidoma odkrili spomladi.

V sklad so prispevali: udeleženci praznika kovanja in udeleženci družabnosti ob jubileju A. Štekarja 760 tisoč lir, Slovensko planinsko društvo 100 tisoč lir, Emma Stoppari 20 tisoč lir, Društvo slovenskih upokojencev na Goriškem 300 tisoč lir, Vilma Bregant 100 tisoč lir, Flavia Marchi 100 tisoč lir, Romana Nanut 100 tisoč lir, Mirko Klanjšček 450 tisoč lir, Luigi Pillon 500 tisoč lir, Avgust Štekar 500 tisoč lir.

LA MAGLIA

TRŽIČ - Ul. Roma 58
Telefon: 0481/790074

praznični dan...
...dan nakupov.

Pričakujemo vas
na aperitiv!

PRIZNANO POGREBNO PODJETJE

F. Preschern

Sedež: GRADIŠČE OB SOČI - Ul. Aquileia 13 - tel. 99155

AGENCIJE

GORICA - Ul. Vittorio Veneto 137 - tel. 532424

KRMIN - Drev. Venezia Giulia 57 - tel. 60303

RONKE - Ul. San Lorenzo 15 - tel. 778380

DEŽURNA SLUŽBA (24 ur na 24) - tel. 93515

Z avtomobilom silovito trčil v zid ob Ulici Duca d'Aosta

Za 43-letnega Walterja di Benedetta iz Tavagnacca pri Vidmu se je nočni skok do Gorice in preko meje, do najbližje bencinske črpalke, končal precej nenadejano. Di Benedetto je na zdravljenju v goriški splošni bolnišnici zaradi številnih, vendar lažjih telesnih poškodb, avtomobil alfa 164 pa je »zrel« samo še za odpad.

Nekaj po 3. uri zjutraj, v noči od torka na sredo, je stanovanec spodnjega dela Ulice Duca d'Aosta, blizu križišča z Ulico Di Manzano, prebudil močan ropot. Kaj kmalu so ugotovili, da gre za prometno nesrečo in poklicali reševalce. Di Benedetto, ki je pripeljal po Ulici Di Manzano, namenjen proti središču mesta, je silovito trčil v zid na desni strani ceste. Voznik je utrpel le lažje poškodbe in so ga pridržali teden dni na zdravljenju, pač pa je v nesreči nastala velika gmožna škoda.

Nesreča na lovu

Na zdravljenju v goriški splošni bolnišnici so pridržali 70-letnega Giuseppeja Ballabena iz Fare zaradi precej težke poškodbe na levi nogi. Ballaben, ki je še zmeraj član zelene bra-

tovščine se je sam obstrčil. Na mokri travi mu je spodrsnilo in pri padcu se je dvocevka sprožila. Ranjenemu lovcu so takoj priskočili na pomoč prijatelji ter ga z zasebnim vozilom prepeljali v bolnišnico. Zdravil se bo dva meseca.

izleti

Sekcija VZPI Doberdob in upokojenci iz Doberdoba prirejajo v soboto, 18. novembra, enodnevni izlet v Begunje, Kranj in na Brezje. Vpisovanje in podrobnejše informacije pri Mili, do vključno 10. novembra.

razna obvestila

Društvo slovenskih upokojencev obvešča, da je še nekaj prostih mest za martinovanje v Kanalu. Prijava danes, 2. novembra, na sedežu društva in pri porojenikih.

Družba se dobi jutri, 3. novembra, ob 20. uri pri Dani v Štandrežu.

Zveza slovenskih kulturnih društev bo priredila tečaj aerobike in joge. Pojasnila in prijave v pisarni Kulturnega doma (tel. 33288) ter na sedežu ZSKD (tel. 531495).

Ob zaključku letošnjega štiriindvajsetega Boršnikovega srečanja v Mariboru Izjemna uprizoritvena čistost slovenskih teatrov ob poudarkih igralčeve vsestranske ustvarjalnosti

Srečanja je konec, živelo Srečanje! Nagrade so podeljene, Boršnikov prstan tudi, predstave odigrane, občinstvo je kot po navadi dodobra zgulilo sedeže v mariborskem gledališču. Skratka, vse kot mora biti, čeprav se v enajst dnevnem dogajanju in njegovem epilogu skriva še marsikaj, kar bo treba podčrtati ali vsaj nakazati.

Začnimo pri koncu. Ob nagradah ostane vedno kdo z dolgim nosom. V desetih letih, tolikšno je pač razdobje od kar sledimo Boršnikovemu srečanju, smo si samo enkrat dovolili podvomiti v »pravičnost« odločitev žirije, a zaradi tega nikakor nismo podvomili v njeno dobro vero in poštenost. Nikakor! Tako je tudi tokrat, ko menimo, da je Slovensko stalno gledališče iz Trsta dobilo premajhno priznanje za tisto, kar je na letošnjem mariborskem Srečanju pokazalo. S tem ne mislimo, da je kaj narobe z Jovanovičovo igro »Zid, jezero« in niti nas ne daje navijaška strast, če trdimo, da sta bili Lepa Vida in Striček Vanja zmagoviti predstavi popolnoma enakovredni. Šlo je za tri izenačene kreacije, vsaka s svojo poetiko in videnjem, vsaka s svojimi prednostmi in sploh ni jasno, kako da ni bilo podeljeno Stričku Vanji niti eno priznanje, ko pa vemo, da gre za vrhunsko in v marsikaterem smislu inovativno gledanje na dolgočasen tekst A. P. Čehova...

O Boršnikovem srečanju je iz leta v leto zapisanih mnogo besed. Veliko je negativnih, prav toliko in gotovo še več je pozitivnih mnenj. Prepričani smo, da je mariborski festival potreben in utemeljen že s samo udeležbo občinstva (kar 17.680 udeležencev na raznih prireditvah in uprizoritvah). Jasno, da publika ni zanemarljiv element. BS pa se

utemeljuje še samo po sebi s svojo ponudbo predstav, najboljših, čeprav filtriranih s selektorjevim okusom, iz prejšnje sezone slovenske gledališke ustvarjalnosti. Mogoče bi bilo treba zares poskrbeti za večdnevno bivanje igralcev v Mariboru, a za to so potrebna velika sredstva in česa takega si ne morejo privoščiti niti veliki filmski festivali, ki tako rekoč plavajo v denarju, morebiti bi kazalo posvečati več pozornosti debatnim uram ali srečanjem ustvarjalcev z občinstvom itd. Vsekakor pa mislimo, da

mora biti Boršnikovo srečanje tekmovalnega značaja, saj ima tekma vedno neko posebno draž in če je že toliko govorjenja o odpiranju na Zahod, naj vendarle ostane tisto, kar ima Zahod na vsakem koraku in v vsakem hipu — tekmovalnosti. A to razmišljanje ni posebno tehtno. Raje še nekaj o letošnji umetniški podobi mariborskega Srečanja.

Vsak selektor ima seveda pravico, da po svojem okusu in svojih kriterijih odbere glavni festivalski spored. Nikogar ne bo povsem zadovoljil, vedno se bo našla luknja, pomanjkljivost, slabost, a s tem se je treba sprijazniti. Kljub vsemu pa se nam zdi, da je bilo letošnje Boršnikovo srečanje po umetniškem videzu neizenačeno, saj so bile na eni strani tri vrhunske predstave (Zid, jezero, Lepa Vida in Striček Vanja), na drugi pa solidne, a nič več kot solidne uprizoritve. Pogrešali smo tudi kako bolj radoživ predstavo, ki bi vzbujala smeh in veselje, saj ni rečeno, da moramo biti vedno žalostni, resni, filozofsko razmišljujoči, poglabljeni. Kar je še najbolj poudarjeno sililo v ospredje, je bila dramaturška oziroma inscenacijska čistost domala vseh uprizoritev, v katerih je prihajal v ospredje igralec s podčrtanim deležem tudi v najbolj miniaturnih vlogah. Ta uprizoritvena skrb je ena največjih prednosti slovenskega gledališča, ki si lahko privoščijo neuspele predstave, a nikakor ni mogoče reči, da ne bi bile tudi take dobro pripravljene. S tem vtisom smo zapuščali Maribor in Boršnikovo srečanje, ki se že takoj, brez predaha, pripravlja na obhajanje petindvajsetletnice, ki bo prihodnje leto.

MARIJ ČUK

Medtem ko so se v ponedeljek popoldne v Mariboru pripravljali na slovesen zaključek letošnjega Boršnikovega srečanja s podeljevanjem nagrad in priznanj, je v Svečini potekalo srečanje v okviru dneva igralca. Boršnikovcem ga je pripravilo domače kulturno društvo Jože Stupnik. Udeležence je pozdravila Franja Mauko, nato je sledil program z nastopom otrok in noneta.

Ljubeznivim gostiteljem se je oddolžil dobitnik Boršnikovega prstana Danilo Benedičič, nekaj pesmi v angleščini (predvsem na čast ameriškim gostom) je zapela znana pevka Alenka Pinterič.

Tako lepo in prijetno je bilo, da bi se bila vsa družabnost s petjem, recitacijami, pa z nazdravljanjem temu in onemu, še nadaljevala, da se ni gledališčnikom mudilo nazaj v Maribor, predvsem seveda Benedičiču, pa tudi našemu Marjanu Kravosu, ki je bil tudi med nagrajenci. Ganjeni, močno hvaležni gostoljubnim članom društva in ostalim vaščanom, smo odhajali iz Svečine proti Mariboru, nato pa še naprej proti Trstu, v prepričanju, da je bil ta "piknik" lepo, predvsem pa pomembno dopolnilo vsemu, kar se je v okviru vsakoletnega Boršnikovega srečanja gledališč odvijalo v Mariboru.

NEVA LUKES

Satirično kazališče Jazavac z delom Gospoda in tovariši Hrvaška komedija na odru SSG

Satirično kazališče Jazavac iz Zagreba bo v soboto, 4. novembra, gostovalo v Kulturnem domu v Trstu. Predstavilo bo komedijo Gospoda in tovariši Fadila Hadžića v režiji Georgija Para. Na sliki: posnetek s predstave, ki jo zagrebško gledališče uprizarja že od sezone 1984/85.

V premičnem paviljonu na Borznem trgu v Trstu Piccottijeve »neonske slike« za reklamo zadrugi Bonawentura

V premičnem paviljonu na Borznem trgu, kjer se bodo v kratkem predstavile tudi slovenske kulturne ustanove, reklamirajo v teh dneh kulturno zadrugo Bonawentura, o kateri smo svojčas dokaj obširno poročali. Tržaški Bonawentura, ki so okrog sebe zbrali sto podpornikov — vsak od njih je prispeval milijon lir za prenovitev kinodvorane Aldebaran — so skoraj leto dni manjkali v naših vsakodnevnih zapisih. V zadnjem letu so namreč sporočili malokatero vest, so pa pridno delali in pripravljali novo večnamensko kulturno središče, kakršno si dober del Tržčanov že več let želi in v katerem bodo lahko zaživele najsodobnejše umetniške zvrsti, od plesa in glasbe, do filma in fotografije, literature itd.

Svojo reklamno akcijo, s katero želijo privabiti še več podpornikov in torej »delničarjev« novega kulturnega središča, so podprli z zanimivo razstavo enega od ustanovnih članov zadruge Bonawentura, Cesare Piccotti, ki je tudi med organizatorji Cappelle Underground, je dal na ogled svoje »neonske slike«, ki jih je lani v tem času razstavljaval v prestižni beneški galeriji Al cavallino.

»Neonizzati« je naslov te nenavadne razstave, ki z igro fotografije in neonskih luči predstavlja serijo portretov znanih kulturnih osebnosti, filmskih igralcev in režiserjev ter pisateljev. V umetnikovi domišljiji je korak od Kafke do Orsona Wellesa, od Marlene Dietrich do Bertolta Brechta zelo kratek. Gre namreč za vizualno konkretizacijo neke osebne mitologije, nekega oseb-

nega racionalno-iracionalnega sveta, ki ga sestavljajo zelo različni kulturni elementi: strastna domišljija Franza Kafke, ki se (v mladosti) ne odpoveduje svojim najbolj drznim željam (Piccotti citira njegovo »sanjo« o Indijancu); nevarna, hladna čutnost »angel-ske« Marlene; humanistična revolucionarnost prezirnega Brechta...

Značilnosti svojih ljubljnih »malikov« Piccotti podčrtuje z uporabo raznobarnih neonskih svetlobnih cevi, ki na črnobeli fotografiji poudarjajo poteze in izraz obraza. Prav neonska luč pa jih povrne v tisti bogat domišljjski svet, iz katerega jih je »ugrabil« Piccotti.

Razstava (in načrt o kulturnem središču zadruge Bonawentura) bo na ogled na Borznem trgu še do 5. novembra ob urnikih trgovin. (bg)

Uspel koncert orkestra Slovenicum

Komorni orkester Slovenicum, ki ga sestavljajo člani orkestra Slovenske filharmonije, je ob otvoritvi mednarodnega kongresa EUCEPA v organizaciji Cankarjevega doma (kongresni turizem) izvedel v začetku tedna zelo uspel koncert v frančiškanski cerkvi v Ljubljani. Dirigiral je Oliviero Lacagnina iz La Spezie. Izvedena so bila dela Cimarose (solist Drago Golob, oboa), Händla in Lacagnine (skladbo je posvetil prav orkestru Slovenicum).

Pri Mladinski knjigi izšle zbirke pravljic in pesmic

Privlačne knjige za najmlajše bralce

Miran Košuta in Klavdij Tutta v sežanski knjižnici

Sežanska Kosovelova knjižnica, ki s posebno skrbjo sledi najbližji slovenski založbi, ki je v neposredni bližini v Trstu, to je Založbi tržaškega tiska, bo jutri predstavila knjigo tržaškega pisatelja Mirana Košute Rap-sodija v treh stavkih. Knjigo, ki je izšla spomladi, bralci z zanimanjem prebirajo, zato bo srečanje toliko bolj zanimivo. Knjigo bo predstavil ugledni profesor ljubljanske univerze, ki je bil tudi avtorjev profesor, dr. Boris Paternu. Odlomke iz knjige bo bral Vladimir Jurc. Ob predstavitvi knjige bo tudi otvoritev razstave najnovejših del slikarja Klavdija Tutte iz Nove Gorice. O njegovem umetniškem delu bo govorila Nives Marvin. Prireditve bo z orgelsko glasbo obogatila Vlasta Lokar.

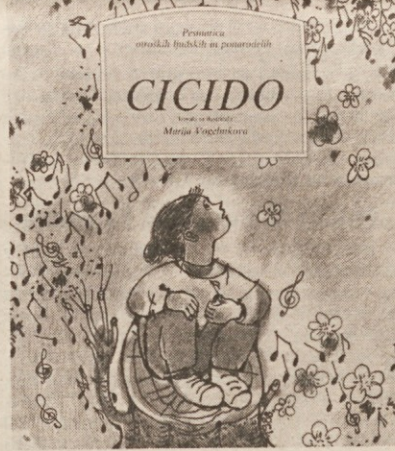
Predstavitvev Košutove knjige v sežanski knjižnici Kosovel se bo začela jutri ob 18. uri. Razstava slik Klavdija Tutte bo v knjižnici na ogled do 30. novembra. (a. n.)

Mladinska knjiga je ob začetku novega šolskega leta izdala celo vrsto knjig za najmlajše. Zbirka Čebelica, ki jo ureja Niko Grafenauer, se je tako obogatila za devet novih knjižic pravljic. Nekatere so izzete iz ljudskih izročil, druge so izpod peresa slovenskih in tujih mladinskih pisateljev. V zbirki sta tako albanska ljudska pravljica Kdo se je ustrašil in letonska ljudska pravljica Miza v gozdu, pa še zbirka slovenskih ljudskih pesmic Tujica Mayčica. Franjo Francič je za otroke napisal Male pravljice; iz domišljije Polonce Kovač sta se porodili pravljici o občutljivi kozi in občutljivi veverici; Alenka Glazer je napisala pravljico z naslovom Dežniki; iz zapuščine pred kratkim umrlega mladinskega pisatelja Manka Golarja je zbirka pesmi z naslovom Polček je zaklenil hiško. V zbirki sta še pravljica urugvajskega pesnika in pisatelja Horacia Quiroge Lena Čebelica in Pisana žoga Venceslava Winklerja.

V zbirki Cicibanov vrtljak je izšla pravljica Leopolda Suhadolčana Piko dinovaver, ki ga je ilustrirala Marjanca Jemec-Božič. To je zgodba o dečku Benjaminu, ki ni imel — kot vsi drugi dečki — psa, pač pa je lepega dne za vogalom stolpnice našel rumenega dinovavra. »Živalica«, ki ji je dal ime Piko, mu je povzročila nemalo preglav-

vic, naposled pa je vendarle dobil zanj pravo mesto... Boj v omari je naslov zbirke glasbenih igr, ki jih je napisala Jana Milčinski, ilustriral Daniel Demšar, uglasbil pa znani slovenski glasbeni pedagog Borut Lesjak. Knjiga iz zbirke Murenček vsebuje osem igr (o piščančku, Čivku, o semaforju, o butalskem policaju in Cefizlu in druge), ki bi jih lahko učenci uprizorili ob zaključnih šolskih prireditvah ali pa ob drugih podobnih priložnostih. Prav glasbeni vložki dajejo pravljicam-igrkam poseben čar in pri-

vlačnost, zaradi česar je predvideti, da bo zbirka požela med najmanjšimi bralci in med učitelji lep uspeh.

Prav tako zanimiva bo gotovo tudi pesmarica otroških ljudskih in ponarodelih pesmi z naslovom Cicido. Pesmi (skupno dvajset) je izbrala in ilustrirala Marija Vogelc glasbeno pa je pesmi zapisal in dodal akorde za kitaro Gregor Strniša. Knjiga je izšla v zbirki Cicibanov vrtljak v 11 tisoč izvodih.

V zbirki Zlata ptica je izšla knjiga pravljic Donavska kraljica slovaške

pisateljice Marie Duričkové. Knjiga predstavlja izbor iz dveh pravljicnih knjig te avtorice, v katerih je zbrano in avtorsko preoblikovano pravljico in zgodovinsko izročilo, kakršno se je ohranilo v zapisih in živo med ljudmi. V obeh knjigah (Donavske kraljice, kot je naslov zbirki, ki je izšla pri Mladinski knjigi, in Prešporskem zvonu) se srečujemo s pravljicami in pripovedkami, ki jih označujejo motivi in življenjske izkušnje ljudi s področja Donave, bodisi da so to bratislavski meščani ali pa okoliški kmetje.

V povratnih srečanjih 2. kola v treh evropskih nogometnih pokalih

Zmagoslavje Italijanov

REAL MADRID - MILAN 1:0 (1:0)
STRELEC: Butragueno v 47'.
REAL MADRID: Buyo, J. Llorente, Gordillo (v 48' Aldana), Sanchis, Hierro, Ruggeri, Butragueno, Michel, Sanchez, Martin Vasquez (v 37' P. Llorente), Chendo.

MILAN: G. Galli, Tassotti, Maldini, Colombo (v 67' Massaro), Costacurta, Barresi, Donadoni, Rijkaard, Van Basten, Ancelotti, Evani (v 60' Fuser).

SODNIK: Vautrot (Fr.); GLEDALCEV: 93 tisoč.

MADRID — Igralci Reala so napovedovali boj od prve do zadnje minute, da bi nadoknadili dva gola zaostanka s prve tekme. Milan pa je kmalu ukrotil želje Špancev, mirno in brez vsakršnega tveganja nadzoroval tekmo, imel žogo dalj časa v posesti in ni reagiral na provokacije in grobosti gostiteljev, ki so od sredine drugega polčasa zaradi izključitve Sanchiza igrali v desetih, Llorente pa je imel obvezano ramo in je bil na igrišču le pro forma. Zadetek je padel v podaljšku prvega polčasa po edini napaki Milanove obrambe, sicer je bil vratar Galli brezposeln. Tudi Milan v napadu ni bil kdove kako nevaren, a njegova uvrstitev v četrtfinale je čista in nesporna.

SAMPDORIA - BORUSSIA 2:0 (0:0)
STRELEC: Vialli v 74' (11-metrovka) in v 87'.

SAMPDORIA: Pagliuca, Mannini, Salsano (v 89' Invernizzi), Pari, Vierchowod, Pellegrini, Lombardo, Cerezo, Vialli, Mancini, Dossena (v 55' Victor).

BORUSSIA: De Beer, Lusch, Kutowski, Kroth (v 74' Schulz), Helmer, McLeod, Möller, Zorc, Wegmann (v 74' Driller), Rummenigge, Mill.

Nova afera okrog Maradone

Okrog Maradone je nastala nova afera. Nepokornega argentinskega asa je društvo pred tekmo z Wetingenom suspendiralo, ker dva dni ni treniral in se je pojavil v slačilnici le malo pred pričetkom včerajšnjega srečanja. Maradona grožen družtva, da bo po znanih poletnih zapletih odslej z njim postopalo bolj strogo, očitno ni jemal resno, zdaj pa pravi, da ga društvo bojkotira, češ da so bili o njegovem izostanku obveščeni. Zakaj pa ga ni bilo? Kajpak, imel je rojstni dan, nato je moral pospremiti družico in otroke na letališče za odhod v Argentino...

SODNIK: Van Langenhove (Bel.); GLEDALCEV: približno 35 tisoč.

GENOVA — Sampdoria je imela precej sreče in izid večja dejanske zasluge Genovežanov. Gostje so po razpletu s prve tekme (1:1) po pričakovanih napadali. V 16' sta Pari in Cerezo v zaporedju odbila žogo na gol črti, Mill pa je v 32' zadel vratnico. Obdobje »navdihnenosti« domiselnih Mancinija in Viallija med 71. in 87. minuto je omogočilo zmago gostiteljem. Vialli je najprej mojstrsko izvedel najstrožjo kazen za nesopren prekršek, ki si ga je sam izbojeval, vdrugič pa je spretno ukanil vratarja z neposredne razdaje.

PARTIZAN - GRONINGEN 3:1 (1:0)
STRELCI: Djurovski v 15', Tencaat v 80', Milojević v 83', Djurdjević v 90'.

PARTIZAN: Omerović, Stanojković, Jeftić, Spasić, Petrić, Kljajević, Milorad Bajović, Milojević, Šćepović, Djurovski, Bogdanović.

GRONINGEN: Lodewijks, Kovermans, Boekweg, Wilson, Koorman, Van Dijk, Sinkgraven, Roosien, Meyer, Tencaat, Eykelkamp.

SODNIK: Tritschler (ZRN); GLEDALCEV: približno 50 tisoč.

BEOGRAD — To ni bila tekma za tiste, ki imajo slabe živce. Še 10 minut pred krajem so bili Beograjčani praktično izločeni, v teh zadnjih minutah pa so dosegli dva gola in jih še nekaj napravili. Treba pa povedati, da jim je bila sreča naklonjena, saj so Nizozemci imeli vrsto priložnosti, ki jih niso znali izkoristiti, tako da so se Beograjčani odkupili šele proti koncu.

NAPOLI - WETTINGEN 2:1 (0:1)
STRELCI: Bertelsen v 13', Baroni v 47', Mauro v 74'.

NAPOLI: Giuliani, Ferrara, Corradini, Crippa (v 46' Careca, v 80' Bigliardi), Alemao, Baroni, Fusi, De Napoli, Zola, Mauro, Carnevale.

WETTINGEN: Stiel, Heldmann, Germann, Schepull, Rueda, Kundert, Hauserman (v 79' Romano), Bertelsen, Löbman, Svensson, Corneliussen (v 65' Jacobacci).

SODNIK: Azpardi (Malta); GLEDALCEV: 40 tisoč.

NEAPELJ — Napoli se z uvrstitvijo v osmino finala na račun požrtvovalnih Švicarjev ne bo mogel kdove kako pohvaliti, saj jo je dosegel za las.

Neapeljčani so v prvem polčasu igrali tudi brez Carece, kar se je v napadu zelo poznalo, gostje pa so po kotu neprickovano povedli, nato so v protinapadu dvakrat streljali mimo popolnoma praznih vrat. V drugem polčasu je z brazilskim napadalcem Napoli povečal svoj pritisek ter izenačil, odločilni gol pa je Mauro

dosegel po enajstmetrovki za dokaj sporen, predvsem pa nepotreben prekršek. Po tekmi so gostje ostro napadali malteškega sodnika, češ da je bil pristranski, kvalifikacijo pa so si le zapravili sami.

SOCHAUX - FIORENTINA 1:1 (1:1)
STRELECA: Buso v 32', Laurey v 36'.

SOCHAUX: Rousset, Croci, Thy (v 74' Morin), Silvestre (v 42' Oudjani), Hadžibegić, Lucas, Carrasco, Laurey, Lada, Henry, Thomas.

FIORENTINA: Landucci, Pioli, Volpentina, Iachini (v 60' Kubik), Pin, Faccenda, Battistini, Dunga, Buso, Baggio, Di Chiara (v 87' Derticia).

SODNIK: Sladren (Šp.); GLEDALCEV: 17.500.

SOCHAUX — Potem ko je sodnik že po štirih minutah izključil Faccendo zaradi prekrška nad nasprotnikom, je kazalo, da je usoda Baggia in tovarišev zapečaten. Z izredno zagriženostjo pa je Fiorentina odbijala napade domačin, celo prva povedla in nato, po izenačenju, uspešno branila izid do konca. Trener Sochauxa Takač je priznal, da je uspeh Fiorentine zaslužen, vendar je pripomnil, da se je pri njih poznala odsotnost Baždarevića, a Carrasco ni dal pričakovanega doprinosa. Pred tekmo je prišlo do incidentov med policijo in navijači Fiorentine, ki niso hoteli na prepolno in tudi neprimerno tribuno, vsaj glede na ceno vstopnice (25.000 lir).

JUVENTUS - PARIS ST. GERMAIN 2:1 (1:1)
STRELCI: Galia v 26', Bravo v 29', Di Bosser v 82' (avtogol).

JUVENTUS: Tacconi, Napoli, De Agostini, Galia, Bonetti, Fortunato, Alejniov (v 39' Bruno), Barros (v 83' Alessio), Zavarov, Marocchi, Schillaci.

PARIS ST. GERMAIN: Bats, Tanasi, Bosser, Sene, Jeannol (v 41' Bibard), Charbonnier, Bravo, Perez, Vujović (v 82' Simba), Susic, Calderon.

SODNIK: Courtney (Angl.); GLEDALCEV: 40 tisoč.

TURIN — V Juventusovem taboru so takoj po tekmi že imeli v mislih nedeljsko prvenstveno srečanje z Milanom. »Upajmo, da bodo Milančani izmučeni in da se jim bodo poznale posledice (udarcev) po borbi z Realom,« je menil Galia. V bistvu je Juventus preživel le dvajset minut strahu, potem ko so Parižani izenačili, v drugem polčasu pa so se stvari obrnile na bolje, saj so gostom (njihova poprečna starost je več kot 30 let) začele pojemati moči. Proti vsakemu pričakovanju so bili zadovoljni tudi v taboru gostov. Predsednik Borelli je celo potolažil trenerja Ivića, ki naj bi po nekaterih go-

POKAL PRVAKOV			
Osmina finala	1. tekma	2. tekma	Kval.
Malines (Bel.) - Malmoe (Šve.)	0:0	4:1	Malines
Aek Atene (Gr.) - Marseille (Fr.)	0:2	1:1	Marseille
Sredets (Bol.) - Sparta Praga (ČSSR)	2:2	3:0	Sredets
Real Madrid (Šp.) - Milan (It.)	0:2	1:0	Milan
Tirol Innsbruck (Av.) - Dnjepr (SZ)	0:2	2:2	Dnjepr
Nentori 17 (Alb.) - Bayern (ZRN)	1:3	0:3	Bayern
Eindhoven (Niz.) - Steaua Bukar. (Rom.)	0:1	5:1	Eindhoven
Benfica (Port.) - Honved (Madž.)	2:0	7:0	Benfica

POKAL POKAL. ZMAGOVALCEV			
Osmina finala	1. tekma	2. tekma	Kval.
Barcelona (Šp.) - Anderlecht (Bel.)	0:2	2:1	Anderlecht
Partizan BG (Jug.) - Groningen (Niz.)	3:4	3:1	Partizan
Ferencváros (Madž.) - Admira (Av.)	0:1	0:1	Admira
Sampdoria (It.) - Borussia Dortmund (ZRN)	1:1	2:0	Sampdoria
Dinamo Berlin (NDR) - Monaco (Fr.)	0:0	1:1	Monaco
Djurgarden (Šve.) - Valladolid (Šp.)	0:2	2:2	Valladolid
Dinamo Buk. (Rom.) - Panathinaikos (Gr.)	2:0	6:1	Dinamo
Grasshoppers (Švi.) - Torpedo Moskv. (SZ)	1:1	3:0	Grasshopp.

POKAL UEFA			
Šestnajstina finala	1. tekma	2. tekma	Kval.
Rapid Dunaj (Av.) - Bruges (Bel.)	2:1	4:3	Rapid
Sochaux (Fr.) - Fiorentina (It.)	0:0	1:1	Fiorentina
Karl Marx Stadt (NDR) - Sion (Švi.)	1:2	4:1	K. Marx
Spartak Moskva (SZ) - Köln (ZRN)	1:3	0:0	Köln
Hamburg (ZRN) - Zaragoza (Šp.)	0:1	2:0	Hamburg
Juventus (It.) - Paris SG (Fr.)	1:0	2:1	Juventus
Zalgriris (SZ) - Crvena zvezda (Jug.)	1:4	0:1	C. zvezda
Liege (Bel.) - Hibernian (Škot.)	0:0	1:0	Liege
Dundee Un. (Škotska) - Antwerpen (Bel.)	0:4	3:2	Antwerpen
Banik Ostrava (ČSSR) - Dinamo Kijev (SZ)	0:3	1:1	Dinamo
Auxerre (Fr.) - Rovaniemi (Fin.)	5:0	3:0	Auxerre
Austria (Av.) - Werder Bremen (ZRN)	0:5	2:0	Werder
Stuttgart (ZRN) - Zenith Leningrad (SZ)	1:0	5:0	Stuttgart
Napoli (It.) - Wetingen (Švi.)	0:0	2:1	Napoli
Valencia (Šp.) - Porto (Port.)	1:3	3:2	Porto
Olympiakos (Gr.) - Wien (Av.)	2:2	danesh	—

● Prve tekme osmine finala v pokalu UEFA bodo 22. 11., povratne 6. 12., četrtfinalne tekme bodo v vseh treh pokalih 7. in 21. 3., polfinalne 4. in 18. 4. Finalni tekmi v pokalu UEFA bosta 2. in 16. maja, finale v pokalu prvakov bo 23. maja, v pokalu pokalnih zmagovalcev 9. maja.

voricah bil na tem, da ga odslovijo.

ZALGIRIS - C. ZVEZDA 0:1 (0:0)
STRELEC: Prosinečki v 69'.

ZALGIRIS: Martinkienas, Fridrikas, Sukristov, Mazeikis, Janonius, Mašeikis, Baranauskas (v 46' Rasjuskas), Ivanauskas, Jakobauskas, Klitkauskas (v 63' Balbusnikas), Narbekovas.

CRVENA ZVEZDA: Stojanović, Jurić, Marović, Kanatlarovski, Držić (v 88' Sošić), Najdovski, Prosinečki, Savičević, Pančev, Stojković, Mrkela (v 72' Lukić).

SODNIK: Lhartman (Madž.); GLEDALCEV: 12.500.

VILNJUS — »Izkazalo se je, da je bil moj strah neupravičen,« je po tekmi dejal trener Crvene zvezde Sekularac, »mojstrsko smo igrali, Zalgriris pa je bil slabši kot je bilo pričakovati, kar pa ne zmanjšuje našega uspeha.« Vsekakor so Beograjčani imeli razmeroma lahko nalogo, saj so doma visoko zmagali in s preudarno igro ter odličnim vratarjem Stojanovićem jim uspeh ni mogel uiti.

V povratni tekmi Koračevega pokala

Ljubljancani ugnali Benetton

SMELT OLIMPIJA - BENETTON 84:68 (42:39)
SMELT OLIMPIJA: Ritomovič, Šiško, Zdvoc 22 (8:11), Bačar, Virant, Hauptman 8, Vilfan 20, Čurčić 14 (4:4), Kotnik 16 (6:6), Djurišić 2.
BENETTON: Macy 15 (2:2), Bortolon 6 (3:6), Iacopini 4, Marušić, Vazzoler 2, Vialta 2, Vianini, Gay 20 (6:6), Generali 7 (1:3), Minto 12.

LJUBLJANA — Po izenačenem prvem polčasu so Ljubljancani z odlično igro v obrambi strli odpor Benettona, ki je v prvih 12 minutah drugega polčasa dosegel samo 12 točk. V 32. minuti je tako prednost Smelt Olimpije znašala 16 točk (68:52) in Ljubljancani, ki so zmagali že v Trevisu, so povsem zasluženno izločili iz Koračevega pokala eno najboljših italijanskih peterk.

OSTALI IZIDI ŠESTNAJSTINE FINALA: Zadar (Jug.) - Makabi Bruselj (Bel.) 116:105, kval. Zadar; Bosna (Jug.) - Bobket (Bel.) 111:78, kval. Bosna; Enimont (It.) - Valvi (Šp.) 101:81, kval. Enimont; Phonola (It.) - Montpellier (Fr.) 116:100, kval. Phonola; Scavolini (It.) - Hapoel Tel Aviv (Izr.) 105:88, kval. Scavolini.

Danes bodo odigrali tudi povratne tekme osmine finala v pokalu prvakov. Milanski Philips bo gostil angleški Bracknell, katerega je že v gosteh premagal z 20 točkami prednosti, Jugoplastiko pa čaka ravno tako lahek nastop s škotskim Livingstonom (izidi prve tekme 84:97, v korist Spličanov).

Italijanski nogometni pokal Goričanom le točka

PRO GORIZIA - PONTE DI PIAVE 0:0
PRO GORIZIA: Pelosin, Cotterle, Talandini, Zilli, Stokelj, Frigo, Del Zotto, Janjanin, Juculano, Giacometti, Giacomini.

GORICA — V prvem srečanju drugega dela italijanskega pokala sta se Pro Gorizia in Ponte di Pieve razšla ob neodločenem izidu, kar gotovo čezmerno nagrajuje goste, ki si delitev točk niso zaslužili. Goričani so bili namreč vseskozi boljši od nasprotnikov in zapravili vrsto ugodnih priložnosti za zadetek. V vrstah Pro Gorizie sta tokrat vseh 90 minut igrala Janjanin in novi nakup Zilli. Bivši igralec C. zvezde je tudi tokrat pokazal velik smisel za igro in gospodaril na sredini. (pr)

Poraz mladih azzurrov

MANZIANA (Rim) — V srečanju 4. skupine evropskega mladinskega prven-

stva je Portugalska z 2:0 (0:0) premagala Italijo. Lestvica: Portugalska 10 (5 tekem), Italija 6 (4), Albanija 2 (5), Švica 0 (4).

McLaren vztraja

ADELAIDE (Avstralija) — Kot je bilo pričakovati, polemik v zvezi z izključitvijo Senne ne bo tako kmalu konec. Pri McLarnu so potrdili, da se bodo obrnili na civilno sodišče.

Mercedes v F1

BONN — Nemška avtomobilska hiša Mercedes se bo leta 1992 spet vrnila v formulo ena. V časopisu Bild, ki je vest objavil, še piše, da bo Mercedes nastopil s povsem svojim vozilom. Trenutno naj bi se pogajali tudi z Johnom Barnardom. Bild nadalje zatrjuje, da se bo v formulo ena vrnil tudi Porsche, vendar le z motorji, s katerimi naj bi oskrboval Onyx.

Šah za SP

LUZERN — V 5. kolu svetovnega šahovskega ekipnega prvenstva je Jugoslavija s 3,5:0,5 premagala Kitajsko in se tako s 3. povzpela na 2. mesto. Vrstni red je namreč naslednji: Sovjetska zveza 15,5; Jugoslavija in Madžarska 11,5; Anglija 11; ZDA 10,5; Kuba 10; Švica in Nizozemska 8; Kitajska 7,5; Afrika 6,5.

Philips in Eurostyle še vodita

BOLOGNA — Po sinočnjem 4. kolu v italijanski odbojarski A-1 ligi na lestvici nepremagana še naprej vodita Philips iz Modene in Eurostyle iz Brescie. Izidi: Battipaglia - Mediolanum 0:3 (12:15, 9:15, 4:15); Sisley - Acireale 3:0 (15:6, 15:11, 15:9); Mantova - Petrarca 0:3 (11:15, 12:15, 12:15); Philips - Conad 3:1 (15:9, 15:13, 13:15, 15:12); Maxiscono - Venturi 3:0 (15:10, 15:6, 15:12); Zinella - Eurostyle 2:3 (6:15, 15:9, 7:15, 17:16, 9:15).

V A-2 ligi je videmski VBU s 3:0 (15:4, 15:10, 15:8) izgubil v Salernu.

Naravovarstveniki nasprotujejo Ol

BOCEN — Naravovarstveniki združena »SOS Gardena« nasprotujejo izvedbi zimskih olimpijskih iger leta 1995 v Val Gardeni. Združenje je na tiskovni konferenci odločno poudarilo, da bo nastopilo proti kandidaturi, ki so jo predložile občinske uprave in turistične ustanove in da bo naredilo vse, da prepreči »razprodajo« doline.

Uspela generalka pred pričetkom prvenstva C-1 lige

Memorial Frison vnovič Boru Elpro

Domala ves »odbojarski Trst« si je, ob tihem brnenju treh snemalnih videokamer iz kdove katerih nasprotnikovih taborov Veneta ali Furlanije, ogledal 2. ženski memorial »Daniela Frison«, generalno štirih udeležencev bližnjega prvenstva C-1 lige, za katerega po udeležbi gostov in zanimanju gledalcev lahko rečemo, da je najpomembnejši turnir, ki ga v našem mestu prireja tako italijansko društvo. V starodavni dvorani društva Ginnastica Triestina je bilo »vse pripravljeno« za slavo domačih igralrk tržaške Ome, ki imajo letos velike in neprikrite ambicije in jim je ta trofeja, ob še nezacepljeni rani zaradi prezgodnje smrti svoje mlade igralke, razumljivo zelo pri srcu. Zato pa je zadoščenje ob ponovni zmagi deklet Bora Elpro (dobitnica lanske prve izvedbe) kajpak še toliko večje.

Borovke so se po lahki jutranji zmagi proti videmskemu PAV (OMA pa je še bolj priprčljivo odpravila Latisano) kmalu prilagodile ozračju mestnega derbija, ki so ga v velikem finalu vsilile gostiteljice. OMA se letos z novim trenerjem Manzinom na čelu predstavlja v povsem spremenjeni luči. Ekipo sta nemalo okrepili veteranika Magnaldijeva in povratnica (po poškodb) Armaninijeva, koncept igre je povsem nov (z revolucionarnim, in po našem mnenju kljub včerajšnjemu dobremu učinku, spornemu sprejemu z dvema samima igralkama), obseg treniranja (vsak dan!) pa izredno zahteven.

OMA je v prvih treh nizih pokazala zelo dobro igro, kateri pa plave niso bile kos samo v tretjem nizu. Prva dva niza sta bila zelo napeta in atraktivna. Številne dolgotrajne akcije, ne da bi žoga padla na tla, so se vrstile kot na tekočem traku. V prvem nizu je OMA nadoknadila zaostanek 12:7 in niz dobila, v drugem pa je podoben preobrat uspel plavim, ki so že zgubljale z 10:4 in 11:5. Tretji niz je bil pravi monolog gostiteljic in resnici na ljubo je kazalo, da so borovke moralno na tleh, nasprotno pa se je prav tedaj začel njihov preporod. OMA je močno popustila in četrti niz (15:2) ter tie break (izenačen do 6:6, nato pa 9:6, 13:8) sta bila trdno v njihovih rokah.

Izredno bogato nagrajevanje (v nagradni sklad je prispevalo tudi ZSSDI) je vodil predsednik pokrajinskega odbora FIPAV Giacomelli, kratak pozdrav pa je imel tudi predsednik SGT Bartoli. Borovke so prejele kar dve ogromni trofeji, lansko in trajno last in novo, ki jo poklanja družina Frison.

V idealno šesterko turnirja je posebna ocenjevalna komisija uvrstila tudi borovki Nacinovijevo in Maverjevo, omembo pa bi si po našem mnenju zaslužila tudi mlada Nadja Fučka, protagonistka s svojimi zelo učinkovitimi servisi s skokom. Sploh pa so vse igralke v končni tekmi (zlasti pa Forausova, Grbčeva in Vidalijska) bistveno izboljšale svoj učinek in si zato zaslužijo pohvalo. Omeniti velja, da podajalica Vitezova in center Sancinova še nista nared za igro, Maverjeva pa zaradi poškodbe rame v napadu še ni igrala s polno paro, tako da se bo učinek ekipe še bistveno povečal, ko bo ta izvrstna napadalka sanirala svojo poškodbo.

IZIDI

Bor Elpro - PAV Videm 2:0 (15:11, 16:14); OMA - Latisana 2:0 (15:7, 15:10); Finale za 3. mesto: PAV Videm - Latisana 3:0 (15:7, 15:5, 15:2); finale za 1. mesto: Bor Elpro - OMA 3:2 (13:15, 16:14, 3:15, 15:2, 15:10).

BOR ELPRO: Vidali, Ažman, Fučka, Nacinovi, Grbec, Foraus, Maver, Gregori, I. Vitez, Vodopivec, Stopper. (ak)

»Dober poraz« v pokalni tekmi

Zvečer so borovke na 1. maju odigrale še zadnjo tekmo za italijanski pokal z že kvalificiranim Vivilom in tesno izgubile s 3:2 (9:15, 15:9, 13:15, 15:8, 6:15).

Trener Kalc na igrišče ni poslal najboljših igralrk Nacinovijevo in Maverjevo, Vidalijska je odigrala samo uvodni niz, dalj časa so bile na igrišču ob Forausovi, Stopperjevi in Grbčevi tudi mlade igralke under 14 (tudi po tri hkrati) Azmanova, Gregorijeva, Neubauerjeva in Čokova, ki so presenetljivo dobro kljubovale mnogo starejšim in bolj izkušenim nasprotnicam. V tie breaku so plavim pošle moči, saj so v enem samem dnevu odigrale 12 naporenih nizov.

Skratka v Borovem taboru ocenjujejo tesen poraz nadvse ugodno, skorajda z zadovoljstvom.

OSTALI IZIDI 6. KOLA: Cervignano - Peroni Tržič 3:0.

KONČNI VRSTNI RED: Vivil Villa Vicentina 12, Bor Elpro 6, AUSA Pav Cervignano 4, Peroni Tržič 0.

VSE
ZIMSKE
NOVOSTI

SPORT

TRŽIČ - Ul. IX. junija 84 - Tel. 0481/45735

Državni namiznoteniški mladinski turnir v Lavagni

Prvo mesto Borovega para Bersan-Posega

Mlade slovenske namiznoteniške igralke iz Trsta so na 2. vsedržavnem mladinskem turnirju v Lavagni pri Genovi zabeležile izjemen uspeh: Borova dvojica Bersan-Posega je nadvse prepričljivo osvojila prvo mesto v kategoriji naraščajnic, potem ko je odpravila vse nasprotnice in v finalu (z 2:0) tudi par kluba Coccaglio iz Brescie. V tem je igrala tudi državna naraščajniška reprezentantka Merenda, ki je lani na ekipnem evropskem prvenstvu pomagala osvojiti svojemu društvu 2. mesto. Igralki Bora Farco sta vzbudili pozornost strokovnjakov predvsem s svojo zrelo taktično igro, proti kateri so bile ostale dvojice brez moči.

Med posameznicami je tokrat presenetila v kategoriji deklic Jadran-ka Cergolj, ki deli 3. mesto skupno s

Mladi krasovci državni podprvaki

Pravkar smo prejeli razveseljivo novico iz Fiuggija. Na prvem tekmovalnem CAS (»Centro Avviamento Sportivo«) so mladi krasovci Katja in Vanja Milič, Erika Radović, Peter Santini in Miran Simoneta postali državni podprvaki.

Krasovo igralko Katjo Štoko. Cergoljevi je za las ušla celo višja uvrstitev, saj je tekmo proti kasnejši zmagovalki izgubila z 2:1, potem ko je v odločilnem setu že vodila z 8:3, nato pa ostala praznih rok z izidom seta 19:21. Pohvaliti moramo tudi Štoko, ki je prav na tem turnirju potrdila, da je v zadnjem času zelo napredovala.

V kategoriji naraščajnic je Bersanova med posameznicami uspela osvojiti 3. mesto, pot naprej pa ji je bila zaprta, saj sta obe finalistki za razred boljši od nje. Posegova je osvojila v tej kategoriji 8. mesto, kar predstavlja še vedno dobro uvrstitev, saj je bila konkurenca v Lavagni res zelo kakovostna.

Na tem turnirju so sodelovale tudi tri Krasove igralke: Biserka Si-

moneta, Monika Radović in Katja Štoka.

Na drugi preizkušnji je bila najuspešnejša mlajša pionirka Katja Štoka, ki je zasedla 3. mesto in ponovno osvojila 6 točk. Štoka je bila 1. v svoji skupini, potem pa se je v tekmah na izločanje srečala z Don Vitovo in jo v treh napetih setih premagala (zadnji se je končal na razliko 22:20). V polfinalni tekmi je Katjo šele v treh setih odpravila Marchijeva (kasnejša zmagovalka).

Starejša pionirka Monika Radović je imela precej nesrečen zreb. V njeni skupini je bila tudi prvakinja Merenda, s katero je Monika edino izgubila, ostali dve nasprotnici je premagala. V direktnem izločanju se je srečala z Andronijevo (št. 4 med pionirkami). Radovičeva je proti njej pokazala premalo sigurnost pri izbiranju pravih udarcev in s prehitro igro tudi izgubila. Vendar se je v konkurenci dvajsetih igralk uvrstila na 9. mesto in si pridobila dve novi točki za državno prvenstvo. Štoka in Radovičeva sta igrali tudi v dvojicah, kjer ju je v drugem kolu izločil zmagovalni Borov par Bersan - Posega.

Biserka Simoneta tokrat ni dosegla zaželenega cilja. Simonetovi, ki na vseh dosedanjih tekmovanjih ni grešila, se tokrat ni uspelo prebiti iz svoje skupine. Najprej je zgubila z izidom 2:1 proti Ariattijevi, ki je nekaj mest višje na lestvici od nje, za tem pa še s Carossovo, ki je bila v končnici 3.

Tretja preizkušnja bo v Piacenzi od 5. do 7. januarja prihodnjega leta. (boj/j.j.)

V nedeljo v Nabrežini zanimiv maraton

V organizaciji Marathon Club Alabarda bo v nedeljo ob 9. uri s startom in ciljem v Nabrežini maraton za registrirane atlete. Proga bo naslednja: Nabrežina, Križ, Prosek, Opčine, Trebče, Padriče, Bazovica in nazaj v Nabrežino.

Deset minut kasneje bo start malega maratona, ki je odprt vsem.

Še manj kot mesec dni do proslave 120-letnice tržaškega Sokola

Priprave na veliko prireditev v polnem teku

Od velike proslave 120-letnice ustanovitve tržaškega Sokola, predhodnika vseh današnjih zamejskih športnih društev v Italiji, nas loči še manj kot mesec dni. Priprave na to prireditev teko zelo intenzivno in po določenem "voznem redu".

Organizatorji proslave žele z njeno vsebino predvsem poudariti sporočilo o davnih koreninah naše telesne kulture, ki pa je bila že od nekdaj več kot zgolj to. Skozi njo so naši predniki izražali tudi svojo narodnostno pripadnost, hotenje po enakopravnem vključevanju v družbeno politično okolje, v katerem so tedaj živeli in voljo po tem, da sami upravljajo in načrtujejo svoje družbene dejavnosti.

Če to površno pogledamo, bi morda menili, da se od tedanjih časov ni nič bistveno spremenilo. Morda je res marsikaj podobno onemu izpred sto in več let, toda tu so še elementi, ki so vendarle vnesli določene novosti in napredek. Naša narodnostna skupnost ni več skupnost pretežno neukih, pre-

prostih ljudi, katerim je večinsko okolje vsiljevalo le nižja dela. Tipični vzorec zamejskega Slovenca je danes povsem drugačen. Prav nikjer mu ni več treba gojiti občutka manjvrednosti z ozirom na someščana druge narodnosti. Na vseh področjih družbenega življenja smo oboji enako uspešni (ali pa neuspešni), sposobni (ali nesposobni), ambiciozni (ali neambiciozni) itd. Med obema narodnostnima skupnostima se spletajo vsakodnevne, žive vezi, ki dokazujejo, da polagoma le prevladuje pamet. Če so še žive sile, ki zavirajo te pozitivne procese in nam še vedno kratijo naše pravice, potem moramo po smi strani res priznati, da so še vedno zelo glasne in tudi močne, toda tu je danes še drugi del večinskega naroda, ki spoznava absurdnost nastopašstva teh primitivnih in zadržanih skrajnežev.

Zamejski šport je mnogo doprinesel, da danes protislovensko vzdušje (zlasti, seveda, v športnih krogih) ni več tako, kot je bilo pred desetletji. Spoz-

navamo se med seboj, tekmujejo, sodelujemo, kontaktiramo, vzpostavljamo žive stike. Vse manj postaja pomembno za te odnose kdo si, ampak mnogo bolj kakšen si, kot človek, kot športnik, kot organizator, kot tekmovalc. Pogoj za spoštovanje v tem kontekstu ni več pripadnost k temu ali onemu narodu, ampak predvsem človeške vrednote, ki jih izraža kot oseba, pa tudi skozi organizacijo, v katero si vključen.

Pa vendar se poznamo še premalo. Tudi sami smo za v precejšnji meri krivi. Premalo smo storili doslej, da bi nas naši sosede bolj spoznali. Prav temu - boljšemu medsebojnemu poznavanju - pa mora biti (ob vsej jubilejni vsebini, seveda) namenjena tudi proslava 120-letnice naše telesne kulture. Svoje sosede moramo opozoriti, da tudi na tem področju nismo "ultimi arivati", ampak imamo enako tradicijo, kot druge najstarejše tovrstne organizacije na področju, kjer živimo. (-boj-)

Na šestem rolkarskem tekmovanju za italijanski pokal v Bocnu Mladina osvojila odlično četrto mesto

V nedeljo sta se naši rolkarski društvi udeležili dveh tekmovanj, in sicer ŠD Mladina šeste preizkušnje za italijanski pokal v Bocnu, ŠD Grmada Hobles pa promocijskega tekmovanja na Vrhniki pri Ljubljani.

Mladina je z osmimi tekmovalci nastopila na 6. in zadnji preizkušnji za italijanski pokal in osvojila zelo dobro 4. mesto med 23 društv. Boljše rezultate so dosegli David Bogatec in Matej Lacchi, katere sta zasedla v kategoriji mlajših cicibanov in cicibanov odlično 1. oz. 4. mesto, medtem ko je bil Erik Tence v kategoriji mlajših začetnikov četrti. Tekma se je odvijala na ravninski progi in je bila razdeljena na 2.400 m, 3.600 m ter 9.600 m. Spolzka proga je delala tekmovalcem precej preglavic in tako je Matej Lacchi izgubil 3. mesto na zadnjem ovinku pred ciljem, ker se je neki tekmelec zaletel v našega predstavnika.

Istega dne so se trije tekmovalci Grmade Hobles udeležili promocijske tekme na Vrhniki pri Ljubljani. Tekmovali so v kategorijah mlajših cicibanov, cicibanov in rekreativcev. Izredno dobro se je v zelo ostri konkurenci uvrstil Erik Iori, saj je v kategoriji cicibanov med 39 prisotnimi osvojil drugo mesto. Tudi Vasilij Pipan se je v kategoriji mlajših cicibanov izkazal, saj je zasedel 6. mesto med 37 tekmovalci. V kategoriji najstarejših se je Oskar De Ebner med 16 prisotnimi uvrstil na 10. mesto, med vrstniki pa na drugo mesto. Proga, ki je merila 3.300 m za najmlajše tekmovalce, je imela 185 m višinske razlike, medtem ko je daljša proga (5.400 m) imela 325 m višinske razlike. Na tem izredno dobro izpelzanem 4. tekmovanju, ki ga prireja Smučarski klub Vrhnika, je bilo prisotnih kar 187 tekmovalcev.

Grmada Hobles se je tega tekmovanja udeležila prvič in je tako imela priložnost navezave prijateljskih in športnih stikov. Načrtovani so bili skupni treningi in sodelovanje na raznih promocijskih tekmovanjih.

TEKMA V BOCNU
MLAJŠI CICIBANI: 1. David Bogatec 6'21", 8. Tibor Drasč 8'12", 10. Daniel Tence 9' 01", 11. Mitja Košuta 9'10", 12. Mitja Trejak 10'17". CICIBANI: 1. Flavio Vaccaretti 8'17", 4. Matej Lacchi 9'30". MLAJŠI ZACETNIKI: 1. Omar Peruzzo 22'13", 4. Erik Tence 23'12".

TEKMA NA VRHNIKI
MLAJŠI CICIBANI: 1. Gorazd Berginc (Vrhnika) 17'50", 6. Vasilij Pipan 19'34". CICIBANI: 1. Grega Fujs (Brdo) 15'15", 2. Erik Iori (ŠD Grmada) 15'50". REKREATIVCI: 1. Lojze Oblak (Alpina) 26'10", 10. Oskar De Ebner 33'13". (Ervin Iori)

ob robu naših nogometnih igrišč - ob robu naših nogometnih igrišč

Pri kriški Vesni še odprto vprašanje glede novega trenerja

Blatna in razmočena igrišča so precej ovirala reden potek nedeljskih tekem v amaterskih prvenstvih. Rezultati tudi tokrat niso zadovoljili navijačev naših klubov.

Zarja je petič izgubila, Trebenci so v petih tekmah že tretjič klonili, tudi Breg je tokrat izgubil. Remi (letos že peti) je postal že običajen rezultat za Primorje. Z delitvijo točk, tokrat prvič, sta se razšli Kras in Gaja. Edina od naših ekip, ki je zmagala v nedeljo, je bila Vesna, kljub temu da je prejšnji teden trener Euro Petagna postal ostavko. Euro Petagna je začel igrati pri Vesni v sezoni '86-'87, ko je kriško enajsterico treniral njegov oče Francesco Petagna, priznani nogometaš Triestine. Euro je v tej sezoni igral 28 tekem in dosegel tudi en gol (Vesna - Opicina Supercaffè 2:1). V naslednji sezoni, ko je Francesco Petagna iz zdravstvenih razlogov zapustil vodstvo ekipe, ga je nadomestil Aldo Miozzo, kateremu je pomagal Euro, ki je igral tudi 27 tekem in dosegel dva gola. V lansk sezoni pa je vlogo trenerja prevzel prav Euro Petagna, ki je tudi enajstkrat oblekel

dres ter dosegel tri gole. Ekipa pod vodstvom Petagne se je lani dobro odrezala, saj je z 39 osvojenimi točkami zasedla solidno četrto mesto na končni lestvici. Da bi izvedeli kaj več o tem, smo se obrnili do predsednika Vesne, Franca Cattanarja, ki je odstop Petagne takole razložil.

»Po porazu, ki smo ga doživeli prejšnjo nedeljo v Castionsu, me je v ponedeljek, 23. 10., Petagna obvestil, da ponuja ostavko. Vzrok odstopa je utemeljil v prvi vrsti zaradi službenih obveznosti, sicer pa se je že nekaj časa pritoževal, da v društvu se ne počuti več najbolje in da tudi z igralci nima več tistih odnosov, kot jih je imel. Po vsej verjetnosti ta odločitev ima globlje korenine. Že ob koncu lanske sezone je ostal nekoliko razočaran nad potekom prvenstva, ker je od ekipe pričakoval mnogo več. Kljub vsemu temu pa je letos vestno začel s pripravi in z gledalo je, da bo vse v najboljšem redu. Po dveh zmagah pa smo nato iztržili tri zaporedne remije in ko je prišel prvi poraz, nas je Petagna zapustil.

Društvo se mu je seveda zahvalilo za njegov trud in delo in o odstopu trenerja obvestilo nogometaše.

Kako pa so ti reagirali in kdo bo novi trener Vesne?

»Dobiti novega trenerja, če upoštevamo, da smo šele v začetku sezone, mislim, da ne bo težko, vendar niti lahko. Ekipa je praktično že sestavljena, saj se je borza amaterskih nogometašev končala prejšnji teden. Novi trener se bo zato moral zadovoljiti z nogometaši, ki jih imamo. Idealna rešitev bi bila, da bi dobili trenerja v našem krogu oziroma domačina. To pa ne bo enostavno, ker nima nima trenerskega izpita. V nedeljo smo ta problem rešili s tem, da smo to nalogo poverili našemu nogometašu Fabiu Candottiju, ki mu je pomagal še odbornik Valter Purič. Kako bo za naprej, bo razpravljaj odbor ta teden na redni seji in upam, da bomo našli ustrezno rešitev. Zaenkrat je važno, da so nogometaši odločno reagirali brez polemik. V nedeljo proti Pierisu so zaigrali res solidno, z veliko voljo po zmagi. Omieniti moram tudi, da smo si tik ob zaključku nogometne borze zagotovili še dva nogometaša, in sicer Papinija, ki je že lansko sezono igral z nami, ter Pisanija, ki je prav tako že igral z nami tri sezone (od '84-'85 do '86-'87). Upoštevati je treba, da Roberto Candotti zaradi poškodbe še nekaj časa ne bo mogel igrati in ker je Kostnapel zdaj zadržan s študijem, smo bili primorani dobiti ustrezne nadomestitve. Zgodilo bi se lahko tudi, da bi večkrat celo imeli probleme s postavo moštva zaradi pomanjkanja igralškega kadra.

BRUNO RUPEL

Tudi bazoviška Zarja zamenjala trenerja

Bazoviška Zarja je že tretji naš klub v tej sezoni, ki zamenja trenerja. Namesto Saliha Softiča bo odslej zarjane treniral Quintino Giovannini.

naše gore in ljudje - naše gore in ljudje - naše gore in ljudje - naše gore in ljudje

Alpe-Adria Sagarmatha Expedition

Dokončno oblikovana sestava članov odprave na Everest

Odprava Alpe-Adria na Everest je med javnostjo vzbudila mnogo zanimanja, zato pa je bilo razumljivo mnogo vprašanj, ponudb, pa tudi še nepojasnjenih zadev in problemov v zvezi z njo. Zgato na tem mestu tudi objavljamo popolno sestavo članov odprave, pa tudi funkcije in odgovornosti vsakega posameznika. Odprava šteje 19 članov, ki so sledeči: vodja odprave je eden najbolj izkušenih slovenskih himalajcev alpinist Tomaž Jamnik iz Kranja, namestnik vodje alpinist in načelnik AO SPDT Dušan Jelčič, tehnični vodja je alpinist Davor Zupančič, podnačelnik AO SPDT, alpinist iz zamejstva je še Lenart Vidali, italijanska plezalca iz Trsta pa sta člana CAI-XXX Ottobre Mauro Petronio in Marco Sterni.

Alpinista iz Slovenije sta Pavle Kozjek in Silvo Karo, alpinista furlanske narodnosti iz naše dežele Sergio De Infanti in Attilio De Rovere, alpinista iz Gornjega Poadižja nemške

narodnosti sta Messnerjeva stalna soplezalca Friedl Muschlechner in Hans Kammerlander, alpinista iz Lombardije pa Fabio Lenti in Lorenzo Mazzoleni. Zdravnik odprave bo Damjan Meško iz Ljubljane, priključeni pa so še alpinista Andrej in Marija Štremfelj iz Kranja ter smenalca dežele FJK alpinista in člana CAI-Alpina delle Giulie Gregorio in Michelin.

Bogato delovanje alpinističnega odseka SPDT

Prejšnji petek so v okviru rednih sestankov članov AO SPDT alpinisti Massimo Sacchi, Nevio Carpani in Ivo Kafol prikazali diapozitive s svojih skupnih plezarj v Grčiji, Karnijskih ter Julijskih Alp ter z Dolomitov. Predvajanju je sledilo res zadovoljivo število članov in interesov. Naslednji sestanek članov AO SPDT bo v petek, 10. t. m., ob 20.30 na sedežu odseka (Ul. Carducci 8/2. nad.), ko bo Erik Švab prikazal film o jadralnem padalstvu, dne 24. t. m. pa bo znani tržaški alpinist Stefano Zaleri - Calicetto prikazal diapozitive s svoje nedavne uspešne plezarije na Cerro Torre.

Bogato delovanje "Lega montagna UISP - Trst"

"Lega montagna UISP - Trst" prireja v okviru delovanja krožka za prosti čas "La Marmotta", ki ima sedež v Rumeni hiši v Barkovljah, vrsto zanimivih pobud na gorsko in alpinistično tematiko. Tako prireja od 2. do 5. t. m. letovanje v Bohinju z vzponoma na Tičarico in Črno Prst, v sredo 25. t. m., ob 20.30 predavanje Paola Privitera o Julijskih in Karnijskih Alpah, dva tedna kasneje pa predavanje enega od vodilnih slovenskih alpinistov o izve-nevropskem plezanju. Predavali bodo še Sergio Serra, Paolo Baiocchi in drugi, od 8. do 10. decembra pa bo na sporedu kratek trekking po Karniji. 27., 28. in 29. aprila prihodnjega leta bo na Napoleonski cesti nekompetitivno tekmovanje v športnem plezanju "Trieste on Sight". Interesenti lahko dobijo vse informacije na tel. št. 43520. (dj)

Ob uspehu na Šiši Pangmi

Pred kratkim smo objavili razveseljivo novico, da so slovenski alpinisti osvojili edini osemstisočak na Kitajskem Šišo Pangmo po dveh prvenstvenih smereh. S temi štirimi pristo-

pi (Pavle Kozjek, Andrej Štremfelj, Filip Bence in Viki Grošelj) se je število slovenskih pristopov na osemstisočake zvišalo na skupno 51, kar je res izredno, te vzpone pa je opravilo skupno 29 alpinistov. Z osvojitvijo Šiše Pangme je Grošelj dosegel svoj osmi osemstisočak ter je seveda slovenski rekorder. S tem je tudi zasedel osmo mesto na trenutni svetovni lestvici, na kateri seveda vodita Messner in pokojni Kukuczka s štirinajstimi osemstisočaki.

S Šišo Pangmo so Slovenci osvojili že svoj enajsti osemstisočak na skupno štirinajst. Manjkajo le še Anapurna I, katero so poskušali leta 1983, K2, na kateri pa je leta 1986 Tomo Česen speljal prvenstveno, Jugoslovansko smer, vendar pa ni dosegel vrha, ter Nanga Parbat, katero so Slovenci skušali osvojiti že dvakrat. Naši alpinisti sicer niso osvojili vrha tretje najvišje gore na svetu Kančencenge, vendar pa so stali na njenem stranskem vrhu Jalung Kangu.

Zaman vsi poskusi na Everest

Vsi letošnji poskusi za osvojitve Everesta po južni, tibetanski strani, ki naj bi bila lažja, so propadli zaradi monsuna, ki je tam presenetljivo močno razsajal skozi celó poletje ter povzročal hude vremenske nepravilne in

mного snega. Tako so se morali obrniti Zagrebčani, ki so prišli še najvišje (8300 m), Svcariji s Kammerlanderjem na čelu, pa tudi Italijani, člani znane alpinistične grupacije Ragni di Lecco, ki so dosegli zavidljivo višino 7500 m. "Streho sveta" so skušali preplezati direktno po steni, skupino pa so sestavljali brata Mario in Tore Panzeri ter Lorenzo Mazzoleni in Fabio Lenti, ki sta tudi udeležena odprave Alpe-Adria na Everest prihodnjega leta.

Kukuczko našli ob vznožju stene

Poljskega alpinista Jerzyja Kukuczko, ki se je prejšnji torek smrtno ponesrečil v južni steni Lhotseja, so naposled našli ob vznožju stene na višini 5400 m, ter ga pokopali v neposredni bližini baznega tabora. Poljaki so odpravo prekinili in se že vračajo domov. Medtem pa se je zvedelo tudi nekaj podrobnosti o Kukuczkovih nesreči. Slednji je skupno s Pawlowskim postavil tabor šest dne 21. oktobra na višini 8000 m. Naslednjega dne sta bi-vakirala na višini 8150 m, dan kasneje pa spet bivakirala 150 metrov višje. Bila sta torej popolnoma izčrpana in na koncu z močmi, ko se je 24. oktobra zgodila nesreča, ki je očito posledica dveh zaporednih bivakov na višini preko 8000 m. Pawlowski namreč ni znal obrazložiti dinamike soplezalčevega padca, ko pa se je v bazo vrnil popolnoma izčrpan.

Naročnina: mesečna 16.000 lir - celoletna 192.000 lir; v SFRJ številka 12.000 - din, naročnina za zasebne mesečno 30.000 - din, trimesečno 85.000 - din, letno 320.000 - din, upokojenci mesečno 25.000 - din, trimesečno 65.000 - din, polletno 120.000 - din, letno 240.000 - din. Naročnina plača na vnaprej se med letom ne povša.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ - žiro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Glonarjeva 8 - telefon 329761

Oglasni - Ob delavnih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 80.000 lir. Finančni in legalni oglasi 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 120.000 lir. Mali oglasi 850 lir beseda. Ob praznikih povšek 20%. IVA 19%. Osmrtice, zahvale in sožalja po formatu. Oglasi iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku PUBLIST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

2. novembra 1989

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tix 460894
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 535723
CEDAD - Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik Marko Waltritsch

Izdaja
in tiska

ZTT
Trst

FIEG

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Zaradi letalske nesreče nad Lockerbijem

Družba Pan Am toži tajno službo CIA

NEW YORK — Ameriška letalska družba Pan Am bo tožila ameriško obveščevalno službo CIA, ker ni preprečila tragedije nad Lockerbijem na Škotskem, kjer je 21. decembra lani eksplodiral jumbo te ameriške družbe in v katerem je umrlo 270 oseb. Družba Pan Am namreč trdi, da naj bi CIA vsaj 24 ur pred tem vedela, da neka palestinska skupina pripravlja atentat na letalo, o tem pa naj bi ameriške tajne agente obvestili iz izraelske tajne službe Mossad. Kaže celo, da so na frankfurtskem letališču, od koder je nesrečno letalo poletelo, nemški in ameriški agenti snemali nakladanje prtljage na letalo.

Med dokumenti, ki jih je Pan Am izročil washingtonskemu sodišču, so tudi navedbe o domnevni trgovini z mamili, ki naj bi potekala preko garderobe za prtljago na frankfurtskem letališču. Zato naj bi tudi nemška policija in CIA nadzorovali nakladanje prtljage, da bi na ta način morda odkrili mamila.

Ameriška letalska družba tudi zahteva, da naj CIA sodišču predloži kopijo sporočila izraelske tajne službe, ki naj bi prispelo v obdobju od 36 do 24 ur pred atentatom. V tem sporočilu naj bi bilo tudi rečeno, da so s tem, ko so iskali mamila, odkrili načrt za atentat prav na omenjenem letalu.

Če so trditve Pan Ama točne, se samo po sebi vsiljuje vprašanje, zakaj CIA ni posegla. Ve se, da je bilo na letalu tudi najmanj pet agentov ameriške obveščevalne službe in da je bil med njimi tudi Matthew Gannon, uslužbenec ameriške ambasade v Bejrutu. Po eksploziji naj bi CIA med ostanki letala našla tudi nekatere tajne dokumente, takrat pa so se tudi razširili glasovi, da naj bi peterica agentov raziskovala ugrabitve Američanov v Libanonu. Toda v preiskavi ni bilo nikoli potrjeno, da obstaja morda kakšna zveza med njihovo prisotnostjo na krovu letala in atentatom.

Hude obtožbe opozicije na račun ministrske predsednice

Pakistanski parlament potrdil zaupnico vladi Benazir Bhuto

ISLAMABAD — Pakistanski parlament je včeraj z glasovanjem o zaupnici potrdil vladu Benazir Bhuto (na sliki AP). Predlog opozicije, naj se ministrski predsednici izreče nezaupnica, je dobil 107 glasov, medtem ko bi bilo za izglasovanje potrebno 119 glasov.

Vodja opozicije Gulam Mustafa Jatoi je vladu obtožil, da je skušala podkupiti nekatere predstavnike opozicije, glede glasovanja v parlamentu pa je dejal, da bi bil izid nedvomno drugačen, če bi bili prisotni vsi člani. Jatoi je tudi obtožil Benazir Bhuto, da naj bi Pakistan vodila proti fašizmu, dovoljevala masovno podkupovanje, izredno slabo vodila državo in prispevala k pravemu kolapsu zakonov in reda v državi.

Glavno opozicijsko moč v državi, kjer je zdaj na oblasti Pakistanska ljudska stranka, predstavlja Demokratska islamska zveza, v kateri imajo glavno besedo nasledniki bivšega predsednika Zia Ul Haka, ki je leta 1977 vrgel z oblasti Benazirinega očeta Zulfikarja Alija Bhuta.

Trda borba za obstanek rudarjev na meji med Kambodžo in Tajsko

BANGKOK — Tajski iskalci rubinov so pozdravili z zadovoljstvom napredovanje Rdeči Khmerov in osvojitve kamboškega mesta Pailin, ki ima ne samo strateški pomen, temveč je zelo pomembna tudi z njihovega vidika, saj je tam center, kjer zbirajo rubine. Tajski iskalci tvegajo vsak dan življenje globoko v kamboškem ozemlju, kjer so nahajališča rdečih dragih kamnov. Čeprav so na strani Rdečih Khmerov, ki jim omogočajo delo, pa se bojijo, da bi slednji prodri pregloboko v kamboško ozemlje, ker bi to utegnilo povzročiti ponovno ofenzivo Vietnamcev.

Trgovci v Boraiju, tajskega mestecu, kakih 6 kilometrov od kamboške meje, trdijo, da se tajski in kamboški rudarji ne bodo vrnili v kam-

boške pragozdove, če bi se vietnamske sile vrnile. Vietnamci se namreč dobro zavedajo, da trgovci plačujejo Rdečim Khmerom od 500 do 1000 bathov na teden (približno 28 do 56 tisoč lir) za vsakega rudarja, ki jih Khmeri prepeljejo na nahajališča. S tem denarjem se khmerska gverila sploh vzdržuje in je njen poglavitni vir dohodkov za nakup orožja. Rudarji trdijo, da so Rdeči Khmeri izredno korektni in pošten: prejmejo prispevek za vsakega rudarja, vendar jih potem pustijo pri miru delati in ni se še zgodilo, da bi jim odvzeli rubine in granate, ki so jih rudarji izkopali. Največja nevarnost za rudarje so topovsko obstreljevanje in pa mine, s katerimi je posejano vse ozemlje.

Vendar je dobiček, ki ga imajo trgovci z rubi-

ni, zelo velik. Vikul Boonchueylua, pri katerem je zaposlenih 30 rudarjev, je naložil kakih sto milijonov lir za dvovoljenja za svoje rudarje, poleg tega pa je izplačal Rdečim Khmerom več kot milijardo lir za koncesijo za kopanje na nahajališču, ki meri približno poldrugi hektar. Zanj bi povratek Vietnamcev na to ozemlje pomenil finančni zlom, poleg tega, da bi njegovi rudarji ostali brez dela.

Vietnamci dobro vedo, da trgovci z rubini financirajo khmersko gverilo in zato vsakokrat, ko pridejo na nahajališča rubinov popolnoma uničijo vse naprave. Rdeči Khmeri ponavadi pravočasno obvestijo rudarje, da se pripravljajo vdor Vietnamcev, tako da se slednji lahko umaknejo in si vsaj rešijo življenje.

Angleški izumitelj izdelal »puško« za prirejanje poteka konjskih dirk

Pravni zastopnik z »daljnogledom« za krojenje izidov konjskih dirk (AP)

LONDON — Angleški izumitelj James Laming je pred londonskim sodiščem priznal, da je po naročilu dveh perujskih trgovcev z mamili, bratov Reneja in Rudolpha Blacka, izdelal posebno »ultrazvočno puško«, s katero je mogoče splašiti vsakega konja. Tako je bila odkrita mednarodna zarota, ki je imela za cilj, da bi velikim dobičkom od prodaje kokaina dodali še dobičke z goljufivimi dirkami na angleških hipodromih.

Celotna zadeva je prišla na dan z aretacijo obeh Peruancev, angleški inženir in specialist za akustiko Laming pa je začudenim sodnikom tudi pokazal napravo, ki je navidez povsem enaka navadnemu daljnogledu, namesto leč pa ima dva mikrozočnika, ki oddajata ultrazvok, ki ga človeško uho ne more zaznati, konji pa zaradi njega čisto ponorijo. Laming je še povedal, da so s pomočjo te »puške« že 18. junija lani med neko dirko splašili dotlej vodilnega konja Ile de Chyprea, da je vrzel iz sedla svojega jockeya.

Dragoceni viski iz globine morja

LONDON — Britansko ladjo Politician, ki že 50 let leži na dnu oceana s svojim dragocenim tovorom 250 tisoč steklenic viskija, bodo povlekli na površje. Pobudi botruje predvsem dejstvo, da velja vsaka steklenica približno 4000 funtov šterlingov, se pravi kakih 10 milijonov lir. Ladja Politician se je potopila leta 1941 pri Eriskayu pri Hebridih, bila pa je namenjena na Bahamsko otočje. Imela je na krovu pol milijona steklenic viskija. Takrat se je govorilo, da je bil viski namenjen guvernerju Bahamskega otočja, ki je bil Vindsorski vojvoda, nekdanji britanski kralj, ki ga je Winston Churchill poslal v Ameriko, da ne bi spletkaril z nacisti. Samo zato, pravijo, so lahko prepričali brodarja, da je dal na razpolago ladjo, ki je morala prepluti Atlantski ocean, po katerem se je takrat potepala kopica nemških podmornic. Ladja je doživela brodolom, vendar je ribičem s Hebridskih otokov uspelo odnesti na varno polovico tovara, s katerim je marsikdo obogatel.

Neapeljska kamora se je posvetila tudi trgovini z orožjem

NEAPELJ — Preiskovalni sodnik Raffaele Marino je izdal zaporni nalog za dva pripadnika neapeljske kamore, ki sta sicer že imela opravka s pravico. Prvi je 29-letni Vincenzo Romano, ime drugega kamorista pa ni znano. O njem se je izvedelo le, da je že več časa na begu in da je eden od vidnejših predstavnikov kamorističnega klana, ki ga vodita brata Mariano.

Potem ko je kamoristom policija preprečila več kupčij z mamili, so se slednji odločili za ilegalno prodajanje orožja. Aretirani Romano je vzdrževal stike z lastnikom orožarne Merolla, katere lastnik je kamori preskrbel potrebno orožje, v glavnem 9-kalibrske pištole beretta. Ene od teh pištol so uporabili tudi kamoristi, ki so junija letos pripravili zasedo za voditelja kamorističnega klana Calvalcanti.

Mafijaši napovedali in tudi izvedli umor

AGRIGENTO — Na Siciliji se nadaljuje obračunavanje med mafijskimi družinami. Rosario Allegro, ki je bil menda vpleten v enega od številnih umorov, je že mesec dni živel zaprt na svojem domu, saj so mu morilci napovedali smrt. Karabinjerji so mu tudi svetovali, naj zapusti kraj Palma Montechiaro, kjer je živel, in se preseli drugam, a zaman.

Včeraj se je Allegro napotil na pokopališče, morilci pa so ga pričakali na samotnem delu ceste in ga ustrelili. V samem mestnem središču pa so verjetno isti morilci ubili Allegrovega sorodnika Transpadana Ansaloneja.

V Indiji spet huda železniška nesreča

NEW DELHI — V železniški nesreči, ki se pripetila včeraj zgodaj zjutraj v kraju Varanasi v indijski pokrajini Utar Pradeš, je umrlo najmanj trideset potnikov, kakih petdeset pa je bilo huje ranjenih. Vlak je bil natrpan s potniki, kar pa za indijske razmere ni nobena novost. Zaenkrat še ni znano, zakaj so se vagoni iztirili.

Vesti o nezgodi so zelo skope. Nekaj ur po nesreči pa se je izvedelo, da je zdravstveno stanje dvajsetih ranjencev brezupno. Iz tega je mogoče sklepati, da bo v prihodnjih urah število žrtev še naraslo. V Indiji so podobne nesreče zelo pogoste, saj se skoraj nihče ne drži pravil o varnosti na železnici.

Tovornjak v avtobus

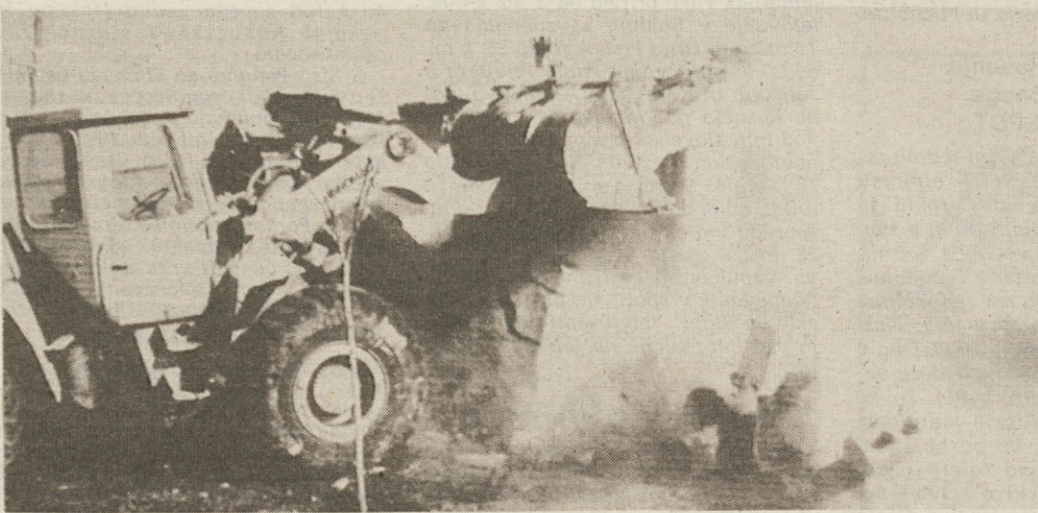
MANILA — Trčenje med avtobusom in tovornjakom je bilo usodno za 33 potnikov, med katerimi so bili tudi trije otroci. Dvajset ljudi je bilo hudo ranjenih. Do nesreče je prišlo na cesti, ki povezuje kraja Cotabato in Davavo kakih 160 kilometrov vzhodno od filipinskega glavnega mesta.

Filipinska policija je med drugim sporočila, da je nesrečo zelo verjetno zakrivil voznik tovornjaka, ki je prevažal surovo kavo. Voznik avtobusa, ki je pravilno privozil izza ovinka, je nenadoma ugledal pred seboj tovornjak in se mu skušal izogniti. Poskus je bil zaman, vozilo, ki se je dobesedno razpolovilo, je zaneslo s ceste. Na razbitine, mrtve in ranjene se je povrh vsega vsula tudi kava s tovornjaka, ki se je prav tako prevrnil na cestišče. Voznika slednjega in dva sopotnika je policija aretirala.

Milijardna dražba

MILAN — Francoski impresionisti so očarali tudi Italijane. Na neki ugledni dražbi v Milanu so v ponedeljek prodali umetnino Eduarda Maneta »Pivec« za milijardo lir. Umetnino si je privoščil neki rimski zbiratelj, ki je, razumljivo, želel ostati neimenovan. Čeprav se bo marsikdo začudil nad tolikšno vsoto, moramo pripisati, da so tuji zbiratelji umetnin pripravljeni odšteti veliko več, samo da si zagotovijo slavno sliko slavnega umetnika. Dovolj, da se spomnimo »drznosti« japonskih kupcev. Dražba je potekala v galeriji Prearte, na njej pa so ponujali v glavnem dela sodobnejših slikarjev. Manet je »Pivca« narisal leta 1858 in ga je hranil v svojem ateljeju vse do smrti. Po umetnikovi smrti je sliko kupila neka francoska ustanova, nato je Pivec pristal v Bostonskem muzeju. V Evropo se je slika vrnila šele leta 1955, leta 1969 pa ga je na neki dražbi kupil neznan italijanski zbiratelj.

Z buldožerji proti črnim gradnjam

Ob obali pri Crosii (Potenza) so doslej porušili že približno deset od 52 na črno zgrajenih vil (AP)